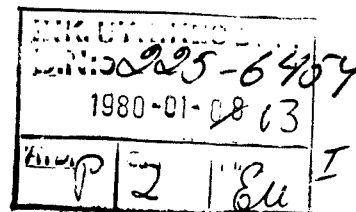

RAOUL WALLENBERG-FÖRENINGEN

BOX 16076, 103 22 STOCKHOLM · POSTGIRO 90 02 52 - 8
Ordförande Ingrid Gärde Widemar, Tel. 08/62 20 82 kl. 8-9
Sekreterare Birgitta Hernmarck, Tel. 08/755 43 38 kl. 9-10

Stockholm den 28 dec 1979

Kansliråd L Å Nilsson
Utrikesdepartementet
Box 161 21
103 23 STOCKHOLM

80-01-14 / *Ansökan om
kl. 1980-01-14
f. l. 1903*
Broder

För den planerade "Hearingen" den 2-3 maj 19 80 vore vi tacksamma för UD
hjälp med adresser, eller anvisning om andra kontaktmöjligheter, till bl a
följande personer som avses tillfrågas att vara vittnen.

E Brugger	schweizare	f 1903
? Schözzel	österrikare	
? Goudze	fransman	
H T Mülle	tysk	f 1917
G Rehekampff	"	f 1903
A Kalinski	polack	
J Belov	ryss	

För Din orientering vill jag nämna att följande personer har tillfrågats
om de har möjlighet att ingå i panelen.

Simon Wiesenthal	Wien
Greville Janner MP	London
Frank Church	senator W D.C
Claiborne Pell	" "
Rudy Boschwitz	" "
Daniel Patrick Moynihan	senator W D.C
Gideon Hausner	Jerusalem
André Lwoff	professor Paris

Positiva svar har redan inkommit från en del av dessa.

Hälsningar

Gustaf Follin
Gustaf Follin

ARKIVEXEMPLAR

Administrativa avdelningen
Dokumentationsenheten

January 3, 1980

Mr Gilbert Joseph
Le Petit Bien
45320 COURTENAY France

A

Papper om Raoul Wallenberg

Dnr 32		
Avd P	Grp 2	Mål I Eu I

Dear Sir,

Thank you for your letter of December 17 and please forgive me for answering you in English.

The photocopies of the Wallenberg files are not yet ready. Nor has the government yet taken a definite decision. I will keep you informed about the further development and will perhaps be able to send you the copies in some weeks time via the Swedish Embassy in Paris.

As to your questions about Minister Ivan Danielsson he was born in Le Havre on August 13, 1880 and died in Nogaredo, Italy on July 21, 1963. He left a widow, Maria, née Ledron-Laterano, but no children. The latest address of Mrs Danielsson which I have found in our papers was Bordighera, Corso, Italy.

As to Minister Danielsson's diplomatic career please find enclosed a copy of the dates in the Calendar of the Foreign Ministry for the year 1938. He left as envoy to Cairo in 1942 and was later that year appointed envoy in Budapest. He retired at the end of August 1945.

Yours faithfully,

Wilhelm Carlgren

Encl.

Ifylles av postexp

Avsant med				Avsändn datum		Sign	
☐ sv kurlr	☐ utl kurlr	☒ luftpost	☐ vanlig post	800103		GM	

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs + I-Å Nilsson

~~Bitr Kabs~~

Polch

Pol

JHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Åtgärd:

Madrid 1980-01-08

Svensk Madrid

1980-01-02-

Cabinet Stockholm

För kab.sekr.

Raoul Wallenberg-ärendet.

Hösten 1978 repatrierades till Spanien under viss presspublicitet en 48-årig man vid namn Manuel Garcia betecknad som bortglömd i sovjetiska fängelser. Han tillhörde den grupp om några tusen spanska barn som under inbördeskriget överfördes till Sovjetunionen och kvarhölls där. Som femtonårig dömdes han till fängelse för snatteri och tillbragte sedan större delen av sitt liv i sovjetiska fängelser och läger dömd för olika inte-politiska brott.

Den i Spanien bosatta fru Gitte Wallenberg kusin till Raoul har i Barcelona uppsökt Garcia som hon funnit vara en öppen och talför man som hade mycket att berätta om sovjetiska fängelser och medfångar utan att till synes fantisera. Han hade aldrig hört talas om Raoul Wallenberg. Den skildring av sina samtal med Garcia som fru Wallenberg lämnat mig ger anledning till förmodan att förhör av sakkunnig person med Garcia möjligen skulle kunna lämna upplysningar av värde för bedömande av sanningshalten i olika vittnesmål rörande Raoul Wallenberg från senare tid.

I förekommande fall synes dylika förhör bära äga rum så snart som möjligt och i Barcelona. Från Stockholm nedrest i ärendet insatt person kan lämpligen assisteras av Ottosson från beskickningen. Han kan tolka till och från både spanska och ryska. Garcia talar flytande spanska men säger sig uttrycka sig lättare på ryska.

Fru Wallenberg har underrättat Nina Lagergren om sitt sammanträffande med Garcia

Petri

CONFIDENTIAL

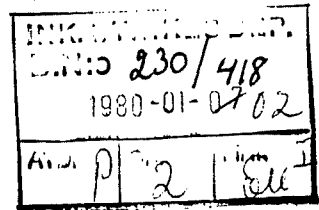
EMBASSY OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

Stockholm, Sweden

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
Åtgärd: Chiffer tel t amb Washington
+ amb Moskva 1980-01-07

December 28, 1979

Mr. Lars-Åke Nilsson
Private Secretary to the Minister
Ministry of Foreign Affairs
Stockholm

Dear Lars-Åke:

Wb
In Paul's absence, I want to respond to your recent query about the status of our demarche last summer to the Soviets in Washington on the Wallenberg case.

A senior Department of State official took this matter up yet again with the Soviet Chargé in a conversation on December 27 at the State Department. The Chargé undertook to look into the status of the Soviet response and to inform us of it in the near future.

This is the second such specific reminder of which I am aware since the demarche was made on July 21.

With best regards,

Sincerely,

Arthur E. Breisky
Counselor of Embassy
for Political Affairs

CONFIDENTIAL

UTRIKESDEPARTEMENTET GFR	Ärende:			
Kopla till: Kabs L.Å.Nilsson	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) [Utr min kansli/kr Nilsson /ACF - åtgärd: svensk Bonn + svensk Wien 1980-01-07]		P	2
			Eut ¹	

SVENSK BONN 1980-01-04

CABINET STOCKHOLM

FOER L-AA NILSSON

RE WALLENBERG-AERENDET

VAAR KONTAKT VID ROEDA KORSETS 'SUCHDIENST' UPPGER ATT MAN
 BLAND CA 150 TAENKBARA PERSONER ICKE FUNNIT NAAGON SOM OEVERENS-
 STAEMMER MED WALTHER NAUMANN. I HAENDELSE UPPGIFT FINNS OM
 FOEDELSEDATA ELLER UNGEFAERLIG AALDER AER MAN VILLIG SNARAST
 GOERA FOERNYAD UNDERSOEKNING.

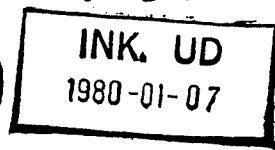
HAMBURGS TELEFONKATALOG INNEHAALLER VISSERLIGEN ETT ANTAL WALTHER
 NAUMANN MEN JAG KAENNER MOTVILJA ATT REDAN PAA DETTA STADIUM
 APPROCHERA DEM.

WINGSTRAND

Answärtiges Amt
510-511 WL Mülle

Doppel

P2 Eu I

Verbalnote

88-01-07
Hemberg-
ärendet

Das Auswärtige Amt beehrt sich, der Botschaft des Königreichs Schweden den Empfang ihrer Verbalnote vom 13. Dezember 1979 Nr. 167 betreffend Herrn Horst Theodor Mülle zu bestätigen.

Die zuständigen innerdeutschen Stellen wurden mit der Angelegenheit befaßt. Weitere Mitteilung darf vorbehalten bleiben.

Das Auswärtige Amt benutzt diesen Anlaß, die Botschaft des Königreichs Schweden erneut seiner ausgezeichneten Hochachtung zu versichern.

Bonn, den 20. Dezember 1979

L.S.

An die
Botschaft des
Königreichs Schweden

Bonn 1980-01-03

HP 30

Överlämnas av ambassaden i BONN
till Kanslirådet Lars-Åke Nilsson,
utrikesdepartementet, för kännedom.

J. Wingstrand

John Wingstrand

RAOUL WALLENBERG-FÖRENINGEN

BOX 16076, 103 22 STOCKHOLM • POSTGIRO 90 02 52 - 8
Ordförande Ingrid Gärde Widemar, Tel. 08/62 20 82 kl. 8-9
Sekreterare Birgitta Hernmarck, Tel. 08/755 43 38 kl. 9-10

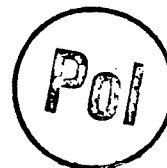
P2 ku I

I N K O M

1980-01-07

UD:s ARKIV

aa / 80-01-07 / L2

Stockholm den 27 december 1979

Till

Möte med fackeltåg på Stadshusets gård den 17 januari 1980 kl 1800

17 januari - Raoul Wallenbergdagen

Den 17 januari 1980 är det 35 år sedan Raoul Wallenberg greps av ryssarna i Budapest. Han hade då tillsammans med sina medarbetare lyckats rädda tiotusentals ungerska judar undan gaskamrarna. Trots att ett stort antal vittnen berättat om Wallenbergs fångenskap på 50-talet har ryssarna envist framhållit att Wallenberg avlidit i Ljubjankafängelset den 17 juli 1947.

Genom nya uppgifter under 1978 och 1979 har framkommit att Wallenberg fanns i Butyrkafängelset i Moskva så sent som 1975.

På svenska regeringens begäran om förnyad undersökning har Sovjet som vanligt svarat: Wallenberg dog 1947.

Raoul Wallenberg-föreningen vill vinna klarhet i hans öde och få honom frigiven samt hålla minnet av hans gärning levande. Hjälp oss därför i vårt påtryckningsarbete med en talrik uppslutning.

Programmet är avsett bli:

Hälsningsanförande av Ingrid Gärde Widemar

Sång av Hillelkören

Tal av svenska röda korsets generalsekretare Anders Wijkman

Sång av operasångerskan Gurli Lemon-Bernhard

Antagande av en petition att överlämnas till Sovjets ambassad

Fackeltåg från Stadshuset till Sovjets ambassad

Förfrågningar besvaras gärna av undertecknad som är sammanhållande för mötet. Telefon 08/ 233790.

Se även annons i dagspressen i vecka 83.

Gustaf Follin

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Arende

Wallenberg

Datum

1980-01-07

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu-1

Adress

Svensk Bonn

Text

Ert 3. Wingstrand från L-Å Nilsson. Re Wallenberg.

Har bett vår Wien-ambassad att direkt från Belov
eller via Wiesenthal söka få fram ytterligare infor-
mationer om Naumann.

Cabinet

ex t:

Leifland

Nilsson

Avsändningsort

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-07

Avd

Grupp

Mål

Adress

Svensk Moskva

Text

Från utrikesministrernas kansli re Wallenberg.

Från vår ambassad i Washington samt via härvarande amerikanska ambassad har vi erfarit att biträdande Europa-chefen Barry i State Department den 27 december kallade upp sovjetiske chargén Vasev för att hemställa om ett officiellt svar på den amerikanska framställningen i Wallenberg-ärendet den 21 juli 1979. Det bör nämnas att det är andra gången amerikanerna gör en påminnelse.

Cabinet

Ex t

Leifland

Nilsson

Avsändningsort

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-07

Avd

P

Grupp

2

Mål

See

Adress

Svensk Ottawa ✓

Svensk Washington /

Text

Från utrikesministrernas kansli re Wallenberg.

Följande 1979-12-21 från De Geer, Moskva:

Cit - Primo - Den kanadensiska demarchen i mid.....

.....

.....

.....

.....

...

och att det följaktligen inte var mycket att göra.

- Slutcit

Cabinet

ex t:

Leifland

Nilsson

Exp Washington 800107-
- 4 - Ottawa 80-01-08-

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs + L-Å Nilsson Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) Utr min kansli/kr Nilsson/ACF Åtgärd: t svensk Ottawa + svenska washington 1980-01-07	P 2 6

SVENSK MOSKVA 1979-12-21

CABINET STOCKHOLM

FOER LEIFLAND RE WALLENBERG.

LIC D:2042 20.000x6 1979-08 (10.000x6 på bärbara)

PRIMO. DEN KANADENSISKA DEMARCHEN I MID GJORDES DEN 17 DECEMBER PAA ANDREMANNAVIVAA TILL BITRAEDANDE CHEFEN FOER ANDRA EUROPEISKA AVDELNINGEN SUCHODREV (F.OE. BREZJNEVS TOLK TILL ENGELSKA). MINISTERRAADET HANCOCK HAENVISADE TILL KANADENSISK OPINION OCH KANADENSISKA REGERINGENS INTRESSE OCH VAEDJADE TILL DE SOVJETISKA MYNDIGHETERNA ATT UNDERSOEKA FALLET PAA NYTT, I LJUSET AV DE NYA UPPGIFTER SOM FRAMKOMMIT, I SYFTE ATT SKAPA SLUTGILTIG KLARHET.

SUCHODREV FOERKLARADE ATT SVAR I AERENDET GIVITS SVENSKA REGERINGEN 1957, VARAV FRAMGICK ATT WALLENBERG AVLIDIT 1947. DE UPPGIFTER SOM SENARE FRAMKOMMIT HADE VISAT SIG VARA HELT GRUNDLOESA RYKTEN. SOVJETISKA REGERINGEN BETRAKTADE AERENDET SAASOM AVSLUTAT 1957 OCH HADE INTET ATT TILLAEGGA TILL DET DAA LAEMNADE SVARET. SUCHODREV SADE VIDARE ATT HAN FOERSTOD DEN ANDA I VILKEN DEN KANADENSISKA FRAMSTAELLNINGEN GJORDES, MEN, TILLADE HAN, DE SOVJETISKA MYNDIGHETERNA SKULLE FINNA DET BEKLAGLIGT OM DEN KANADENSISKA SIDAN FORTSATTE ATT DRIVA AERENDET. KANADENSISKA AMBASSADEN BORDE KONSULTERA SINA SVENSKA KOLLEGOR, RAADDE SUCHODREV.

HANOCK GENMAELDE ATT DET VAR SVAART ATT BETRAKTA AERENDET SOM AVSLUTAT DAA NYA UPPGIFTER OM WALLENBERG FORTSATTE ATT DYKA UPP. SUCHODREV HAENVISADE TILL VAD SOLZJENITSYN HAFT ATT

ESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr. Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

SAEGA OM LAEGERMYTOLOGIN OCH EXEMPLIFIERADE YTTERLIGARE
MED FANNY KAPLAN, OM VILKEN, TROTS ATT HON BEVISLIGEN
AVRAETTATS EFTER ATTENTATET MOT LENIN, DET LÄNGE GICK
RYKTEN ATT HON SATT I ETT LAEGER, OCH MED ANASTASIA.
SUCHODREV AVSLUTADE HAEREFTER SAMTALET.

SECUNDO. HANOCK RAADGJORDE MED LUNDVIK FOERE BESOEKET PAA MID.
LUNDVIK UTTRYCKTE TVEKSAMHET INFOER FORMULERINGS- I DEN KANA-
DENSISKA INSTRUKTIONEN "WE SUPPORT THE SWEDISH INITIATIVE"
OCH SADE ATT UR SVENSK SYNPUNKT VORE EN SJAELVSTAENDIG
KANADENSISK AKTION ATT FOEREDRA. HANOCK TOG DENNA SYNPUNKT
AD NTOAM OCH HAENVISADE SAALEDES I SIN DEMARCHE INTE TILL
SVENSKA INITIATIV.

TERTIO. DEN AMERIKANSKA AMBASSADOEREN SADE MIG IGAAR ATT HAN
STUDERAT DOSSIERN OM WALLENBERG OCH KOMMIT TILL SLUTSATSEN
ATT DENNE MAASTE VARA DOED OCH ATT DET FOELJAKTLIGEN
INTE VAR MYCKET ATT GOERA.

DE GEER+

SVENSK MOSKVA

+++++/RMS

Avsändningsort
Utr min kansli/kr/Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-07

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu

Adress

Svensk Washington

Text

Bergquist från L-Å Nilsson re Wallenberg.

PRIMO:

I anslutning till Ditt ovan citerade chiffer vill jag nämna för Dig att jag medio december, just före Canneys semesterresa till USA, hade ett samtal med denne i Wallenberg-ärendet. Canney lät då förstå att han vid besök i State Department skulle erinra om att den amerikanska framställningen till ryssarna i somras om Wallenberg ännu inte besvarats. Möjligen har Canneys aktivitet föranlett den amerikanska påminnelsen via den sovjetiske chargén. Under secundo återgivna brev 1979-12-28 från Breisky väntade på mig vid återkomsten från helgledigheten.

SECUNDO:

Cit - In Paul's absence, I want to respond to your recent query about the status of our demarche last summer to the Soviets in Washington on the Wallenberg case.

A senior Department of State official took this matter up yet again with the Soviet Chargé in a conversation on December 27 at the State Department. The Chargé undertook to look into the status of the Soviet response and to inform us of it in the near future.

This is the second such specific reminder of which I am aware since the demarche was made on July 21. - Slut cit.

Cabinet

Ex t:

Leifland, Nilsson

Avsändningsort

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Arende

Wallenberg

Datum

1980-01-07

Avd

A

Grupp

2

Mål

EUI

Adress

Svensk Wien

Text

Linton/Roberntz från L-Å Nilsson re Wallenberg.

Västtyska Röda Korsets "Suchdienst" har meddelat vår ambassad i Bonn att man behöver ytterligare uppgifter om den av Belov nämnde Walther Naumann för att kunna fortsätta efterforskningarna. Av värde skulle vara födelsedata eller ungefärlig ålder. Vill nämna att redan telefonkatalogen för Hamburg innehåller en rad personer med namnet Walther Naumann.

Därför tacksam om Ni direkt från Belov eller via Wiesenthal kunde få fram ytterligare informationer om Naumann.

Cabinet

Ex t

Leifland
Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET

ib

Ärende:

Kopia till:

Kabs L-Å Nilsson
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
Åtgärd:
Bonn 1980-01-09

P

L

Eu

Svensk Wien

1980-01-08 -

Cabinet Stockholm

För L-Å Nilsson från
Roberntz

Wiesenthal kan endast ge ungefärlig ålder. Naumann måste nu
vara kring de 60. Viktigare upplysning är om en Naumann slutet
50-talet början 60-talet besökt Riga som turist och då häktats.
Sådana uppgifter samlas hos västtyska röda korset i Hamburg.
Wiesenthal har ej kontakt med Belov, vilken nu är i Paris.
Fru Cornelia Gestenmaier, Remagen, Västtyskland, vet hur man
när Belov. Hennes tel nr 02228-284.

Wollin

Ärende

Wallenberg-ärendet

Datum

1980-01-08

Avd

P

Grupp

2

Mål

Sil I

Adress

Svensk Madrid

Text

Petri från Leifland re Wallenberg-ärendet.

Vi har kontaktats av Eric Sjöqvist, Expressen, som planerar att anlända Madrid onsdag 9 januari för att i närvaro av Gitte Wallenberg intervjua Manuel Garcia. Sjöqvist står som Du vet Raoul Wallenbergs släktingar nära och är insatt i ärendet.

Hqn har lovat att underrätta oss om vad Garcia kan ha att berätta. Jag tror att vi bör avvakta Sjöqvists intervju innan vi tar ställning till huruvida en tjänsteman skall utsändas från Stockholm för att höra Garcia.

Sjöqvist kommer att bo på hotell Suecia och avser att kontakta Dig.

Cabinet

ex t

Leifland

Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
----------------------	---------

Kopia till: Kabs + L-Å Nilsson Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) Svensk Budapest dnr 3 ✓ Exp 80-01-09 kl 1335, <i>ile</i>
---	---

P	L	Eu I
---	---	------

SVENSK PARIS 1980-01-09

CABINET STOCKHOLM

RE WALLENBERG

BENAEGET VIDAREBEFORDRA AMBASSADEN BUDAPEST.

DEN FRANSKE FOERFATTAREN GILBERT JOSEF SOM SKRIVER
EN BOK OM WALLENBERG OCH I DETTA SYFTE BL A TRAEFFAT
LEIFLAND, HIRDMAN OCH CARLGREN I STOCKHOLM KOMMER TILL
BUDAPEST NAESTA VECKA PAA TURISTRESA OCH SOEKER DAA
UPP AMBASSADOEREN. DET FOEREFALLER VARA EN BRA PERSON.

AASTROEM

MADRID

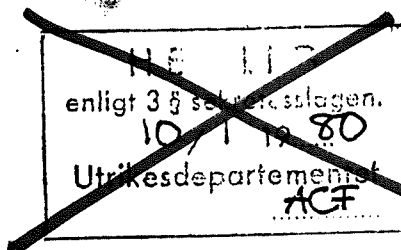
1979-12-27

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
1980-01-10 - ex f kdm t:
Prof Carlgren, Arkivet
H.E. Riksmarskalken Kungl Slottet
f v b fru Nina Lagergren

exp 800110 /ACF

Kanslirådet Lars Åke Nilsson
Utrikesdepartementet

FÖRTROLIGT

279

10	11	80
0	2	Eu I

Ärendet Raoul Wallenberg

Broder,

Fru Gitte Wallenberg, bosatt i Spanien och kusin till Raoul Wallenberg, har berättat mig att hon nyligen varit i förbindelse med en man som under namnet Dr. Toth 1972 utgivit en bok med titeln "Prisionero en la URSS (1945-56)".

Dr. Toth hade angivit att hans fullständiga namn vore Zoltan de Sahy y Toth. Han vore ungersk läkare och hade 1957 för svenska ambassaden i Wien berättat vad han visste om Raoul Wallenberg. Toth hade sagt fru Wallenberg att han träffat RW i sovjetiskt fängelse 1947.

Toths bok är utgången från förlaget men det har lyckats mig erhålla ett exemplar. Jag utgår från att boken är tillgänglig i Stockholm. Ett kapitel i boken bär rubriken "Raoul Wallenberg" och skildrar vad som säges vara dennes häktning, förhör och behandling i Ljubljanka-fängelset. Dialogen mellan RW och sovjetiska förhørsledare återges i direkt form! I boken anges att författaren av en icke namngiven sovjetisk läkare i fängelse, där han själv suttit, fått veta att där funnes en sjuk svensk vid namn Wallenberg. Tidpunkten för Toths vistelse i fängelser i Moskva, först Lefortovskavo och sedan Ljubljanka, anges icke exakt men av sammanhanget framgår att det icke kan ha varit före augusti 1947. Skildringen av W:s öden inledes

med att författaren skriver att han, efter det han av fängelseläkaren
hört W:s namn, erinrade sig ha hört talas om honom och hans verksam-
het i Budapest. "Under de återstående åtta åren av min fångenskap hade
jag tillfälle införskaffa uppgifter om honom och lära känna hans his-
toria".

Dr. Toth är identisk med den Zoltan Sahy om vilken uppteckningar av
Braunerhielm, gjorda i Wien i mars 1957, handlar. Toth hade då förkla-
rat att han icke själv träffat RW men hört talas om honom. Ambassadö-
ren Allard sammanfattade beskickningens i Wien intryck av Sahy: "Det
är sålunda tydligt att Sahy medvetet ljugit för beskickningen".

De upplysningar jag här från annat håll erhållit om Sahy, alias Dr. Toth
har icke varit ägnade att stärka tilltron till hans vederhäftighet. Han
har nu uppgivit sig ha träffat RW, medan han i sin bok klart anger att
han återger allenast vad han hört berättas om denne. Jag har därför
inte trott att något samtal från min sida med Sahy-Toth skulle ha nå-
got att ge beträffande Raoul Wallenberg.

Eric Sjöquist nämner i sin 1974 utgivna bok "Affären Raoul Wallenberg"
Dr. Toth (sid 102) och dennes bok upptages i litteraturförteckningen.
Sjöquist bygger en del av sin framställning på Toths uppgifter. Dr.
Toth har för en av mina sagesmän klagat över att Sjöquist aldrig
 tackat för det material han ställt till dennes förfogande. Han sade
sig icke veta huruvida Sjöquist använt det.

Pitte Wallenberg har underrättat Nina Lagergren om sitt sammanträf-
fande med Dr. Toth.

Dr. Toth
Nina Lagergren
Lennart Petri

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-09

Avd

Grupp

MÅL

Adress

Svensk Bonn

Text

Wingstrand från L-Å Nilsson re Wallenberg.

Möjligen kan följande av ambassaden i Wien förmedlade upplysningar bidra till att Du via tyska vederbörande kan spåra rätt Naumann:

Cit - Wiesenthal kan endast ge ungefärlig ålder. Naumann måste nu vara kring de 60. Viktigare upplysning är om en Naumann slutet 50-talet början 60-talet besökt Riga som turist och då häktats. Sådana uppgifter samlas hos västtyska röda korset i Hamburg. Wiesenthal har ej kontakt med Belov, vilken nu är i Paris. Fru Cornelia Gestenmaier, Remagen, Västtyskland, vet hur man når Belov. Hennes tel nr 02228-284. - Slutcit

Cabinet

ex t
Leifland
Nilsson

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärendes

Wallenberg

Datum

1980-01-09

Linje

17

Änd

D

Grupp

2

Mål

E. I

Adress

Svensk London

Text

17

Helena Bothorp från L-Å Nilsson re BBC-film om Raoul Wallenberg.

Talade tisdag med Tage Erlander, som inte hade hört någonting ytterligare från BBC. Tacksam Du vill fråga vederbörande om planerad tidpunkt för intervjun med Erlander.

Cabinet

Hyllas av telegramexpeditören

Avsändt den

Klockan

Sign

KUNGL.
SVENSKA AMBASSADEN
WIEN

1980-01-07 Nr 8 P 2

Handläggare: G. Zetterström

[Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
Åtgärd: chiffer tel t svensk
Wien 1980-01-11

Utrikesdepartementet

K UTRIKESDEP
88/8

10 JAN 1980

P 2 En T

FÖRTROLIG

Raul Wallenberg
(1 bil)✓

Från en person, Kuncen Kunco, som uppger sig vara bulgarisk emigrant och för närvarande bosatt i Österrike har ambassaden idag mottagit i fotokopia bifogade på tyska avfattade skrivelse. För tydlighetens skull citeras nedan innehållet i skrivelsens andra stycke:

"Ich gewesen mit erste Sekretär von schwedische Botschaft (Budapest 1944) in KZ Nr 36287. Diese Mann und ich helfen (?) tausend Juden von Verhaftung von Gestapo. Diese Mann Name RAUL. Ich brauchen Adresse von diese Mann. Bitte!!!"

Brevskrivarens adress i Österrike uppges vara Schlossgasse 17, A-2013 Göllersdorf.

Claës I. Wollin
Claës I. Wollin

80 Cl' LW

Bil..... 1. Amt. 1. Wies
skont... 19 10 20 10 10 10

P. 96 25

Sehr geehrte Herr Konsul

13 - 20.12.1978

Ich Emigrant aus Bulgarien. Ich haben in
Krieg alles verloren. Ich mit haben Eltern und
keine Bekannte. Millionen sollte Weihnachten
essen, trinken und frohlich sein.

Ich gewesen mit erste Sekretär von schweizerische
"Strochaff (Budapest 1944) in KZ. Nr. 36287.

Diese Mann und ich helfen tauschend fieseln
von Verhaftung von Gestapo. Diese Mann Name
RAUL. Ich brauchen Adresse von diese Mann.
Bitte!!!

Bitte schicken für mich bissel Geld rund Paket
für Weihnachten. Danke!!!

Fröhliche und glückliche
Weihnachten Ihnen und Familie

Kirsch Zucco

KUNCEW KUNCO, SCHLOSS GASSE 17

2013 GOLLERSDORF

SVERIGES AMBASSAD

1980-01-04 R 2

Washington

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
1980-01-14 - ex f kdm t:

Fru Nina Lagergren
Leifland
Berg Pol I
Elmér Pol I
amb Moskva (onumr)

/exp 1980-01-14
Nilsson/KH

Kanslirådet Nilsson
Utrikesministerns kansli
Utrikesdepartementet

Ink.	10.1.80		
Avd.	Gr.	Må	
P	2	Em	

TV-inslag om Raoul Wallenberg
tel. 1710 A 1979-12-27
(1 bil.)✓

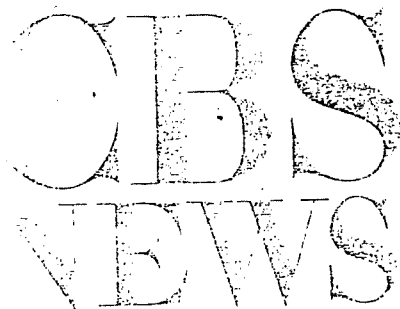
Broder,

Härmed den utlovade utskriften av CBS:s inslag om Raoul Wallenberg på Annandag Jul förra året. En genomläsning bekräftar intycket av ett för Wallenberg och oss mycket fördelaktigt program och på bästa sändningstid. Man kan ju hoppas att även mina grannar från den sovjetiska ambassaden såg det hela.

Mats Bergquist

*Bel. Mr. Marguerite -
for Nelson
Jul. 80-01-04*

P2 En J

200 M STREET, N.W., WASHINGTON, D.C. 20036

Dear Viewer:

In answer to your request, we are pleased to send you the enclosed transcript. This transcript may be used for reference and review purposes only. Should you wish to use any portion on any broadcast, or in any publication, permission must be granted by CBS News Information Services, 2020 " M " Street, N.W., Washington, D.C. 20036. Telephone: (202) 457 - 4484.

Frances Foley Stone
Manager of Information Services

Archives
TRANSCRIPTS, RETRIEVAL and INDEX
CBS News

CBS TELEVISION NETWORK

CBS EVENING NEWS WITH WALTER CRONKITE
(Dan Rather substituting)

Wednesday, December 26, 1979
6:30 - 7:00 PM, EST
7:00 - 7:30 PM, EST

ANNOUNCER: This is the CBS EVENING NEWS, with Dan Rather substituting for
Walter Cronkite.

©MCMCLXXIX CBS Inc.
ALL RIGHTS RESERVED

RATHER: "Hero" is an overworked word. This next story is about one. The question is: Is he still alive, or long dead? Nagging questions about a Swedish diplomat, Raoul Wallenberg, who, during World War II, risked his life to save many others. But before the end of the war, the Soviets arrested him; and though they say he's dead, there have been persistent reports he may still be alive. Diane Sawyer has the story.

(Sound of planes, bombs... World War II film footage)

DIANE SAWYER: Hungary - 1944. The Nazi circle of death closes in. They have already murdered 5-million Jews. Now, with an Allied victory only a matter of time, Adolf Eichmann has come to supervise a grisly finale - the extermination of the 200,000 Jews left in Budapest. The United States frantically offers to finance and support any neutrals who will go to Budapest to try to stop the savagery. The Swedes find a volunteer. His name is Raoul Wallenberg, a gentile, and the golden son of a golden family: bankers, industrialists, financiers, diplomats - a family known as the Rockefellers of Sweden. Nina Lagergren is Wallenberg's half-sister.

NINA LAGERGREN (Wallenberg's half-sister): I mean, he went out with the firm conviction that I am going to save as many lives as I possibly can at whatever cost.

SAWYER: That was the last time Nina Lagergren saw her brother - 35 years ago, years of agony and torment, because no one, at least no one outside the Soviet Union, knows if Wallenberg is dead or alive.

The mystery begins in July, 1944. Wallenberg arrives in Budapest. The Nazis are already roaming the streets in terrorist bands. Then the deportations begin. Like a man possessed, Wallenberg recklessly saves all the Jews he can.

TOM LANTOS: He provides food, he provides medicine, he goes after groups of people marching towards Auschwitz and the extermination camps.

ANNETTE LANTOS: Hundreds of people he retrieves from the deportation units, from the trains. He pulls them off the trains from the Danube as they are ready to be shot.

JOSEPH LAPID: Wallenberg saved us. And we knew that there is an angel, in this hell, called Wallenberg.

SAWYER: In January, 1945, the Russians liberate Budapest. They free the Jews from their ghetto prisons. They place Wallenberg under arrest. Perhaps they feared his power in Budapest; perhaps they thought he was some kind of spy. Whatever their reason, Wallenberg disappeared. For 12 years, the Russians denied any knowledge of Wallenberg. Then in 1957, after Khrushchev denounced Stalin, Deputy Foreign Minister Andrei Gromyko gave a new official position - that Wallenberg had in fact been a Soviet prisoner, but had died of a heart attack in 1947 at age 33, an unfortunate victim of Stalinist excess.

But dozens of former Soviet prisoners, like Avraham Kalinsky, say the Soviets were lying, that Wallenberg is still alive in the bowels of the Soviet gulag. They tell of a tall man knocking on cell walls, spelling out in prison code his name, Wallenberg, urging that someone get word to the Swedes. They say they saw him at Verschneuralsk from 1948 to 1953; at Aleksandrovsky, '53 to '55; and from 1955 to the late 1960's at Vladimir in the medical and isolation wing. And most recently, in Butyrka prison in Moscow in 1975, 28 years after the Russians claim he died.

This latest evidence on Wallenberg came from a Russian prisoner, Jan Kaplan, who, after his release, phoned his daughter, Dr. Anna Bilder, in Israel and told her he'd seen a Swedish diplomat who'd been in prison 30 years. As soon as the Swedes made a formal inquiry, the Russians slapped Jan Kaplan back in prison, and then sent the Swedish government a chilling reply: "There is no, nor can there be any, new information as regards the fate of Raoul Wallenberg." The Swedish government then asked to interview Jan Kaplan. The Russians just repeated their standard reply that Wallenberg is dead.

Wallenberg's family feels let down by Swedish and American authorities, even by the Jewish Secretary of State Henry Kissinger, to whom they made a special appeal. The Carter Administration did raise the matter with the Russians at the Vienna summit last June, and in meetings between Secretary of State Cyrus Vance and Foreign Minister Andrei Gromyko. The inquiries were fruitless. But in a recent radio broadcast, President Carter said he hasn't given up.

PRESIDENT JIMMY CARTER (10/13/79): The Soviets maintain their claim that Mr. Wallenberg is no longer alive, but we are not forgetting about this case and will continue our efforts.

SAWYER: Nina Lagergren's nightmare is that it may be too late.

LAGERGREN: That is what is so very tragic, that he did not get the help from the very start that he should have had. I mean, considering everything he did for so many people and the commitment of our government to— to send him out on this mission.

SAWYER: Raoul Wallenberg would be 67 today. His only monuments are a small street in Budapest that bears his name, and thousands of human beings with children now and grandchildren. Many of them wonder if Wallenberg is still alive. Many of them, like Annette Lantos, won't rest until they know.

ANNETTE LANTOS: He represents to us everything, really, that is worth living for. And life would not be worth living without men like Raoul Wallenberg.

SAWYER: Diane Sawyer, CBS News, Washington.

RATHER: For CBS News, Dan Rather in New York. Thank you for joining us. Good night.

(ANNOUNCEMENTS)

ANNOUNCER: This has been the CBS EVENING NEWS, with Dan Rather substituting for Walter Cronkite.

UTRIKESDEPARTEMENTET
Kabinettssekreteraren
Handläggare: kr Nilsson/ACF

Arkivexemplar

1980-01-10

Dev	Avd	Grupp	Mål
3	P	2	Eu ^I

Ex t:

Leifland
Nilsson

exp 800110/ACF
Bil på arkivet

Generalkonsuln Friedman

NEW YORK

FÖRTROLIGT

U. n.

Wallenberg-ärendet

(2 bil)

Broder,

./1-2

Närslutet finner Du en brevväxling jag haft med Harald Wigforss. Min beställning till Dig är att söka spåra Viktor Krasin i New York. Du bör givetvis söka få fram om han har något för Wallenberg-ärendet relevant att berätta. Vidare bör Du hos Krasin efterhöra adressen till den i brevet från Wigforss nämnde Smejn.

Good luck !

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänd med

☒

sv kurt

☐

utl kurt

☐

luftpost

☐

vanlig post

Avsändnings datum

11/82

Sign

2

UTRIKESDEPARTEMENTET
Kabinettssekreteraren
Handläggare: kr Nilsson/ACF

Arkivexemplar

1980-01-10

Dnr	Avd	Grupp	Mål
4196	P	2	Eu ^I

Ex t:

Leifland
Nilsson

Chefredaktör Harald Wigforss
Lykullen
Pl 535
430 40 SÄRÖ

exp 800110/ACF

Raoul Wallenberg

Broder,

Tack för Ditt faktaspäckade brev från den 10 december. De personer Levitin-Krasnov nämner finns inte i vårt kortregister för Wallenberg-ärendet. Jag har därför bitt generalkonsul Friedman söka kontakt med Krasin i New York. Möjligen kan Krasin ha något av intresse att berätta. Vidare kan ju kanske Krasin förmedla adressen till Smejn.

Beträffande Belov vill jag nämna att vi undersöker dennes uppslag. Ännu har ingenting av värde framkommit.

Slutligen vill jag för Din personliga och tills vidare förtroliga information säga att regeringsbeslut om frisläppandet av 40-talsmaterialet i Wallenberg-akten kommer att fattas den 31 januari. Familjen kommer givetvis att i god tid dessförinnan tillställas materialet. Jag hoppas också att cirka 25 januari kunna sända Dig handlingarna på förtroendebasis. Kanske vi kan ta en telefonkontakt härom ?

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐

av kurir

☐

utl kurir

☐

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

800110

Sign

ACF

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:				
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol 1 XXXX L-Å Nilsson	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) utr min kansli kr Nilsson/KH till Svensk New York 1980-01-16	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1161 181 1273 418">0</td> <td data-bbox="1273 181 1385 418">2</td> <td data-bbox="1385 181 1530 418">6</td> </tr> </table>	0	2	6
0	2	6			

SVENSK NEW YORK 1980-01-11

CABINET STOCKHOLM DNR 28

FOER POL I FRAAN FRIEDMAN RE WALLENBERGAERENDET.

FREDAGEN DEN 18 JANUARI HAR JAG LOVAT DELTAGA I EN PRESSKONFERENS I SVENSKA KYRKAN MED ANLEDNING AV ATT 35 AAR FOERFLUTIT SEDAN WALLENBERGS FOERSVINNANDE. BLAND ANNAT WALLENBERGS HALVBROR GUY VON DARDEL VAENTAS NAERVARA. JAG KOMMER TROLIGEN ANMODAS INLEDA PRESSKONFERENSEN.

TACKSAM MEDDELANDE DESSFOERINNAN OM DET AER NAAGOT SPECIELLT JAG BOER SAEGA UTOEVER ETT RELATERANDE AV KAENDA FAKTA PAA BASIS AV DEPARTEMENTETS PRESSMEDDELANDEN. DAEREST NAAGOT UT-TALANDE GOERES I STOCKHOLM DEN 17 JANUARI VORE JAG TACKSAM SKYNDSAMT DELGES DETTA INFOER PRESSKONFERENSEN.

THUNBORG

SVERIGES AMBASSAD

BRYSSEL

1980-01-07

P 2 En 1

Professor Guy von Dardel
Gyllenkroks allé 19

222 24 LUND

INK. UD

1980-01-11

80-01-11 ✓
Käre Guy,

Tack för Ditt brev av den 21 november, som mottogs först i början av följande månad. Det har tagit lite tid att kunna få tag på vederbörande tjänstemän på utrikesministeriet, vilket förklarar dröjsmålet med besvarandet av Dina frågor.

Vad först beträffar fallet Pype, så agerade han för en organisation vid namn Vlaams Aktiekomitte voor Oost-Europa, VAKO, en liten organisation med uppenbarligen kontakter med flera andra liknande organisationer. Vid flera tillfällen hade medlemmar av VAKO blivit fast i Sovjetunionen men efter kort tid frigivits. När det gäller Pype själv hade sovjetiska vederbörande intagit en hårdare attityd och - när vederbörande nekat att medge sin skuld - den 1 mars 1977 dömt honom till fem års fängelse. Han frigavs den 1 juli 1977. Från belgisk sida hade man för organisationens ledning framhållit, att man främdeles ej skulle se sig i stånd att intervensera i liknande fall. Uppenbarligen har VAKO upphört med denna sin verksamhet. Under häktningstiden förvarades Pype i "det gamla" fängelset (enligt min sagesman kallat det grå eller svarta fängelset) i Leningrad. Efter domen sändes han till lägret "Lepley", där han således vistades i cirka fyra månader. Av vad ovan relaterats, synes ej mycket att hämta.

Vad beträffar "l'Association Chrétienne pour l'Eglise du Silence", gör denna gällande att ett stort antal belgare alltjämt skulle finnas i sovjetiska läger. Enligt mina sagesmän föreligger inga upplysningar, som skulle tyda på att så är fallet. Man går t o m så långt som att hävda, att ingen belgare sedan krigsslutet hållits kvar i fångenskap. Jag har dock tillskrivit organisationen för att efterhöra om de resultat, som erhållits vid de grafologiska proven av det påstådda brevet från Paul van der Borght, och återkommer härom.

Styckbys till kungen

Eni deligone

Jean-Jacques

J.-J. von Dardel

Avsändningsort

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg-ärendet

Datum

1980-01-11

Avd

Grupp

Mål

D

2

ku i

Adress

Svensk Wien

Text

Er skrivelse 8. Från L-Å Nilsson re Wallenberg-ärendet.

Under fyrtiotalet brukade tjänstemän i Wallenberg-ärendet använda uttrycket att ingen sten fick lämnas ovänd. Jag tycker att formuleringen kommer väl till pass beträffande den i Er skrivelse nämnde Kuncen Kunco. Kan Ni inte söka finna ut om vederbörande alls är seriös ?

Cabinet

ex t

Leifland

Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET bj	Ärende:					
Kopia till: Kabs L-Å Nilsson Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd, (se regler på blankettkopia) <i>Ch tyn till Wien</i> <i>1980-01-15</i> <i>[Signature]</i>					

Svensk Wien

1980-01-14 -

Cabinet Stockholm

För L-Å Nilsson
Re Wallenbergärendet

Följande uppgifter har inhämtats om Kuncew, Konco född 1926-02-26.

Enligt uppgift från Kreisgericht Korneuburg sitter han i undersökningshäkte (Kreisgerichtliches Gefangenenhaus Korneuburg) sedan 1979-09-27 anklagad för brott mot paragraf 127 Stgb (stöld). Tillstånd att besöka Kuncew skall sökas hos förundersökningsdomare.

I samband med häktningen hade Kuncew, som talar dålig tyska, först uppgivit flera falska namn men så småningom har man via tolk konstaterat att hans verkliga namn är Konco Kuncew.

Tacksam besked om, i ljuset av ovanstående, vi bör gå vidare i frågan.

WOLLIN

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministerns kansli
kr L-Å Nilsson/KH

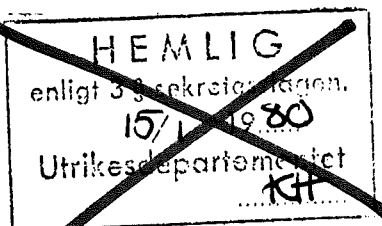
PROMEMORIA ✓

1980-01-14

22501

ex t Leifland
Berg, Pol I
Belfrage, Pol III
amb Washington
amb Moskva /

exp 1980-01-15
utr min kansli, Nilsson/KH

80-01-15 / L

FÖRTROLIG

Armand Hammer och Wallenberg-ärendet

Vid besök i Moskva veckorna före jul försökte den amerikanske finansmannen och oljemagnaten Armand Hammer få till stånd en diskussion om Wallenberg-ärendet med sina sovjetiska kontakter. Något mer djupgående samtal kom emellertid inte till stånd. Ej heller fick Hammer, som han hade hoppats, träffa president Brezjnev.

Ovanstående upplysningar har förmedlats till Erik Belfrage av hans svägerska Lena Kaplan, i New York en drivande kraft inom den amerikanska Wallenberg-kommittén.

L-N

Lars-Åke Nilsson

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-14

Avd

Grupp

Mål

D

2

En I

Adress

Svensk Bern

Text

Kabinettssekreteraren från L-Å Nilsson re Wallenberg.

PRIMO:

Med tanke på de manifestationer, som planeras äga rum i Stockholm och New York på torsdag till förmån för Raoul Wallenberg, har jag föreslagit utrikesministern att han gör ett uttalande. Kanske Du på återresa till Stockholm vill skrutinisera under secundo återgivna text: 3a

SECUNDO:

Den 17 januari är det trettiofem år sedan Raoul Wallenberg i Budapest omhändertogs av sovjetisk militär. I dessa dagar påminns människor i många länder om Raoul Wallenbergs hjältemodiga och självuppooffrande insatser som räddade tusentals ungerska judar undan en säker död i de nazistiska utrotningslägren.

Alltsedan 1945 har den sovjetiska regeringen vägrat medverka till att klarhet skapas om Raoul Wallenbergs öde. Kravet härpå kvarstår oförändrat. Det kommer att upprepas av den svenska regeringen till visshet erhållits om Raoul Wallenberg.

Cabinet

ex t

Eckerberg

Berg, Pol I

Nilsson

Ärende Wallenberg	Datum 1980-01-14	Avd D	Grupp 2	Mål Eu I
Adress Svensk Moskva				
Text Lundvik från L-Å Nilsson re Wallenberg PRIMO: Inför manifestationer i Stockholm och New York den 17 januari till förmån för Raoul Wallenberg planerar utrikesministern ett uttalande. Tacksam Dina kommentarer senast onsdag morgon till under secundo återgivna textförslag. SECUNDO: Den 17 januari är det trettiofem år sedan Raoul Wallenberg i Budapest omhändertogs av sovjetisk militär. I dessa dagar påminns människor i många länder om Raoul Wallenbergs hjältemodiga och självupppoffrande insatser som räddade tusentals ungerska judar undan en säker död i de nazistiska utrotningslägren. Alltsedan 1945 har den sovjetiska regeringen vägrat <u>medverka</u> till att klarhet skapas om Raoul Wallenbergs öde. Kravet härpå kvarstår oförändrat. Det kommer att upprepas av den svenska regeringen till visshet erhållits om Raoul Wallenberg. Cabinet ex t Eckerberg Berg pol I				

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

L-Å Nilsson

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

1980-01-16 kabs kansli, IB
Ch Bukarest
Tel Aviv

0

2

Eu I

Svensk Bukarest

1980 01 15-

Cabinet Stockholm

OMEDELBART

För kabinettssekreteraren

Re: Wallenbergfallet

15 januari besöktes ambassaden av Lazar Berger, 57 år, f d rumänsk medborgare numera statslös, men boende i Israel och försedd med israeliskt resedokument. Han har judisk bakgrund på fädernet. Adress i Israel: Israel, Kiriat-Yam, Str Joseftal 38/8, Lazar Berger. Hans syster: Israel, Kiriat-Yom, Yzhak Ben Zvi 10/11, Berger-Receanik Tamara (Leon Berger), tel 04-701578.

Berger talar rumänska och ryska. Samtalet fördes på båda språken. Deltagare från ambassaden: Sköld och Jacobsson.

Berger uppgav att han suttit i sovjetiska fängelser och läger i över 34 år, från 1943 till 1977 och sett Wallenberg i Vladimir-fängelset.

Berger uppgav vidare. Att han sista gången såg Wallenberg den 2 februari 1961 under den dagliga promenaden. De gick dock åtskilda. Wallenberg log men yttrade inget. Berger hade ofta sett Wallenberg under liknande förhållanden, samt i samband med bad.

Att Wallenberg skickades till Gorkij i februari/mars 1964. Där blev han kvar och dog samma år. Han ligger begravnen på fängelsekyrkogården. Fängelsets namn: Nizjnewnovlorodskij Katorzjnyj Tsentral.

Att det finns ett vittne i Gorkij, men han kom inte ihåg efternamnet, förnamnet: Vasilij.

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

U2
Att Gary Power, ~~U2~~ piloten och Wallenberg var i Vladimir samtidigt, men sågs aldrig tala med varandra.

Att Berger själv satt i Vladimir 1959-61, 63-71 och 71-76. Sommaren 60 satt han i cellerna 38 och 52, som tydligen hängde ihop.

Att Vladimir-fängelset hade fyra block: 1. Politiska fångar. 2. I praktiken Sjuk- ~~XXXX~~ block, men där fanns även "sovjetfolkets fiender". 3. På den tiden bl a vanliga brottslingar. 4. En f d kyrka, kroniskt sjuka, såsom tbc, leversjuka och cancer.

Berger har tillstånd att vistas i Rumänien en månad från 7 december, men hade tydligen av någon funktion fått rätt att vara kvar. Han har inga pengar. Har sålt sin ring och sade att han bara har två kostymer som han kan sälja. Kan han inte stanna kvar åker han till Athén och ev vidare till Tel Aviv.

På eget initiativ lovade Berger återkomma med skriftlig redogörelse fredag 17 januari kl 15 00. Vi fick hans levnadsbeskrivning på rumänska.

Den insändes med nästa lägenhet sedan den översatts.

Berger visade tidningsurklipp. Bl a ett stort reportage om honom i den israeliska tidningen Aret, av 1979 03 16. Författare: Ivat Neva.

Det återstår att se om han verkligen dyker upp på fredag. Vi kan givetvis inte gå i god för hans trovärdighet eller om någon kan ha skickat honom hit. Det är i alla fall ett tips.

Tacksam omgående direktiv hur vi skall förfara med Berger. Han kommer för-

UTRIKESDEPARTEMENTET

GFR

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 3 -

modligen att lämna Rumänien inom kort. Vilka frågor skall vi ställa?

Berger uppgav att han varnats för att tala om Wallenberg. Vi därför angelägna besöket ^{inte} kommer ut i svensk nyhetsmedia.

Sköld

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

L-Å Nilsson

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

80-01-16

G 2

EV

P

2

En

H

SVENSK MOSKVA

1980-01-15

CABINET STOCKHOLM

FOER L-AA NILSSON.

B R A A D S K A N D E

RE WALLENBERG.

PRIMO.

FORMULERINGEN ATT SOVJETISKA REGERINGEN VAEGRAT MEDVERKA AER INTE HELT KORREKT OCH KOMMER SAEKERLIGEN HAER ATT UPPFATTAS SOM YTTERST FOEROLAEMPANDE. AEVEN OM ALLA DOERRAR FOERMODLIGEN REDAN AER STAENGDA EFTER FOERRA AARETS DEMARCHER BOER VI INTE BIDRA TILL ATT YTTERLIGARE LAASA SITUATIONEN. SISTA MENINGEN OM UPPREPANDE TILL DESS VISSHET ERHAALLITS BINDER OSS FOER ALL FRAMTID, TROTS ATT VI FOERMODLIGEN ALDRIG KOMMER ATT FAA VISSHET.

SECUNDO.

UTIFRAAN DESSA OEVERVAEGANDEN FOERESLAAR JAG FOELJANDE FORMULERING AV SISTA STYCKET: " ALLTSEDAN 1945 HAR SVENSKA REGERINGEN SOEKT SKAPA KLARHET OM RAOUL WALLENBERGS OEDE. UPPREPADE HAENVAENDELSE TILL SOVJETISKA REGERINGEN HAR VISAT SIG RESULTATLOESA. KRAVET PAA EN UTTOEMMANDE REDOVISNING KVARSTAAR OFOERAENDRAT OCH KOMMER OCKSAA FRAMDELES ATT HAEVDAS AV SVENSKA REGERINGENBMSS

LUNDVIK

20247

15 JAN 80 17 23

47-A 50

P 2 En^F

Kabo

10590B UDSTH S
28249 SVENSK G

ah
80-01-16

L-pret
Erl-der
AS

SVENSK LONDON 1980-01-15

CABINET STOCKHOLM

50. FOER L-AA NILSSON FRAAN BOTHORP RE BBC-FILM OM RAOUL
WALLENBERG.

ALAN PATIENT AVSER INTE INTERVJUA TAGE ERLANDER UNDER SITT
BESOEK I SVERIGE. HAR TALAT MED PRESSRUMMET SOM KONTAKTAR
DIG ANGAAENDE NAAGRA AV PATIENTS OENSKEMAAL.

LIND

SVENSK LONDON

Avsändningsort

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-15

Avd

0

Grupp

2

Mål

En I

Adress

Svensk Wien

Text

Från L-Å Nilsson re Wallenberg.

Vi kan nog lugnt avskriva Kuncen.

Cabinet

ex t

Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET

bp

Ärende:

Kopia till:

L-Å Nilsson

Kabs

Bitr Kabs

Polch

Pol

UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

80-01-16

CC

L

Svensk Bukarest

1980-01-16 -

Cabinet Stockholm

Re rättelse Wallenbergsfallet.

Sista meningen skall naturligtvis lyda: Vi därför angelägna
besöket inte kommer ut i svensk nyhetsmedia.

SKÖLD

SVERIGES AMBASSAD

MADRID

1980-01-15

HP 1

Vn Palmer: L

Kabinettssekreteraren Leifland
Utrikesdepartementet

pu

aa
80-01-17

L

10

<i>16.1</i>	<i>1980</i>
<i>P 2</i>	<i>Eut</i>

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg-ärendet

Broder,

Ditt telegram nr 2 av 9 januari återopas.

Gitte Wallenberg har berättat för mig om det samtal hon arrangerat för några dagar sedan här i Madrid mellan Expressen-mannen Eric Sjöquist och Manuel García som hon skaffat hit från Barcelona. Sjöquist hade sagt henne, liksom han tydligen sagt UD, att han avsåg kontakta mig. Det gjorde han emellertid aldrig, något som ingalunda överraskade mig. Vad Sjöquist erfarit av García får vi nog snart läsa i Expressen.

Lennart Petri

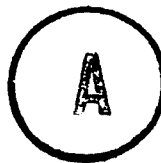
Lennart Petri

LD

LE PETIT BIEN
45320 COURTENAY

Le 13 janvier 1980

Depr W Carlgren, dok enh, gm
Brev tit via amb Paris 800129

INK. UTRIKES DEF.		
D.N:o 226/23 A		
1980-01-28/6		
AVD. P	GR. 2	MAJ. 86

Monsieur le Professeur,

Merci mille fois de votre lettre du 3 janvier et des renseignements concernant la carrière de M. Ivan Danielsson que vous avez bien voulu joindre.

C'est avec un grand intérêt. que j'attends l'envoi des archives Wallenberg et vous suis obligé du soin que vous apportez à me les faire parvenir par votre ambassade de Paris.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Professeur, l'expression de ma haute considération.

Gilbert Joseph

Monsieur Le Professeur Wilhelm Carlgren
Utrikesdepartementet
Box 16121
103 23 Stockholm 16
Suède

INTERNATIONAL CENTER FOR HUMAN DIGNITY AND INFORMATION
813 W. 25TH AVENUE, ANCHORAGE, ALASKA 99503 U.S.A. TELEPHONE (907) 279-0752

December 29, 1979

*Further information
on Wallenberg - arrest*

*Mr. S. Jan Almqvist
Lagergren 80.01.17*

Linköping

226/406
1980-01-16
P12

Royal Kingdom of Sweden
Stockholm, Sweden

both names
We are an interested group following the fate of Vertenberg of Sweden after his capture by the Russians in Budapest, Hungary during WWII.

Could you please send us any information you may have on this case?

We realize the Russians claim he died in prison but others have said he was seen alive since this claim was made.

Anything you have in the way of information on Vertenberg and his life and reports concerning his disappearance would be appreciated.

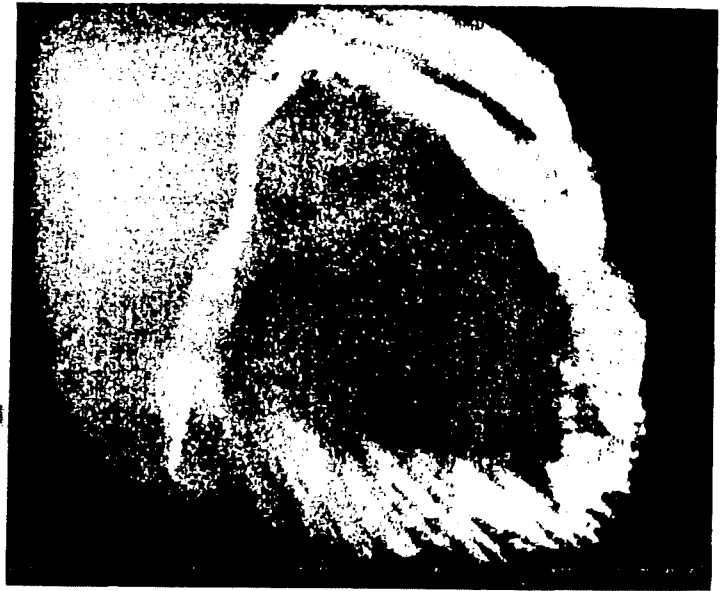
Yours sincerely,

James D. Milne
Dr. James D. Milne *by mmb*
Chairman
International Center for Human Dignity and Information
Committee for Human Dignity

JDM/mmb

Sign in the Sky

Shortly before the sunset of February 28th, 1963, a strikingly beautiful and mysterious cloud swept northward across Arizona. The April 19th, 1963, issue of Science Magazine and the May 17th, 1963 issue of the Life Magazine both carried the picture (Science Magazine on its front page) and an inquiring report about the strange phenomena. The reason for the interest was that the massive cloud hung in a blue sky at a high altitude in which no moisture exists to form a cloud. No feasible explanation was ever offered by scientific enquiries into it, but unknown to the world, was that on December 22, 1962, two months before the cloud appeared, Brother Branham had received a vision. He related this vision to his congregation in Jeffersonville. On February 28, 1963, Brother Branham was hunting in the mountains surrounding Tucson, Arizona, when the events seen in his vision suddenly came to pass. Seven tiny dots appeared in the sky above him, as these dots materialized, a pyramid of seven angels stood before him. It was at this time he received his commission and the mystery of the seven seals were revealed to him, and it was as these angels left Brother Branham's presence that they formed the strange cloud.

Signs of the Supernatural

Both of these remarkable occurrences took place in the recent ministry of William Marrion Branham. Men like Gordon Lindsay, T. L. Osborne, Ern Baxter and a host of equally familiar names have attested to the fact that the supernatural manifestations which occurred under his ministry have known no parallel since the days of our Lord Jesus Christ.

"These signs simply bear witness to the fact that God has fulfilled the promise of Malachi 4:5,6 and sent a prophet to herald the second coming of the Lord. In June of 1933 before about four-thousand awe-struck witnesses when William Branham was baptizing in the Ohio River, a strange light descended and hung over his head and a voice spoke to him and said, 'As John the Baptist was sent to forerun the First coming of the Lord, so are you sent to forerun His second coming.'"

Just as in the days of Noah and Lot (Luke 17:26-30) and according to Amos 3:7, God has revealed the secrets of His coming to His own vindicated Prophet. Captured on cassette tapes, books and films are hundreds of miracles, discerning of the heart and healings, but above all, a message of vital importance to those yearning for the coming of the Lord Jesus Christ.

Taken from the book entitled, "A Man Sent from God" by Gordon Lindsay
The story of the life of William Branham is so out of this world and beyond the ordinary that were not available a host of infallible proofs which document and attest its authenticity, one might well be excused for considering it far-fetched and incredible. But the facts are so generally known, and of such a nature that they can be so easily verified by any sincere investigator, that they must stand as God's witness to His willingness and purpose to reveal Himself again to men as he once did in the days of the prophets and the apostles. The story of this prophet's life—for he is a prophet, though we infrequently use the term—indeed witnesses to the fact that Bible days are here again.

In Houston, Texas, in January of 1950, an amazing photograph was taken by the Douglas Studios. In the photograph, there appeared a light above the head of Brother Branham in a halo-like form. The negative was taken to George J. Lacy, Examiner of Questioned Documents, in order to determine whether or not the light could have been the result of improper exposure, developing or retouching. This investigation served to completely authenticate the fact that the unusual brightness was definitely caused by a light striking the negative. Mr. Lacy was quoted as saying, "Rev. Branham, you will die like all other mortals, but as long as there is a Christian civilization, your picture will live on."

Pillar of Fire Photographed

P 2 Feb 1

For more information write: Christian Bride Call, P.O. Box 1119, Anchorage, Alaska 99510 U.S.A.

Arende

Wallenberg

Datum

1980-01-16

Avd

Grupp

Mål

P

2

eu 1

Adress

Svensk
BUKAREST

Text

Sköld från Leifland.

Om Berger enligt sitt löfte uppsöker Er fredag eftermiddag bör Ni i första hand fråga honom om skälet till att han inte tidigare har lämnat sin berättelse om Wallenberg. Varför har han inte tidigare kontaktat ambassaden i Tel Aviv utan väntat till sitt besök i Rumänien?

Vi har frågat israeliska myndigheter om Bergers trovärdighet. För det fall att vi får besked om att Berger måste betraktas som trovärdig, avser vi försöka ordna samtal mellan Berger och från departementet utsänd tjänsteman. Detta skulle väl i så fall kunna ordnas så att Jacobsson tillsammans med Berger under veckohelgen eller tidigt nästa vecka avreser till Athén eller Tel Aviv och där sammanträffar med tjänsteman från Stockholm. So Du förstår ser vi helst att förhör med Berger hålls utan för Rumänien. Om så erforderligt är vi givetvis beredda betala Bergers flygresor och vistelse Athén.

Cabinet

Arende

Wallenberg

Datum

1980-01-16

Avd

P

Grupp

2

Mål

En I

Adress

Svensk
TEL AVIV

Brådiskande

Text

Ambassadören från Leifland. Re Wallenberg.

Den 15 januari besöktes ambassaden i Bukarest av Lazar Berger, 57 år, f.d. rumänsk medborgare numera statslös, men boende i Israel och försedd med israeliskt resedokument. Han har judisk bakgrund på fädernet. Adress i Israel: Israel, Kiriati-Yam, Str Joseftal 38/8, Lazar Berger. Hans syster: Israel, Kiriati-Yom, Yzhak Ben Zvi 10/11, Berger-Receanik Tamara (Leon Berger), tel. 04-701578.

Berger uppgav vid samtalet att han vistats i sovjetiska fängelser och läger i över 34 år, från 1943 till 1977, och sett Wallenberg i Vladimir-fängelset, sista gången 2 februari 1961. Enligt Berger skulle Wallenberg 1964 flyttats från Vladimir till Gorkij, där han skulle ha dött 1964.

Tacksam Ni kontaktar vederbörande israeliska myndigheter snarast möjligt och inhämtar de upplysningar om Berger, särskilt hans trovärdighet, som må vara möjliga att erhålla. Eftersom Berger lovat ta ny kontakt med Sköld fredag eftermiddag, skulle vi uppskatta en preliminär indikation från israelerna som kan vara oss tillhanda redan fredag morgon.

Vidare tacksam Ni i översättning insänder artikel om Berger i tidningen Aret 16 mars 1979.

Cabinet

utr min kansli, kr Nilsson/KH

Ärende

Datum

1980-01-16

Avd

Grupp

Mål

D

2

En I

Raoul Wallenberg

Adress

Svensk NEW YORK

Text

Från L-Å Nilsson re Raoul Wallenberg

En clair delges Du texten till ett uttalande av utrikesministern om Raoul Wallenberg, vilket vi idag ger ut som pressmeddelande. Till detta vill jag endast för Din tills vidare förtroliga kännedom foga upplysningen att fyrtiotala-materialet i departementets Wallenberg-dossier kommer att frisläppas den 31 januari. Om Du träffar Guy von Dardel i New York kan Du säga honom detta.

CABINET

ex t Leifland

CABINET STOCKHOLM 1980-01-16

X SWEDELEG NEW YORK 67 ✓
X SVENSK WASHINGTON 40 ✓
X SVENSK LONDON 50 ✓
X SVENSK PARIS 36 ✓
X SVENSK BONN 28 ✓
X SVENSK OSLO 17 ✓
X SVENSK HELSINGFORS 27 ✓
X SVENSK KOEPENHAMN 21 ✓
X SVENSK HAAG 19 ✓
X SVENSK BRYSSEL 18 ✓
X SVENSK BERN 22 ✓
X SVENSK WIEN 19 ✓
X SVENSK MADRID 29 ✓
X SVENSK ROM 32 ✓
X SVENSK TEL. AVIV 15 ✓

80-01-16
AB 1800

P 2 Em^T

VM

ATT: DPA

FRAAN UD:S PRESSBYRAA

VI GER IDAG UT FOELJANDE PRESSMEDDELANDE:

CTI

UTTALANDE AV UTRIKESMINISTER OLA ULLSTEN OM RAOUL
WALLENBERG

IMORGON AER DET 35 AAR SEDAN RAOUL WALLENBERG I BUDAPEST OMHAEN-
DERTOGS AV SOVJETISK MILITAER. I DESSA DAGAR PAAMINNS MAENNISKOR
I MAANGA LAENDER OM RAOUL WALLENBERGS HJAEITEMODIGA OCH SJAELV-
UPPOFFRANDE INSATSER. HAN RAEDDADE TUSENTALS JUDAR UNDAN EN
SAEKER DOED I DE NAZISTISKA UTROTNINGSLAEGREN.

ALLTSEDAN 1945 HAR DEN SVENSKA REGERINGEN SOEKT SKAPA KLARHET
OM RAOUL WALLENBERGS OEDE. UPPREPADE HAENVAENDELSER HAR GJORTS
TILL DEN SOVJETISKA REGERINGEN UTAN RESULTAT. KRAVET PAA EN UT-
TOEMMANDE REDOVISNING KVARSTAAR DAERFOER OFOERAENDRAT.
SLUTCIT

CABINET

CABINET STHLM KL 17.15

E PIERRE/HR

V

Avsändningsort:
utr min kansli, Mr Nilsson/KH

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende

Datum

1980-01-16

Dir

Avd

Grupp

M&I

Raoul Wallenberg

P

2

EM

Adress

~~Svensk MOSKVA~~ nr 26 ✓
~~Svensk WASHINGTON~~ nr 39 ✓
~~Svensk NEW YORK~~ nr 42 ✓

~~Svensk BUDAPEST~~ nr 5 ✓
~~Svensk TEL AVIV~~ nr 13 ✓
~~Svensk SAN FRANCISCO~~ nr 13 ✓

Text

Från utrikesministerns kansli re Raoul Wallenberg

Utrikesministern gör den 16 januari följande uttalande.
Cit. I morgon är det 35 år
..... kvarstår därför oförändrat. Slutcit.

CABINET

Ex t Leifland
Eckerberg
Berg, Pol I
Gullers
Nilsson

Ifylles av telegramexpeditören

Avskickat den

Klockan

Sign

16/1

1720

al

1980-01-16

Uttalande av utrikesminister Ola Ullsten om
Raoul Wallenberg

I morgon är det 35 år sedan Raoul Wallenberg i Budapest omhändertogs av sovjetisk militär. I dessa dagar påminns människor i många länder om Raoul Wallenbergs hjältemodiga och självupppoffrande insatser. Han räddade tusentals judar undan en säker död i de nazistiska utrotningslägren.

Alltsedan 1945 har den svenska regeringen sökt skapa klarhet om Raoul Wallenbergs öde. Upprepade hänvändelser har gjorts till den sovjetiska regeringen utan resultat. Kravet på en uttömmande redovisning kvarstår därför oförändrat.

UTRIKESDEPARTEMENTET

GFR

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

L-Å Nilsson

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

cc / [redacted]
Hulest ul
RIL 1980-01-18/

Svensk Bukarest

1980 01 17-

Cabinet Stockholm

Mycket brådskanie

För Leifland enligt dagens samtal

Primo. Berger åter besökt oss morgonen 17 januari. Han förefaller både Jacobson och mig vederhäftig och hans uppgifter sammanhängande.

Secundo. Han vistas Rumänien för att få ut sin hustru från moldaviska SSR. Vid sin ankomst hit hade han från en judisk central i Bryssel fått meddelande via sin syster i Israel och belgiska ambassaden här om angelägenheten av uppgifter om Wallenberg. Han då omedelbart gått till oss.

Tertio. Berger redan fått inbjudan av grekiske medfången Georgios Papadopoulos, adress Tavros-Trakis 45, etage G2, Athen, tel 3472 249, besöka denne. Han avreser tåg söndag kväll 20 januari direktvagnen Bukarest - Athen via Bulgarien. Tidtabellen enligt ankomst Athen central tisdag 22 januari kl 20 20. Han hade dock inte pengar till hotellet här resp tågbiljetten.

Quarto. Jag ställde i utsikt erforderliga medel, 200 dollar, om Berger återkommer kl 14 00. Detta för att ge oss tid kollationering med bl a belgarna. Han återkom och allt tycks i ordning.

Quinto. Jacobson flyger till Athen tisdag morgon 22 januari ankomst kl 09 15, flight TAROM RO 241. Tacksam ambassaden Athen genom departementets försorg instrueras möta honom flygplatsen samt ordna hotell 2 nätter.

Sexto. Likaså givetvis angeläget eventuell sakkunnig från Stockholm infinner sig Athen samma dag. Jacobson som ju känner igen Berger avser möta denne och hans grekiske vän på stationen och ta dem till vår ambassad Athen omedelbart

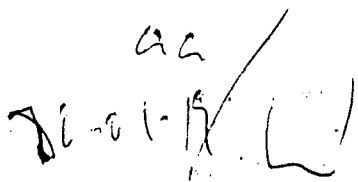
UTRIKESDEPARTEMENTET GFR	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

2.

efter deras ankomst till förhindrande olyckshändelser. Bil samt helst handläggare från ambassaden måste därför kunna stå till disposition på kvällen. Obs att även greken tycks vara av intresse för oss.

Septo. Jacobson i övrigt alla detaljer. Här kan antecknas Berger som är född 1922-09-22 har israeliskt "laissez-passer" nr LP N 1 18 582 med identitetsnummer 11 11 013. Han har också inlandspass utfärdat Haifa 1979 06 06 giltigt t o m 1980 06 05.

Sköld

UTRIKESDEPARTEMENTET		Ärende:	
GFR			
Kopia till:		Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	
Kabs	L-Å Nilsson		
Bitr Kabs			
Polch			
Pol			
UHD			

SVENSK TEL AVIV 1980-01-17

CABINET STOCKHOLM

R 18

B R A A D S K A N D E FOER KABINETTSEKRETERAREN.
RE LAZAR BERGER. ECH 4.

VI HAR IDAG SOEKT VAAR NORMALA KONTAKT I DESSA FRAAGOR (CHEFEN FOER UM:S SPECIALENHET FOER SOVJETISKA INVANDRARE), MEN UPP-
LYSTS OM ATT HAN DENNA VECKA BEFINNER SIG UTOMLANDS. HANS
SEKRETERARE UTLOVADE DOCK UNDERSOERA OM ENHETEN HADE NAAGRA
UPPGIFTER OM BERGER. HON HAR JUST AATERKOMMIT MED DET LAKONISKA
BESKEDET 'WE HAVE RESERVATIONS ABOUT THIS PERSON'. NAAGRA
DETALJER AER HON INTE BEREDD ATT GE.

VI FAAR ALLTSAA GE OSS TILL TAALS TILL NAESTA VECKA, DAA VI
RAEKNAR MED ATT FAA ETT SAMTAL MED VAAR NORMALA KONTAKT. DEN
ISRAELISKA INITIALREAKTIONEN TYDER DOCK PAA ATT BERGERS UPPGIFT-
ER BOER TAS CUM GRANO SALIS.

CERN

Utrikesministerns kansli

Arkivexemplar

1980-01-17

396	Avd	Grupp	Mål
		P 2	Eu I

Fru Nina Lagergren
Dahlbergsvägen 22
182 62 DJURSHOLM

Amerikanskt intresse för Raoul Wallenberg
(1 bil)

Kära Nina,

Som Du ser av i kopia närslutna skrivelse har en organisation i Alaska intresserat sig för Raoul Wallenberg. Kanske vill Du själv eller den svenska Wallenberg-kommittén översända engelskspråkigt informationsmaterial till amerikanska vederbörande ?

Lars-Ake Nilsson

fyller av postexp

Avsänd med

☐ av kurt

☐ uti kurt

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avsändn datum

800117

Sign

KLT

UTRIKESDEPARTEMENTET bp	Ärende:
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1980-01-21 utr min kansli, kr Nilsson/KH. L-Å Nilsson + Kabs Inf./SD

P	L	Eu
---	---	----

Svensk Bukarest

1980-01-18 .

Cabinet Stockholm

För kabinettssekreteraren

m y c k e t b r å d s k a n d e

Om Wallenberg. Vi noterat ert chiffer 10. Berer kom fredag 18 januari kl 15.00 och lämnade utlovad skriftlig berättelse om Wallenberg.

SKÖLD

Utr min kansli/kr Nilsson/1980-01-21/ACF

Ex f kdm t:

Fru Nina Lagergren

F justitierådet Ingrid Gärde-Widemar

Chefen Pol I

amb Moskva, amb Washington, amb Tel Aviv

SVENSK SAN FRANCISCO 1980-01-17

exp 800121/ACF

press
info

ORIGINAL TELEGRAM
(EXPIRES FILED)
IN 1980

18 JAN 80 06 04

1234	12
P	2 Em

1

CABINET

STOCKHOLM (SWEDEN)

12 FOER UTRIKESMINISTERNES KANSLI SAMT PRESS- OCH
INFORMATIONSENHETEN ANG RAOUL WALLENBERG.

PROFESSOR GUY VON DARDEL, MAKARNA LANTOS OCH JACK REES,
ACTING CHAIRMAN I DEN NYBILDADE LOKALA FREE WALLENBERG-
KOMMITTEN I SAN FRANCISCO HOELL IDAG EN PRESSKONFERENS
PAA SAN FRANCISCO PRESS CLUB I NAERVARO AV ETT 50-TAL
DELTAGARE FRAAN TV, PRESS, JUDISKA FOERENINGAR M M.
AEVEN ISRAEL RRR ISRAELS HAERVARANDE GENERALKONSUL OCH
JAG DELTOG.

VID PRESSKONFERENSEN INFORMERADES OM NYSSNAEMNDA
WALLENBERGKOMMITTEE SAMT REDOVISADES TIDIGARE KAENDA FAKTA OM
WALLENBERGS VERKSAMHET I BUDAPEST OCH VAD SOM FRAMKOMMIT
EFTER HANS FOERSVINNANDE.

INFOER PRESSKONFERENSEN HADE UPPLYSTS ATT TIDG RRR
TIDIGARE EJ KAENDA UPPGIFTER SKULLE LAEMNAS
OM WALLENBERGS OEDE. DE UPPLYSNINGAR SOM AASYFTADES VISADE
SIG VARA DET VITTNESMAAL SOM LAEMNADES TILL VAAR TEL AVIV
AMBASSADOER NYLIGEN OCH SOM GAELLDE SITUATIONEN PER
1 MAJ 1978. DET RELEVANTA AVSNITTET UR DEN PRESSRELEASE
SOM UTDELADES VID PRESSKONFERENSEN HAR FOELJANDE LYDELSE:

CIT
JACK REES, ACTING CHAIRMAN OF THE LOCAL FREE WALLENBURG
COMMITTEE, AND IMMEDIATE PAST STATE EXECUTIVE DIRECTOR OF
THE CALIFORNIA TEACHERS ASSOCIATION, REPORTED THAT A JEWISH
REFUGEE FROM THE SOVIET UNION INFORMED THORSTEN ORN,
SWEDISH AMBASSADOR TO ISRAEL, THAT THE PARTIALLY DRUNK
SON OF A SENIOR KGB OFFICIAL HAD TOLD HIM THAT HE HAD
UNDER HIS CONTROL IN THE RUSSIAN PRISON SYSTEM A SWEDISH
PRISONER OF MORE THAN 30 YEARS. THE ONLY SWEDE KNOWN
TO BE IN THE HANDS OF THE SOVIETS IS WALLENBURG. THE DATE
WAS MAY 1, 1978, BUT THE JEWISH REFUGEE WAS NOT ABLE
TO GIVE THE REPORT UNTIL LAST NOVEMBER.

THE IDENTITY OF THE REGU RR R

THE IDENTITY OF THE REFUGEE CANNOT BE RELEASED BECAUSE
FAMILY MEMBERS STILL IN RUSSIA COULD BE VICTIMIZED BY
VENGEFUL OFFICIALS WHO INFORMED THE WORLD IN 1957, THAT
WALLENBURG HAD DIED TEN YEARS BEFORE.

SLUTCIT

SID 2

I ETT KORT INLAEGG ERINRADE JAG OM ATT SVENSKA
REGERINGEN VARIT OCH ALLTJAEMT AER +VERY CONCERNED+
OM WALLENBERGS OEDE OCH LAESTE UPP DET UTTALANDE ,
SOM UTRIKESMINISTERN GJORDE 16 JANUARI MED ANLEDNING
AV ATT 35 AAR FOERFLUTIT SEDAN WALLENBERG FOERSVANN
(TEL 13 U 1980-01-16). AEVEN ISRAELS GENERALKONSUL
GJORDE ETT UTTALANDE. VON DARDEL UNDERSTROEK BL A
ATT UTRIKESDEPARTEMENTET ALLTID VARIT MYCKET FOERSTAAENDE I
DENNA SAK. PAA EN FRAAGA FRAAN EN TV-JOURNALIST SADE HAN
ATT ANLEDNINGEN TILL SVENSKA REGERINGENS I BOERJAN NAAGOT
PASSIVA HAALLNING FICK SES MOT BAKGRUNDEN AV SVERIGES
FOERBINDELSE MED SOVJET I SIN HELHET. BAADEN VON DARDEL OCH DR LANTOS
MENADE ATT UTVECKLINGEN I AFGANISTAN KUNDE GE SOVJET EN
PSYKOLOGISK GRUND FOER ATT AENDRA SIN TIDIGARE HAALLNING I
FRAAGAN I HOPP OM ATT DAERIGENOM FOERBAETTRA SITT INTERNATIONELLA
ANSEENDE.

PRESSRELEASEN INSAENDES SAMTIDIGT MED LUFTPOST.

BERGENSTRAAHLE

OVANSTAAENDE TELEGRAM HAR DELGIVITS AMBASSADEN
I WASHINGTON.

BERGENSTRAAHLE

SVENSK SAN FRANCISCO

SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1980-01-15

R 18

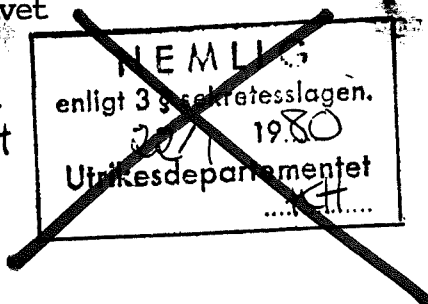
Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
1980-01-21 - ex f kdm t:

H E Riksmarskalken (med bud) f v b
fru Nina Lagergren
Kab sekr
Prof Carlgren, arkivet
amb Jödahl, arkivet
Chefen Pol I

Kanslirådet Lars-Åke Nilsson

Utrikesdepartementet

exp 1980-01-22
kt

5

Ink. 18.1	80
Avd. P	Gr. 2
	Ma. EM

FÖRTROLIGT

Wallenberg

Broder,

2

Den engelske journalisten John Bierman, som är upphovsman till BBC:s under produktion varande film om Raoul Wallenberg och om vilken vi haft anledning både skriva och tala (Du kanske också har träffat honom i Stockholm?), torde vid det här laget vara en av de i Wallenbergärendet bäst insatta personerna, åtminstone utanför Sveriges gränser. Han har bedrivit grundliga forskningar och blivit alltmer fascinerad av Wallenbergs märkliga och tragiska öde. Sedan filmen numera i väsentliga delar är klar - den skall enligt planerna visas i brittisk TV kring månadsskiftet februari-mars och därefter utbjudas till utländska TV-bolag - har Bierman börjat på en bok om Wallenberg, som efter vad jag kan förstå kommer att bli något av det mest grundligt dokumenterade som utkommit på engelska i detta ämne.

Boken avses bli uppdelad på två avsnitt, ett första med arbetsnamnet "Holocaust" skall behandla Wallen-

bergs insatser i Budapest, och ett andra benämnt "Gulag" skall handla om Wallenbergs tid i sovjetiska fängelser. Biermans tanke är att inledningsvis publicera boken i Storbritannien och USA. Beroende på mottagandet får han sedan överväga ev. översättning till främmande språk. Boken kommer troligen ut i England framåt november-december i år och blir då - gissar jag - ytterligare ett rätt tungt vägande inslag i Wallenbergaktionen.

Håkan Wilkens

Detta för att du skall
vara in bilde. Hålsningar
och god fortsättning!

Håkan W.

PS. Vad nytt om Kalinskis bok?

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-18

Avd

Grupp

Mål

P

2

EUI

Adress

Svensk Athen

Text

Ambassadören från L-Å Nilsson re Raoul Wallenberg.

PRIMO:

En statslös man av rumänsk extraktion, numera boende i Israel, och tidigare fånge i Sovjetunionen, har kontaktat vår ambassad i Bukarest. Han har lämnat vissa uppgifter om Raoul Wallenbergs öde, vilka kan visa sig vara av intresse.

Vederbörande anländer tisdag 22 januari till Athen med tåg från Bukarest för att besöka en grekisk tidigare medfånge.

SECUNDO:

Göran Jacobson från den svenska ambassaden i Bukarest ankommer Athen tisdag med flyg TAROM RO 241 klockan 09.15. Han tar enligt Din bokning in på Hotel King George och behöver inte mötas på flygplatsen. Jag har uppmanat Jacobson att efter ankomsten hotellet kontakta Dig.

Tisdag kväll behöver Jacobson disponera ambassadbil med chaufför för att möta den under primo nämnde personen vid järnvägsstationen i Athen.

TERTIO:

Själv anländer jag under tisdagens lopp till Athen och tar mig givetvis för egen maskin till hotellet. Jag meddelar senare en clair flightnummer.

Min avsikt är att förhör med vederbörande skall hållas i ambassadkansliet under onsdagen. Jag återreser onsdag kväll eller torsdag morgon.

Ärende

Datum

Dnr

1980-01-18

Avd

Grupp

Mål

Adress

¹ QUARTO:

Det är för närvarande svårt bedöma trovärdigheten
i de uppgifter vederbörande lämnat i Bukarest.
Fullständig sekretess är emellertid helt nödvändig
i saken.

Cabinet

ex t
Leifland
Nilsson

Avsändningsort

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-18

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

Svensk Bukarest

Text

W B R A A D S K A N D E.
re Wallenberg-ärendet.

Sköld från Leifland

Ambassaden i Athen har bokar rum för Jäacobson 22-24 januari på Hotel King George. Under loppet av tisdagen kommer Lars-Åke Nilsson att anlända från Stockholm, och även han tar in på nämnda hotell.

Jacobson bör efter ankomsten Athen kontakta ambassadör Öhman. Jag har bett denne att tisdag kväll ställa en bil till Jacobsons förfogande.

Avsikten är att förhören med Berger skall äga rum onsdag i ambassadkansliet.

Cabinet

ex t
Leifland
Nilsson

Arkivexemplar

1980-01-18 Pressbyrån

E. Pierre/hr

Uttalande av utr.minister Ola Ullsten
om Råoul Wallenberg

Exp: 80-01-17/hr

Ans	Ans	Grupp	Ans
/	P2 EU I		

(Pr)

Bifogade pressmeddelande har expedierats till:

Svensk press

Utländska korrespondenter i Stockholm

Utländska beskickningar i Stockholm

Övriga, innefattande bl a:

Utrikesnämndens ledamöter

Utrikesutskottets ledamöter

Partiordförandena

Riksdagsgruppernas kanslier

Partiernas kvinnoförbund

Diverse intresseorganisationer

Myllas av postexp

Avskick med

☐ av hand

☐ ut hand

☐ telefons

☐ vanlig post

Avskick datum

Sign

1980-01-16

Uttalande av utrikesminister Ola Ullsten om Raoul Wallenberg

I morgon är det 35 år sedan Raoul Wallenberg i Budapest omhändertogs av sovjetisk militär. I dessa dagar påminns människor i många länder om Raoul Wallenbergs hjältemodiga och självuppooffrande insatser. Han räddade tusentals judar undan en säker död i de nazistiska utrotningslägren.

Alltsedan 1945 har den svenska regeringen sökt skapa klarhet om Raoul Wallenbergs öde. Upprepade hänvändelser har gjorts till den sovjetiska regeringen utan resultat. Kravet på en uttömmande redovisning kvarstår därför oförändrat.

UTRIKESDEPARTEMENTET

bp

Ärende:

Kopia till:

Kabs

+ L-Å Nilsson

Bltr Kabs

Polch

Pol

UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

7. 5
80-01-28 / W

P

L

See T

Svensk Bukarest

1980-01-21 -

Cabinet Stockholm

För kabinettssekreteraren

M y c k e t b r a a d s k a n d e

Om Wallenberg.

Svårigheterna Bulgarien redan märkbara. Berger kom kl 10.30, tvungen vända vid rumänsk-bulgariska gränsen. Orsak: bulgarerna beviljar nu inte transitvisum på tåget. Även bl a syrier fick vända. Idag Berger fått transitvisum härvarande bulgariska ambassad. Uppvisat för oss liksom grekiskt visum och tågbiljett.

Tidpunkterna vårt chiffer ll förskjutna 24 timmar. Han anländer Athen onsdag 23 januari ca 06.50. Han ringer Athen-ambassaden ll-tiden onsdag. Men i detta läge kan Jacobson möta honom stationen onsdag morgon.

SKÖLD

Avsändningsort

utr min kansli, L-Å Nilsson/KH

Ärende

Wallenberg

Datum

1980-01-21

Avd

Grupp

Mål

Euf

Adress

Svensk BUKAREST

Text

M y c k e t b r å d s k a n d e

Jacobson från L-Å Nilsson re Wallenberg

Det vore givetvis bra om Du till Athen kunde medföra en
råöversättning till svenska av Bergers skriftliga
berättelse.

CABINET

ex t Leifland

UTRIKESDEPARTEMENTET

ib

Ärende:

Kopia till:

Kabs +L-Å Nilsson
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P	2	Sur
---	---	-----

Svensk Bukarest

1980-01-21 -

Cabinet Stockholm

För L-A Nilsson från Jacobson
re Wallenberg

B R A D S K A N D E

Bergers berättelse redan översatt. Medtager den till Athen liksom
övrigt tillgängligt material.

Jag anländer således tisdag kl 09.15 och kontaktar ambassaden efter
ankomst hotellet.

Sköld

UTRIKESDEPARTEMENTET

bp

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

+ L-Å Nilsson

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

80-01-25

[Signature]

P

2

Su

Svensk Bukarest

1980-01-21 -

Cabinet Stockholm

För kabinettssekreteraren

B r å d s k a n d e

Re Wallenberg.

Berger ringde lördag eftermiddag. Meddelade tåget anländer Athen redan tisdag morgon 6-tiden. Vi överenskom han ringer ambassaden Athen tisdag 11-tiden, numren enligt UD-kalendern 1979.

Vår bedömning är han avser komma. Om inte, måste det bero på andra orsaker. Han reser exempelvis genom Bulgarien. Han är dock inte själv alls orolig för att något skall hända honom där. Tacksam Du låter underrätta Athen.

SKÖLD

press

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
Åtgärd: chiffer tel t svensk
Wellington 1980-01-28. Ex t
Leifland, Nilsson

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL ANT)
INKOM 10

22 JAN 80 00 150

DKR	90:1A	7
P	2	Emj-1

✚
10590D UDSTH SENSK NZ3660✚
10590D UDSTH S

SVENSK WELLINGTON 1980-01-22

CABINET STOCKHOLM

7 GAARDAGENS EVENING POST AATERGER UTTALANDEN AV HISTORIKERN
JAMES READ VID MASSEY UNIVERSITY I PALMERSTON NORTH, NYA ZEELAND,
ENLIGT VILKEN RAOUL WALLENBERG FORTFARANDE SKULLE VARA VID LIV
OCH BEFINNA SIG T ETT KONCENTRATIONS LAEGER PAA WRANGEL-OEN.
READ SOM NYLIGEN FAAT UPPGIFTER HAEROM FRAAN DISSIDENTER INOM
SOVJETUNIONEN HAR ENLIGT TIDNINGEN VIDAREBEFORDRAT INFORMA-
TIONERNA TILL ETT ANTAL VAESTLIGA REGERNEEE REGERINGAR=

GERRING

SVENSK WELLINGTON KL

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

ACA

Kopia till:

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

+L-Å Nilsson

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Åtgärd: PM 1980-01-30

P

2

En

SMENSK TEL AVIV

1980-01-24

CABINET STOCKHOLM

R 13

FOER KABINETTSSEKRETERAREN RE LAZAR (LEON) BERGER.

LIC O-2042 20.000x6 1979-08 (10.000x6 på

1. WILKENS HAR IDAG TALAT MED VAAR NUMERA AATERKOMNE KONTAKT PAA UM ROERANDE SOVJETINVANDRARE. DENNE VARNADE I ALLMAENNA ORDALAG FOER BERGER, MEN SADE SIG VILJA KONTROLLERA DE DETALJER SOM FINNS PAA ANNAT HAALL (TROLIGEN SAEKERHETSTJAEENSTEN). HAN DAD DAERFOER FAA EN VECKA PAA SIG OCH HAR LOVAT AATERKOMMA.

2. FOER TILLFAELLET INTRESSANTARE AER DE UPPLYSNINGAR WILKENS VID SAMTAL I ANNAT AERENDE FAATT AV ABRAHAM SHIFRIN. DENNE KAENNER BERGER (VAR S FOERNAMN ENLIGT SHIFRIN SKALL VARA LEON) VAEL OCH HAR INTERVJUAT HONOM I TVAA HELA DAGAR STRAX EFTER HANS ANKOMST TILL ISRAEL I SOMRAS. BERGER HADE DAERVID SAGT SHIFRIN ATT HAN INTE KAENDE TILL NAAGOT OM WALLEMBERG OCH ALDRIG SETT ELLER PAA ANNAT SAETT HAFT KONTAKT MED HONOM.

3. BBC-PRODUCENTEN JOHN BIERMAN HAR OCKSAA I HOESTAS INTERVJUAT BERGER FOER SIN WALLEMBERG-FILM, NAERMAST FOER ATT VISA ATT EN MAENNISKA MED BIBEHAALLNA KROPPS- OCH SJAELSFOERMUEGENHETER KAN KLARA 34 AAR I SOVJETISK FAANGENSKAP. TILL BIERMAN HADE BERGER SAGT ATT HAN HOERT TALAS OM WALLEMBERG, MEN ALDRIG HAFT KONTAKT MED HONOM.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:					
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) - 2 -					
<table border="1" style="width: 100%; height: 60px;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> </table>						

BIERMAN FICK F. OE. INTRYCKET ATT BERGER EJ VARIT POLITISK
 UTAN KRIMINELL FAANGE (HAN LAER HA ETT MORD PAA SITT SAMVETE).

OERN

SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1980-01-22

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
1980-01-28 - ex f kdm t:
Fru Nina Lagergren
F justitierådet Ingrid Gärde-
Widemar
amb Moskva onumr
amb Washington onumr
exp 800128/ACF

Kanslirådet L-Å Nilsson

Utrikesdepartementet

Wallenbergdagen
(1 bil.) ✓

9

Ink.	24.1. 80	
AVD.	Gl.	Rev.
P	2	Em I

Broder,

Wallenbergdagen den 17 januari passerade inte obe-
märkt i israelska media. En del tidningar hade yr-
hetsnotiser om manifestationen i Stockholm, och i
LO-organet "Devar" återfanns en ledare om Wallenberg.

original ark.
Jag bifogar den i engelsk översättning för det in-
tresse saken må erbjuda pol., pressbyrå och/eller
Wallenbergkommittén.

Erik Wilkens

Många hälsningar,

Walter L.

Translation

DAVAR - 17.1.80
Editorial

THIRTY FIVE YEARS SINCE WALLENBERG'S DISAPPEARANCE

Among the non-Jews who excelled in rescue operations during the Holocaust, one name that will be remembered forever is that of Swedish Diplomat Raoul Wallenberg, whose arrest by the Soviets and consequent disappearance occurred exactly 35 years ago. Wallenberg was extremely active in Hungary in 1944, when the sword was dropped on that country's Jewry, and his rescue operations saved tens of thousands of Jews.

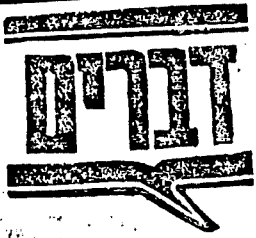
Wallenberg, the scion of a family of statesmen, bishops, military commanders and financiers in Sweden, first learnt about the plight of German Jews, when he met the first refugees while he worked at a bank in Haifa. During the war he saw the cruelty of the Nazis, when he visited occupied Europe and Budapest as the representative of a Swedish company. When the American Committee for War Refugees was established in 1944, the Committee's representative in Stockholm decided to engage Wallenberg in the rescue operation. He was appointed Third Secretary at the Swedish Legation in Budapest, with the aim to organize a special department for the protection of Hungarian Jews. As soon as he arrived (in Budapest) he obtained 100,000 Dollars from the Joint and got to work first by issuing Swedish Passports and then by turning buildings in Budapest into shelters, in which thousands of Jews were saved. Wallenberg also spared no effort and put his own life in jeopardy by saving thousands of Jews from the death-march to the Austrian border.

As the Red Army marched in and saved whatever Jews were still left, it was Wallenberg, of all people, who fell prey to the liberators. Thirty five years ago to the day, he was arrested at the headquarters of Marshal Ridion Malinowsky in the city of Debrecz "for his personal safety", as it were. It appears that Wallenberg's relations with the American Rescue Committee proved detrimental to him, at a time when the anti-Nazi alliance was already beginning to show splits and the Soviet Union was setting out to turn Hungary into a Communist State. Efforts by Swedish and other Institutions to trace Wallenberg's fate came to naught. Only in 1957, four years after Stalin's death, did Foreign Minister Gromyko announce, that Wallenberg had died of a heart attack at the Ljubianka Prison in 1947, two years after his arrest. However Wallenberg's fate remains shrouded in mystery to this day. Since 1947 there have been testimonies from released political prisoners to the effect that they had seen Wallenberg at different times and places in forced labour camps in Russia. The last testimony was received from Prisoner-of-Zion, Jan Kaplan, who claimed that he had seen him in a prison in Moscow in 1975.

In these days of mounting tension between the West and the East, it is hard to expect, that the renewed efforts by four American Senators to trace Wallenberg and - if he is still alive - to bring about his release, will bear fruit. But the day will surely come, when the disgrace of the Soviet régime, which had conspired against one of the most righteous of gentiles in the world, will be revealed in full.

Sh. Shlomo

Sh. Shlomo

35 שנה להיעלמו של ואלנברג

בין האישים הלא-יהודים בשנות השואה שהצטיינו בפעולות הצלה ייזכר לעד שמו של הרב לומט השוודי ראול ואלנברג, ש-היום ימלאו 35 שנה למעצרו בידי הסובייטים ולהיעלמו. ואלנברג פעל רבות בהונגריה ב-1944, כאשר עלה הכוורת על יהדות זו, והודות לפועלו ניצלו רבבות יהודים.

ואלנברג, נצר למשפחה של מדינאים, בישופים, שרי צבא ורייזי מינאנסים בשוודיה, למד לראשונה על סבלם של יהודי גרמניה בעת פגישתו עם הפליטים הראשונים בשעה שעבד ככנף בחיליה. בשנות המלחמה עמד על אזוריות הנאצים בעת ביקוריו בנציג חברה שוודית באירופה הכבושה ובבודפשט. כאשר הוקם ב-1944 הוועד האמריקאי לפליטים היה מלחמה החליט נציג הוועד בשטוקהולם לרתום את ואלנברג למפעל ההצלה. הוא נתמנה מוכיר שלישי

הקשר עם מצרים מנותק שטפונג בדרום הארץ ובירושלים

בעוז נתעכבה הרכבת ש-באה מקנטרה. ממלא מקום מנהל הרכבות מר קמפילי חש אתמול בבוקר למקום גיוס תוק חתנועה בקרון-מוטור מיוחד מחיפה להמציא מזון לנוסעים ולארץ את עבודת הפינוי.

יש להעיר, כי ביום א' קראו בבתי כנסיות של התימנים בירושלים תפילת מיוחדת לרגל עצירת הגשמים, אף תקעו בשופרות...

**גורש מהאגוניברסיטה
בעוון ברית מילה**
מוסקבה, הנחלת האוניברסיטה במינסק גרשה מחפץ קולטת הרפואית את הסטודנט היהודי מישא פוגוסטין, משום שמל את בנו.

„דבר“, 17 בינואר 1980

בצירות השוודית בבודפשט לשם ארגון מחלקה מיוחדת להגנה על היהודים ההונגריים. מיד עם בר-או קיבל 100,000 דולאר מהגיינט והחל בפעולתו בהנמקת דרכונים שוודיים ואחר כך בהקמת בתי-מקלט בבודפשט שבהם ניצלו אלפי יהודים. ואלנברג אף לא חסך מאמץ להסתכן בהצלת אלפים ש-היו במצעד המוות לגבול האוסטרי.

עם כניסת הצבא האדום — אשר

ראול ואלנברג

הציל את שרידי היהודים — נמל דווקא ואלנברג קרבו למשחרר-רים. היום לפני 35 שנה נעצר במפקדתו של מרשל רודיון מאליי נובסקי בעיר דברצין, למען בטיח חונו האיש כביכול. גראה ש-קשריו של ואלנברג עם ועד הצלה האמריקאי היו בעוכריו בתי-קופה שבה כבר החלו להסתמן הבקעים בכרית האנטי-נאצית ובי-שעה שברית החלה בצעדים הראשונים לקוממוניזציה של הונגריה. מאמצים של מוסדות שוודיים ואחרים לברר את גורלו עלו ב-תוהו. רק ב-1957 ארבע שנים לי-אחר מותו של סטאלין הודיע שר החוץ גרומיקו, כי ואלנברג מת משבץ לב בכלא לוביאנקא ב-1947. שנתיים לאחר מעצרו. אולם גר-מוסיף להיות מוטל בספק עד שעה זאת. מאז 1947 נתקבלו עד-דיוות של אסירים פוליטיים משותרי-רים שהעידו כי ראו את ואלנברג ברג בזכנים ובמקומות שונים ב-מחנות כפייה ברוסיה. העדות ה-אחרונה נתקבלה מאסיר ציון קמלן שטען כי ראה אותו כלא במוסקבה ב-1975.

בימים אלה של החרפת המתיחות בין המערב למזרח קשה לצפות שהמאמצים המיוחדים על-ידי ארבעה סנאטורים אמריקאיים לברר את גורלו ולהביא לשחרורו, אם הוא עודנו חי, ישאו פרי. אך לבטח יבוא יום שבו תתגלה במלואה חרפת המשטר הסובייטי ש-התנכל לאחד מחסידי אומות העו-לם.

ש. שלמה

SVERIGES GENERALKONSULAT

SAN FRANCISCO

122 29

JAN 1980

P 2 8u

ang. Raoul Wallenberg

=====
San Francisco 1980-01-17

Nr 29

./.

Överlämnas av generalkonsulatet i
San Francisco till

Utrikesdepartementet, utrikesministerns
kansli,

för kännedom i anslutning till
tel 12 Gk 1980-01-17.

Fredrik Bergenstråhle
Fredrik Bergenstråhle

=====
Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

1980-01-28 - ex f kdm t:

Fru Nina Lagergren

F justitierådet Ingrid Gärde-Widemar

Kab sekr

Chefen Pol I

amb Moskva onumr

amb Washington onumr

exp 800128/ACF

FROM: GODFREY LEHMAN
333 KEARNY STREET
SAN FRANCISCO, CA. 94108
FOR INFORMATION CALL:
362-0790 or
567-3440

FOR: FREE WALLENBURG
COMMITTEE
JNF
2266 GEARY BLVD.
SAN FRANCISCO, CA. 94115
P2 Euc

FOR RELEASE: THURSDAY, JANUARY 17, 1980

New evidence that the Soviets have been lying about the fate of Swedish diplomat Raoul Wallenberg, savior of more than 100,000 Jews from the Nazi holocaust, was released for the first time today at a press conference at the San Francisco Press Club.

Jack Rees, Acting Chairman of the local Free Wallenberg Committee, and immediate past State Executive Director of the California Teachers Association, reported that a Jewish refugee from the Soviet Union informed Thorsten Orn, Swedish Ambassador to Israel, that the partially drunk son of a senior KGB official had told him that he had under his control in the Russian prison system a Swedish prisoner of more than 30 years. The only Swede known to be in the hands of the Soviets is Wallenberg. The date was May 1, 1978, but the Jewish refugee was not able to give the report until last November.

The identity of the refugee cannot be released because family members still in Russia could be victimized by vengeful officials who informed the world in 1957, that Wallenberg had died ten years before.

The new documented evidence has spurred an international quest to rescue this non-Jewish hero of the Jews, Chief organizer of the Free Wallenberg Committee is Mrs. Annette Lantos of Hillsborough, who as a 12 year old Hungarian Jew in 1945, was one of those rescued from Nazi ovens by the Swedish diplomat, as was her husband-to-be, teenager Tom Lantos, now a Professor at San Francisco State University.

Numerous reports have been received since the late '50s that Wallenberg was seen or heard of — evidence of Soviet deception.

Until the new witness came forward, the latest reports were two released in 1975. Famed Nazi hunter Simon Wiesenthal reported that Wallenburg was known to have been in a "mental hospital" in Irkutsk, Siberia, and a Jewish prisoner, Jan Kaplan, tried to smuggle out further evidence that Wallenburg was at that time in Butyrka. For his pains, Kaplan was captured and imprisoned, threatened with death unless the "noise" over Wallenburg ceases.

In February of last year, another refugee, Abraham Kalinski, a former Polish officer now living in Israel after 15 years as a Soviet prisoner, told of seeing Wallenburg in 1959, twelve years after his presumed "death."

The National Committee is supported by President Carter, Senators Frank Church, Daniel Moynihan, Claiborne Pell; columnist Jack Anderson, Walter Cronkite, actress Liv Ullman, and many others. Honorary Chairman of the San Francisco committee is Mrs. Madeleine Haas Russell.

Wallenburg's half-brother, Nuclear Physicist Guy (pronounced:Guee) von Dardel of Sweden, attended the conference when the formation of the committee was announced. Mrs. Lantos has returned from December visits to Sweden and Israel where she received the support of Swedish government officials and of Prime Minister Menachem Begin. In Israel Mrs. Lantos attended a tree planting ceremony in his honor and the Swedish government has formed a corresponding committee. Another all-party parliamentary committee has been organized in Great Britain.

Wallenburg's "crime," as far as the Soviets are concerned is that he rescued so many Jews, who to the Russians, are all "enemy Trotskyites."

The date selected for the announcement of the new quest, January 17, marks the 35th anniversary of Wallenburg's seizure in Budapest in

FREE WALLENBURG COMMITTEE pg.3

1945. A gathering also took place the same day at Swedish House in New York, where Liv Ullman read a poem dedicated to Wallenburg by Dr. Benjamin Herson. An announcement press conference will also be held in New York on the 18th.

One of the first items on the committee's program is a series of hearings in Stockholm next May to receive testimony from witnesses. Senator Church has been invited to chair the hearings. Other events will be announced later.

22 ku

a f kdm t

Kab.sekr.
L-Å Nilsson
W Carlgren
G Lonaeus

Ksp. 80-01-24/CMJ.

Pressbriefing om Wallenberg-dokumenten
måndagen den 28.1.80 kl. 15.00 hos kabinetts-
sekreteraren.

Följande journalister har inbjudits att delta
i en briefing om Wallenberg-dokumenten:

Ingemar Lindmarker, Svenska Dagbladet
Dis Håstad, Dagens Nyheter
Stig Fredrikson, Aktuellt
Olle Stenholm, Rapport
Herman Melzer, A-Pressen
Lennart Ljunglöf, Aftonbladet
Erik Sjöquist, Expressen
Inger Persson, TT
Arvid Lagercratz, Ekot

Erik Pierre

ARKIVEXEMPLAR

Administrativa avdelningen
Dokumentationsenheten

1980-01-24

P 2 Eu^I

Ministern Lundvik

MOSKVA

U. n.

Dnr	7

Frigivning av handlingarna i Wallenberg-ärendet t o m år 1949
(3 bil)

Broder,

- . /1 Regeringen fattar idag beslut om att i anslutning till Justitie-
- . /2 kanslerns förslag frige handlingarna i Wallenbergärendet t o m
- . /3 år 1949. Sammanlagt har det blivit 7 band fotokopior, vars innehåll summerats i bifogade "bruksanvisning". Materialet kommer att på måndag delges några särskilt kallade tidningsmän och vi torde i tidningarna den 31 kunna läsa vilka intryck läsningen av handlingarna framkallat. Men, som sagt, offentligt blir inget material förrän den 31 dennes.

Wilhelm Carlgren

Ifylles av postexp

☒ Avsant med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

24/1-80

Sign

GP

Administrativa avdelningen
Dokumentationsenheten
Handläggare: depr W Carlgren

Ex t pr o inf enh

Arkivexemplar
PROTOKOLL
vid regeringskansliet
1980-01-24

Grupp Mål
P 2 Eu^I

Regeringsärende
Underprotokoll A

Handwritten signature/initials

Utlämnande av handlingar rörande Raoul Wallenberg

Genom beslut den 21 september 1978 uppdrog regeringen åt justitiekanslern att genomgå utrikesdepartementets aktmaterial om Raoul Wallenberg och att till regeringen avge rekommendationer om vilka delar av detta material som kunde utlämnas.

Justitiekanslern, som till aktmaterialet om Raoul Wallenberg har hänfört även vissa handlingar om judarnas situation i Ungern och händelseutvecklingen i Budapest 1944, har i skrivelse den 9 november 1979 partiellt redovisat sitt uppdrag. I skrivelsen har justitiekanslern föreslagit att det huvudsakliga aktmaterialet avseende tiden till 1949 års utgång utlämnas i januari 1980. Beträffande några handlingar har justitiekanslern dock förordat fortsatt sekretess eller rekommenderat regeringen vissa undersökningar innan beslut fattas om utlämnande.

Regeringen beslutar, i anslutning till justitiekanslerns skrivelse, att aktmaterialet rörande Raoul Wallenberg i utrikesdepartementets arkiv för åren 1944-1949 får utlämnas från och med den 31 januari 1980, dock att beträffande ett fåtal handlingar, där hänsyn till personlig säkerhet eller personlig integritet talar mot utlämnande, sekretessen skall bibehållas antingen i sin helhet eller så att vissa namnuppgifter strykes.

GH

Ifylles av postexp

Avsändt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

UTRIKESDEPARTEMENTET
Administrativa avdelningen
Dokumentationsenheten
Handläggare: depr W Carlgren

~~BESLUT~~
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-01-24

Ex tpro int enh

Regeringsärendet
Underprotokoll A

lg

Utlämnande av handlingar rörande Raoul Wallenberg

Cn
Genom beslut den 21 september 1978 uppdrog regeringen åt justitiekanslern att genomgå utrikesdepartementets aktmaterial om Raoul Wallenberg och att till regeringen avge rekommendationer om vilka delar av detta material som kunde utlämnas.

W
Justitiekanslern, som till aktmaterialet om Raoul Wallenberg har hänfört även vissa handlingar om judarnas situation i Ungern och händelseutvecklingen i Budapest 1944, har i skrivelse den 9 november 1979 partiellt redovisat sitt uppdrag. I skrivelsen har justitiekanslern föreslagit att det huvudsakliga aktmaterialet avseende tiden till 1949 års utgång utlämnas i januari 1980. Beträffande några handlingar har justitiekanslern dock förordat fortsatt sekretess eller rekommenderat regeringen vissa undersökningar innan beslut fattas om utlämnande.

Regeringen beslutar, i anslutning till justitiekanslerns skrivelse, att aktmaterialet rörande Raoul Wallenberg i utrikesdepartementets arkiv för åren 1944-1949 får utlämnas från och med den 31 januari 1980, dock att beträffande ett fåtal handlingar, där hänsyn till personlig säkerhet eller personlig integritet talar mot utlämnande, sekretessen skall bibehållas antingen i sin helhet eller så att vissa namnuppgifter strykes.

Handlingar urplockade från P 2 Eu^I (40-talet)

- 7 ✓ Skrivelse från statspolisen + bilaga 30.10.1946
- ✓ PM av Petri 8.2.1947 (namn)
- ✓ Hbr Graftsröm - Beck-Friis, Oslo 8.2.1947 (namn)
- ✓ Hbr Beck-Friis - Grafström + bilaga 13.2.1947 (namn)
- ✓ Hbr Beck-Friis - Grafström 19.2.1947 (namn)
- ✓ Hbr Beck-Friis - Grafström 1.3.1947 (namn)
- 2 ✓ PM av Petri 8.3.1947 ~~(namn)~~
- 3 ✓ PM av Petri 10.3.1947
- ✓ Hbr Grafström - Beck-Friis 12.3.1947 (namn)
- ✓ PM av Petri 16.3.1947 (namn)
- ✓ Hbr Beck-Friis - Grafström 18.3.1947 (namn)
- 4 ✓ PM av Petri 24.3.1947
- ✓ Hbr Beck-Friis - Grafström 2.4.1947 (namn)
- ✓ Skr till fru von Dardel 15.4.1947 (namn)
- ✓ Hbr Westman, Paris + bilaga - Grafström 9.7.1947 (namn)
- ✓ Hbr Petri - Ekblad, Caracas 29.9.1947 (namn)
- 5 ✓ Skr från statspolisen 10.12.1947
- 6 ✓ Skr till polisintendent G Österdahl, Stockholm 11.12.1947
- 7 ✓ Skr från polisintendent G Österdahl 15.12.1947
- 8 ✓ Skr från Georg Thulin - Grafström inkom UD 14.2.1948
- ✓ PM av Petri 22.3.1948 (namn)
- ✓ Hälsingborgs polis + bilaga 5.4.1948 (namn)

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Åtgärd: PM 1980-01-30

P

2

Cell

Athen

1980-01-25

Cabinet Stockholm

För kabsekr från Jacobsson re Wallenberg

BRÅDSKANDE

P R I M O. Berger dök upp just som jag skulle avresa. Tåget varit försenat Sofia, därför missat anslutningen Athen.

Jag ringde Lars Åke Nilsson. Han ansåg vissa kompletterande frågor räcka, behövde därför inte komma.

S E C U N D O. Enligt Berger: endast fem personer träffat Wallenberg i Vladimir: Vorobjov, Gogijasjvili, Gogoberidze, Krumens och Berger. Vorobjov fanns i Leningrad efter frigivningen. Han greps senare och har nu släppts till Polen. Kalinski är "en stor lögnare och skojare från början till slut", likaså Sjefrin, som aldrig varit i Vladimir. Krumens var "naturligtvis" provokatör. Han fick ju sitta med alla mera kända fångar, t ex Powers. Krumens träffade Wallenberg under långa tider, bl a i samma promenadgård i sex år.

Berger träffade Wallenberg 61 och 63. 61 såg han normal ut medan han 63 blivit svagare, var böjd och såg sjuk ut. Någon sade han kunde vara sjuk i magen.

En man i Gorkij, Vasja, registrerade fångarnas namn, tog hand om och förtecknade fångarnas tillhörigheter. Berger kände honom 1946-76 bl a under passage Gorkij. Vasja sagt man fört bort Wallenberg utan att gå genom Vasja, vilket tydligen aldrig hände annars. I stället hade man tagit fram svepning för Wallenberg. Enligt Vasja hade Wallenberg dött några dagar efter ankomsten till Gorkij, hösten 64.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopior)

- 2 -

T E R T I O. På eget initiativ lovade Berger försöka överlämna band och brev till vår ambassad Tel Aviv, bl a ett band där Kalinski medger att han ljög. Han ringer ambassaden innan han kommer.

Själv lever Berger på israelisk pension. Har ju inte haft tillfälle utöva något yrke.

Berger uppträder mycket samarbetsvilligt och har hittills gjort det han lovat göra, fränsett tågförseningen. Fortsatt kontakt med Berger kan vara intressant, oavsett tänkbara motiv för hans beredvillighet.

Lars Åke medför material.

Öhman

Kabs Leifland, IB

EN CLAIR-TELEGRAM

Dagens		1980-01-25		Dnr	
Ard		P		Grupp	
		2		Mål	
				Eu-	

Adress

Svensk

MADRID

Text

✓ 42 Omedelbart för Lars-Åke Nilsson från Leifland.

W
Det projekt som jag talade med Dig om i telefon inställt, av skäl som jag kommer att nämna för Dig då vi träffas.

Jag far därför som jag tidigare planerat till Köpenhamn lördag kl. 12.45 och stannar där till söndag, återfärd 16.45.

Vore det inte en god idé att Du gör mellanlandning i Köpenhamn på väg från Madrid och förslagsvis tar in på hotel Codan som jag? Då kan vi lördag kväll och söndag under några ostörda timmar planera för W-pressbriefingen på måndag. Jag ser att det går två non-stop-flygningar i morgon lördag från Madrid till Köpenhamn med ankomst kl. 14.00 resp. 18.20. Tela. I förekommande fall ordnar jag rum på Codan och underätter Lotta.

Cabinet

Avsändande Telegram

89/01-25
11.58/MA

Avn Grupp Mål

P 2 EU⁵

(Pr)

CABINET STOCKHOLM 1980-01-25

XSVENSK WASHINGTON 78✓
XSVENSK BONN 43✓
XSVENSK LONDON 79✓
XSVENSK PARIS 61✓
XSVENSK OSLO 29✓
XSVENSK KOEPENHAMN 33✓
XSVENSK HELSINGFORS 44✓
XSVENSK BRYSSEL 32✓
XSVENSK HAAG 31✓
XSVENSK ROM 48✓
XSVENSK WIEN 30✓
XSVENSK TOKIO 41✓
XSVENSK OTTAWA 26✓
XSVENSK BERN 35✓
XSWEDLG NEW YORK 96✓
XSVENSK LOS ANGELES 18✓

FOER PRESSRAADET/PRESSATTACHEN. FRAAN PRESSBYRAAN RE RAOUL WALLENBERG.

ENLIGT REGERINGSBESLUT KOMMER HUVUDPARTEN AV DEPARTEMENTETS WALLENBERG-MATERIAL ATT OFFENTLIGGOERAS DEN 31 JANUARI KL 11.00. DEPARTEMENTET KOMMER INTE ATT GOERA NOAAGOT UTTALANDE I SAMBAND MED OFFENTLIGGOERANDET UTAN ENBART LAEMNA UT DOKUMENTEN. MATERIALET BESTAAR AV SJU VOLYMER HANDLINGAR. KOSTNADEN FOER VARJE VOLYM AER 300 KR. ENLIGT PRAXIS UTTAR STATSVERKET NUMERA ERSAETTING FOER KOPIERINGSKOSTNADERNA.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL

HOEJER/SJ

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministerns kansli
Handläggare: kr Nilsson/ACF

PROMEMORIA ✓

1980-01-28

Ex t:

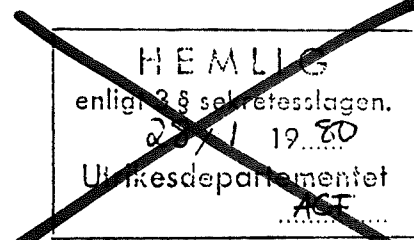
Fru Nina Lagergren
F justitierådet Ingrid
Gärde-Widemar
Utrikesministern
Kab sekr
Polchefen
Amb Petri, p t
Stockholm
Chefen Pol I
Nilsson
Amb Madrid nr 17
Amb Moskva nr 20
Amb Washington
nr 23

exp 800129/ACF

STRÄNGT FÖRTROLIG

✓ Samtal i Wallenberg-ärendet med Manuel Garcia i
✓ Madrid den 25 januari 1980

EXPEDIERAT	
med	13 den
sv. kurir	19
utl. kurir	
luftpost	
vanl. post	

För fru Gitte Wallenberg (kusin till Raoul Wallenberg och bosatt i trakten av Granada) uppgav den 19 januari den tidigare lägerfången i Sovjetunionen, spanske medborgaren Manuel Garcia, att han i lägret 385/5 i Mordvinien under perioden mars till oktober 1977 vid flera tillfällen skulle ha samtalet med Raoul Wallenberg. Fru Wallenberg träffade Garcia för första gången i december 1979. Han förnekade då all kännedom om Raoul Wallenberg. Medio januari 1980 sammanträffade Garcia i Madrid med journalisten Eric Sjöquist från Expressen. Ej heller vid detta tillfälle sade sig Garcia känna till Raoul Wallenberg.

Den 19 januari vistades Garcia på Gitte Wallenbergs gård i Granada-trakten. Vid en byfest råkade Garcia i delo med några landsmän. När han inför Gitte Wallenberg skulle ursäkta sitt handlande, uppgav Garcia plötsligt att han nu skulle berätta sanningen om Raoul Wallenberg. I själva verket hade Garcia vid flera tillfällen under perioden mars till oktober 1977 i lägret 385/5 i Mordvinien sett och samtalat med Raoul Wallenberg.

Av flera skäl hade Garcia tidigare undanhållit Gitte Wallenberg upplysningar härom. Sålunda hade han lovat sin i Barcelona bosatta syster - gift med en övertygad spansk kommunist, som regelbundet reser till Sovjetunionen - att inte berätta om sina tidigare medfångar. Vidare hade Garcia så småningom insett att uppgifter om Raoul Wallenberg skulle väcka stort internationellt uppseende. Garcia ville undvika att dras in i problem, vilka kunde följa härav. Slutligen hade Garcia förstått, att han kanske i framtiden skulle kunna dra ekonomisk fördel av sina informationer om medlemmar av den kända svenska finansfamiljen Wallenberg.

Sedan Garcia sålunda ändrat sin berättelse kontaktade Gitte Wallenberg per telefon sin kusin i Stockholm, Raoul Wallenbergs halvsyster, fru Nina Lagergren. I sin tur satte sig Nina Lagergren i förbindelse med f justitierådet Ingrid Gärde-Widemar och f ambassadören Per Anger i den svenska Wallenberg-kommittén. I kommittén ansåg man Garcias nya berättelse så intressant att förhör snarast borde hållas med honom.

Ingrid Gärde-Widemar ringde mig den 21 januari och föreslog att vi gemensamt skulle höra Garcia i Madrid. Kabinettssekreteraren bemyndigade, sedan ärendet anmälts för honom, mig att resa till Madrid för att den 25 januari höra Garcia.

Vid det fyra timmar långa förhöret nämnda dag på den svenska ambassaden i Madrid deltog - förutom Garcia - Ingrid Gärde-Widemar, Gitte Wallenberg, ambassadrådet Krister Göranson, förste ambassadsekreteraren Stellan Ottosson samt undertecknad. Utfrågningen av Garcia gjordes av Ingrid Gärde-Widemar

och mig. Ottosson (spanska och ryska) samt Gitte Wallenberg (spanska) översatte växelvis Garcias svar från de nämnda språken.

Garcias livshistoria är den följande. Han är född 1931 i Spanien. Föräldrarna var under inbördeskriget aktiva kommunister. Sedan fadern stupat i kriget, sände modern 1936 Manuel och tre av hans systrar till Sovjetunionen. (Anmärkas bör att under inbördeskriget till Sovjetunionen överfördes ett stort antal spanska barn).

Modern och en syster till Manuel stannade kvar i Spanien. De utvandrade sedan 1948 till Argentina.

Manuel Garcia anlände via Leningrad 1937 till ett hem för spanska barn i Moskva-trakten. Under andra världskriget överfördes de spanska barnen till en plats nära Stalingrad. Hela uppväxten befann sig Garcia inom en sammanhållen grupp av spanska krigsbarn. Dessa fick sin undervisning på spanska, men enligt sovjetisk läroplan.

Garcia ertappades 1946 tillsammans med en kamrat, då de under matbristen efter kriget sökte stjäla bröd. Garcia dömdes till två års arbetsläger för vuxna. Straffet avtjänades vid Vorkuta.

Efter frigivningen sändes Garcia till Njepopetrovsk. Där dömdes han 1949 till fängelse under sex år, anklagad för lösdriveri och brott mot passbestämmelserna. Straffet avtjänades i Botyrka, Kalinin och Vladimir.

Efter Stalins död 1953 deklarerades en amnesti, som även omfattade Garcia. Han var emellertid endast fri under två månader, varefter han på nytt ställdes inför domstol anklagad för huliganism. Denna gång dömdes Garcia till tre års arbetsläger. Straffet avtjänades vid läger i östra Sibirien och i Kazachstan. Där deltog Garcia 1954 i ett fånguppror, som slogs ned med stridsvagnar.

Garcia sändes 1955 till lägerkomplexet 385 i Mordvinien. Detta hade funnits sedan tsartiden. Kring 1955 började man dit överföra även utländska medborgare. Garcia kunde inte erinra sig namnet på någon utländsk medfånge. Han säger sig dock 1956 ha träffat en svensk politisk fånge. Denne var cirka 50 år gammal, vithårig och kraftigt byggd.

Under tiden i Mordvinien-lägre råkade Garcia i slagsmål med en fångvaktare. Strafftiden förlängdes därför 1956 med tre år för provokation.

Åren 1956 till 1958 tillbringade Garcia i Vladimir-fängelset. Han satt i fängelsets tredje corpus tillsammans med sovjetiska medborgare. Under vistelsen i Vladimir råkade Garcia den från andra vittnesmål i Wallenberg-ärendet kända chefsläkaren Elena Butova.

Garcia benådades 1958 och sändes till en stad i Ukraina, vars inbyggare till åttio procent bestod av tidigare fångar. Efter två-tre månader i denna stad förövade Garcia tillsammans med två andra spanjorer inbrott i en guldsmedja. Sedan de ertappats, dömdes Garcia till tio års straffarbete under hård regim. Han sändes åter till lägerkomplexet i Mordvinien och internerades där vid skilda lägerpunkter som 385/7, 11 och 20.

Garcia överfördes 1961 till Vladimir-fängelsets andra corpus (sjukavdelningen). Han hölls där helt isolerad under ett år. Under tiden i Vladimir såg Garcia vid några tillfällen den amerikanske U 2-flygaren Powers.

Ären 1963 till 1966 var Garcia åter i Mordvinien, nu i lägerpunkt 385/5. Här fanns ungefärligen 600 utlänningar internerade. Av dessa var cirka 200 koreaner, 150 kineser, 80 iranier samt 36 spanjorer. På grund av dåligt uppförande återsändes Garcia 1966 till Vladimir, varifrån han frigavs 1968 efter att ha varit internerad under olika perioder i första och andra corpus.

Under Vladimir-tiden kom Garcia främst i kontakt med sovjetiska medborgare, dömda för kriminalitet. Inför frigivandet 1968 fick Garcia tjänstgöra som handräckning i fängelsesjukhuset och var samtidigt satt på gödkur. Vid frigivandet sändes han till gruvstaden Krivoj Rog i Ukraina. Arbetskraften i gruvorna där bestod till stor del av tidigare fångar. Under två år var Garcia gruvarbetare.

Efter ett slagsmål 1971 dömdes han till två år i arbetsläger och sändes på nytt till 385/5 i Mordvinien. Dit hade då överförts även utländska politiska fångar. Från åren 1971 till 1973 i Mordvinien erinrade sig Garcia bland andra britten Gerald Brooke, fyra holländare dömda för narkotikabrott och några rumäner.

Garcia frigavs 1973, med förbehållet att han var ställd under skyddstillsyn. Han sändes på nytt till Krivoj Rog och fick där arbete som svarvare. Efter några månader bröt Garcia mot sin arbets- och anmälningsplikt. Han dömdes nu till straffarbete

under sex år och skickades ånyo till 385/5 i Mordvinien. Under hela 1974 hölls Garcia i isoleringscell. Därefter överfördes han till barack 1 inom 385/5.

Någon gång i mars 1977 sade den polske "diplomaten" Vorobej-Vorobjov (anmärkning: nämnd såväl av Berger som Papadopoulos) att till den del av 385/5, där utländska politiska fångar hölls inspärrade kommit en svensk, som tidigare suttit i Vladimir. De utländska politiska fångarnas rastgård var avdelad genom ett taggtrådsförsatt träplank från det övriga området inom 385/5. Det var strängt förbjudet att söka samtala med de politiska fångarna genom hål i planket.

Garcias nyfikenhet väcktes av att en utländsk politisk fånge anlant, som i likhet med Garcia själv suttit i Vladimir. Han sökte därför få till stånd ett samtal via ett hål i planket.

Den nyanlände berättade att han var svensk, suttit i olika corpus i Vladimir, och att chefsläkaren Elena Butova hjälpt honom att överleva efter en hungerstrejk. Vid ett ytterligare tillfälle talade Garcia genom planket med den nyanlände. Denne uppgav då att han hette Wallenberg, men i lägret kallades för Pjotr.

Garcia erinrade sig att han tidigare på den särskilda lägerradion hört sovjetiska propagandasändningar riktade mot finansfamiljer i väst som Rockefeller, Ford och Wallenberg.

Den svensk Garcia uppgav sig ha träffat såg frisk ut, var mentalt helt normal samt var något över medellängd.

I oktober 1977 utrymdes hela lägerpunkten 385/5. Endast sju utländska politiska fångar fanns då kvar: Wallenberg; Vorobej-Vorobjov; en iransk tidigare kulturminister, som hållits fängslad i femton år; två ungrare och två rumäner.

Garcia frigavs själv i december 1977. I samband med att diplomatiska förbindelser återupprättades mellan Spanien och Sovjetunionen, intensifierades kampanjen i Spanien för att de "spanska barnen" i Sovjetunionen skulle få rätt att återvända till hemlandet. Som en följd av denna kampanj sändes Garcia den 12 augusti 1978 till Spanien. Han har där mestadels bott hos systern i Barcelona och försörjt sig på tillfällighetsarbeten. Två andra systrar är kvar i Sovjetunionen och är där gifta med sovjetiska medborgare.

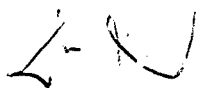
Så länge Garcia återger de olika etapperna i sin livshistoria, gör hans berättelse ett trovärdigt intryck. Garcia svarar däremot undvikande och ändrar ständigt detaljer, när han utfrågas om mötena med Raoul Wallenberg.

För Gitte Wallenberg hade Garcia uppgifit att han vid ett flertal tillfällen under 1977 sett och samtalat med Raoul Wallenberg. Detta ändrades under förhöret till två tillfällen. Till Gitte Wallenberg hade Garcia sagt att schweizaren Walther och britten Brooke träffat Wallenberg. Detta tog Garcia tillbaka vid förhöret.

Ingrid Gärde-Widemar och jag fick intrycket att Garcia var medvetet oprecis beträffande andra personer, som skulle ha träffat Raoul Wallenberg. Den tidigare nämnde schweizaren Walther påstod Garcia vara en person som i Moskva drivit en möbelagentur. På grund av ekonomiska oegentligheter hade Walther fängslats. Walther fungerade i lägret som sjukvårdsbiträde och hade som sådant även tillträde till de politiska fångarnas område.

En annan medfånge som Garcia kunde namnge från de senare åren i 385/5 var en britt Wilson, dömd för narkotikabrott. Enligt Garcia mottog Walther och Wilson besök från sina länders respektive Moskva-ambassader. Vidare kunde Garcia erinra sig en belgare - Antoine Pyp eller liknande.

Ingrid Gärde-Widemars och mitt slutintryck var att Garcia till en i huvudsak trovärdig berättelse löst hade fogat uppgifterna om sina möten med Raoul Wallenberg. Dessa tillägg hade gjorts, sedan Garcia under besöket hos Gitte Wallenberg råkat i svårigheter genom slagsmålet vid byfesten. Förklaringen härtill tycks psykologiskt näraliggande. Garcia ville rättfärdiga sig inför Gitte Wallenberg och såg möjligen samtidigt chansen att dra fördelar av berättelsen om mötena med Raoul Wallenberg.

Lars-Ake Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministerns kansli
Handläggare: kr Nilsson/ACF

PROMEMORIA

1980-01-28

EXPEDIERAT	
med	13 den
sv. kurir	19...
utl. kurir	
luftpost	
vanl. post	Sign

~~HEMLIG~~
enligt 3 § sekretesslagen.
28/1 1980
Utrikesdepartementet
ACF

Ex t:

Fru Nina Lagergren
F justitierådet Ingrid
Gärde-Widemar
Utrikesministern
Kab sekr
Polchefen
Chefen Pol I
Nilsson

exp 800129/ACF

STRÄNGT FÖRTROLIG

Amb Moskva nr 19
Amb Washington
nr 22
Amb Tel Aviv
nr 5

Samtal i Athen den 23 januari 1980 med George D
Papadopoulos i Wallenberg-ärendet

bil t hbr Nilsson
t Athen, Bukarest
1980-01-29/ACF

Vid sina samtal med den svenska Bukarest-ambassaden uppgav Lazar Berger att han vid sitt besök i Athen ämnade bo hos sin tidigare medfånge i Sovjetunionen, den grekiske medborgaren George D Papadopoulos. Berger hade avtalat med vår Bukarest-beskickning att han skulle anlända till Athen på morgonen den 23 januari med tåg via Sofia och Saloniki. Göran Jacobsson från ambassaden i Bukarest och jag befann oss på Athens centralstation, när det aktuella tåget kom in. Berger fanns emellertid inte bland passagerarna.

I detta läge ringde vi upp Papadopoulos (adress Tharkis 45, Taurus - Athen, telefon 3472-249). Det visade sig att Berger inte sedan slutet av november 1979, då han passerat Athen på väg från Israel till Rumänien, varit i kontakt med Papadopoulos. Efter viss tvekan gick Papadopoulos med på att träffa Jacobsson och mig på en restaurang i Athen.

Vi hade där ett drygt två timmar långt samtal på ryska, med Jacobsson som tolk. Papadopoulos behärskade förutom ryska endast sitt modersmål, grekiska. Hans livs historia var den följande.

Föräldrarna hade som flyktingar från Turkiet under första världskriget slutit sig till den grekiska minoriteten i Georgien. Där föddes George D Papadopoulos 1926 i det autonoma området Abchuz. När Papadopoulos var tjugotre år gammal, 1949, deporterades utan förvarning i två skilda grupper grekerna i Georgien dels till Kazachstan dels till Sibirien. Det var då att märka att flertalet av grekerna, däribland Papadopoulos, var såväl grekiska som sovjetiska medborgare. Papadopoulos tillhörde den grupp som skickades till Kazachstan. Under avstaliniseringen 1956 förklarade Chrustjov att de till Centralasien deporterade nationella minoriteterna skulle återfå sin rörelsefrihet. Enligt Papadopoulos hade emellertid dekretet ringa praktisk betydelse. De sovjetiska myndigheterna fortsatte att söka tvinga honom att avsäga sig sitt grekiska medborgarskap. Vid en domstol i Centralasien sökte Papadopoulos 1959 utverka rätt att få bege sig till Grekland. Några år senare, 1962, lyckades han ta sig till Moskva i syfte att söka upp den grekiska ambassaden.

Den 7 oktober 1962 arresterades Papadopoulos på restaurang Uzbekistan i Moskva. Han fördes med flyg till Tasjkent, där han omhändertogs av KGB, anklagad för spioneri. Efter en summarisk rättegång dömdes Papadopoulos till tio års fängelse för spionage och antisovjetisk propaganda.

Papadopoulos "frigavs" hösten 1972. Under ett drygt år därefter fick han dock inte lämna lägerregionen i Mordvinien. Vid jultiden 1973 fördes Papadopoulos med flyg till Moskva, tilläts kontakta den grekiska beskickningen och sattes slutligen på ett plan till Athen, dit han ankom den 4 januari 1974.

Under hela den tid han satt fängslad, hölls Papadopoulos inom 5:e lägerpunkten (385/5) i det stora läger- och fängelsekomplexet i Mordvinien. Inom detta fanns åtminstone tjugotvå skilda anläggningar. Tillfälle till kontakt med fångar från andra anläggningar gavs så gott som uteslutande vid vistelse på det för hela komplexet gemensamma centralsjukhuset.

Papadopoulos var inlagd där under längre perioder. Det var på sjukhuset han träffade Lazar Berger från 385/10 (anmärkning: stämmer med Bergers uppgift) åren 1966, 1969 och 1971. Enligt Papadopoulos hade man i Sovjetunionen 1961 fattat ett principbeslut om att de utländska fångarna inte längre skulle hållas i samlad grupp utan placeras i skilda anläggningar. Detta fick till följd att i början av 1960-talet viss cirkulation uppstod bland utlänningarna, och dessa genom muntliga berättelser fick större kunskap om varandras belägenhet. Möjligen hade situationen på nytt ändrats, sedan 1969 vid Perm upprättats ett hemligt läger avsett endast för utländska fångar.

När Jacobsson och jag frågade Papadopoulos om icke-sovjetiska medfångar från 385/5 uppgav han spontant som första namn tysken Walther Naumann (omnämnd av Juri Belov vid vittnesmål på den svenska Wien-ambassaden i december 1979). Som andra person nämnde Papadopoulos den nu i Israel bosatte Peter Sonntag.

Vid denna punkt i samtalet frågade jag Papadopoulos, om han kände eller hade hört talas om Belov. Papadopoulos förnekade detta.

Nästa fråga blev om Papadopoulos träffat eller hört talas om någon svensk under sin fångenskap i Sovjetunionen. Efter viss tvekan uppgav Papadopoulos att han själv under fångenskapen aldrig hade träffat någon svensk. Han hade dock hört talas om en svensk, vars existens de sovjetiska myndigheterna förnekade. Den svenska regeringen sökte spåra denne man.

Någon gång 1963 hade till 385/5 förts den ukrainske nationalisten, juris doktor Horbovy. Denne hade, alltså enligt Papadopoulos, varit regeringschef i den regering, som på tysk tillskyndan upprättades i Ukraina under andra världskriget. Papadopoulos ville minnas att Horbovy 1964 hade talat om svensken. Den amerikanske kommunisten Cecil August Stowner (även han nämnd av Belov) hade ungefärligen samtidigt berättat för Papadopoulos om denne svensk.

Papadopoulos ville minnas att Horbovy hade träffat svensken i Alexandrovsk Central. Enligt vad Papadopoulos trodde sig veta är Horbovy numera frigiven och lever i västra Ukraina.

Stowner, som enligt Papadopoulos dog 1964, hade berättat att svensken via en tysk medfånge - som skulle frigges - hade sökt smugla ut ett meddelande om sin existens till västvärlden.

I något sammanhang som Papadopoulos inte närmare kunde klargöra, hade Horbovy eller Stowner kopplat berättelsen om svensken till en fransk kvinnlig fånge, den tidigare journalisten Miana Ferrié David. Papadopoulos sade sig ha svårt för att komma ihåg namn, och var därför inte säker på att han rätt identifierat fransyskan.

På fråga om andra utlänningar i Mordavien-komplexet uppgav Papadopoulos den polske "diplomaten" Vorobej-Vorobjov (nämnd av Berger); britten Gerald Brooke; en tysk officer vid namn Braunstein; en tysk vid namn Gerhard Bech; den tyske professorn Sigmund Mannheim, enligt vad Papadopoulos kände till numera bosatt i München; en ytterligare tysk, Folke Schaffhauser samt en amerikan - dömd såsom kriminell - vid namn Duges eller liknande.

Mot slutet av samtalet berättade Jacobsson och jag något om Raoul Wallenberg. Vi frågade Papadopoulos, ifall han läst artiklar i grekisk press om Wallenberg eller kände till att dennes öde uppmärksammats internationellt. Papadopoulos förklarade sig vara helt ovetande om Wallenberg.

Jacobssons och mitt intryck var att Papadopoulos talade sanning. Eftersom han inte närmare kände till Wallenberg, är det svårt att se något skäl för att Papadopoulos skulle ha fabricerat vad han i Mordovien påstår sig ha hört om svensken.

Papadopoulos försörjer sig som taxiförare i Athen. Han är gift med en grekiska och sade sig vara nöjd med sitt nuvarande liv. Papadopoulos förmedlar intrycket av en stabil, eftertänksam och rätlinjig person. De omdömen han fällde var försiktiga och nyanserade.

Som en avslutande kommentar bör möjligen framhållas att Papadopoulos berättelse kan ha sitt intresse genom att den anknyter till flera vittnesmål på senare tid i Wallenberg-fallet. Sålunda talar Papadopoulos om att Horbovy kan ha träffat svensken i Alexandrovsk Central - Kalinski uppger sig ha varit där samtidigt med Wallenberg. Papadopoulos nämner vidare de av Belov omtalade Stowner och Naumann. Slutligen är anknytningspunkterna flera mellan den redogörelse Papadopoulos respektive Berger lämnat.

Lars-Åke Nilsson

Ärende

Wallenberg-ärendet

Datum

1980-01-28

Avd

Grupp

Mål

A

2

Eu I

Adress

Svensk Madrid

Text

Ottosson från L-Å Nilsson re Wallenberg-ärendet.

Gitte Wallenberg begärde vid samtal med mig i Madrid att departementet skulle ersätta Manuel Garcias res- och hotellkostnader i samband med förhöret på ambassaden. Jag lovade fru Wallenberg att anmäla önskemålet för kabinettssekreteraren. Till detta skett skulle fru Wallenbergs dotter, Carola Horn, bestrida nämnda kostnader.

Kabinettssekreteraren finner det skäligt att Garcias reskostnader Grenada - Madrid - Barcelona, liksom kostnaderna för hotellet i Madrid, bestrids av departementet. Tacksam Du meddelar detta till Carola Horn och att de aktuella beloppen utbetalas till henne genom ambassaden.

Cabinet

ex t

Chefen för ekonomibyrån
Nilsson

Avsändningsort
Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg-ärendet

Datum

1980-01-28

Avd

Grupp

Mål

Adress

Svensk Wellington

Text

Ert en clair 7. Ambassadören från L-Å Nilsson re
Wallenberg-ärendet.

Tacksam Du kontaktar den i Ert telegram nämnde
professorn Read och ber honom redogöra för de
åberopade informationerna, vilka är okända för
oss.

Cabinet

ex ink + avg t:
Leifland
Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministerns kansli
Handläggare: kr Nilsson/ACF

Bilagan finns på arkivet

1980-01-29

Dnr	Avd	Grupp	Mål
8			92 30

T f chargé d'affaires Johansson

ATHEN

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Samtal i Wallenberg-ärendet

(1 bil) -c Pdl 1980.01.28

U. n.

Broder,

./.
För Din information får jag härmed översända
uppteckningen från det samtal Göran Jacobsson
och jag den 23 januari hade i Athen med
George D Papadopoulos.

Lars-Åke Nilsson

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒

sv kurir

☐

utl kurir

☐

luftpost

☐

vanlig post

Avsändn datum

7/1/80

Sign

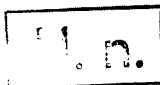
2

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministerns kansli
Handläggare: Kr Nilsson/ACF

1980-01-29

Dnr	Avd	Grupp	Mål
7			P2.6.1

Bilagan finns på arkivet

Förste ambassadsekreteraren
Jacobsson
BUKAREST

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Samtal i Wallenberg-ärendet

(1 Bil) se Poll 1980.01.28

Broder,

./. Närslutet finner Du uppteckningen från
vårt samtal i Athen med George D. Papadopoulos.

Lars-Ake Nilsson

Ifylles av postexp

Avisant med

sv kurir

utl kurir

luftpost

vanlig post

Avisändn datum

1980/01/29

Sign

ARKIVEXEMPLAR

Administrativa avdelningen
Dokumentationsenheten

1980-01-29

P 2 Eu^I

Ministern Örjan Berner

PARIS

U. n.

Material om Raoul Wallenberg
(bil)

Dnr 18		
Avd P	Grp 2	Mål

Broder,

./.

Vi har tidigare varit i kontakt om Gilbert Joseph och hans önskan att erhålla material om Raoul Wallenberg. Med närslutna brev översänder jag härmed nu tillgängliga papper till honom. Leifland torde vid något tillfälle ha ställt en favorabel handläggning av kostnads- sidan i utsikt, och vi får väl därför vara generösa.

Får jag begagna detta tillfälle att meddela att vi inte har tänkt oss någon allmän distribution av Wallenbergspappren till beskick- ningarna. Dels har vi en begränsad upplaga, och dels skulle en allmän distribution dra höga fraktkostnader. Om det skulle vara så att någon livligare debatt uppkommer, får vi väl ompröva.

Wilhelm Carlgren

Ifylles av postexp

Avsant med

☒

sv kurlr

☐

ull kurlr

☐

luftpost

☐

vanlig post

Avsändn datum

Sign

ARKIVEXEMPLAR

January 29, 1980

P 2 Eu^I

Mr Gilbert Joseph
Le Petit Bien

45320 COURTENAY

Frankrike

Översänder material om Raoul Wallenberg

Dnr 76		
Avd P	Grp 2	Mål C

Dear Sir,

Pursuant to my letter of January 3, I take pleasure in sending you herewith the papers now released about Raoul Wallenberg. As Mr Leifland seems to have promised you a generous treatment, we will not charge you anything for them.

Yours faithfully,

Wilhelm Carlgren

Encls.

Ifylles av postexp

Avsändt med			
☒ sv kurir	☐ uti kurir	☐ luftpost	☐ vanlig post

Avsändn datum

800130

Sign

ser

m. bres dire Bernen Paris

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministerns kansli
Handläggare: kr Nilsson/ACF

PROMEMORIA

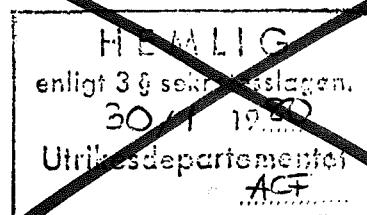
1980-01-30 ✓

Ex a + b t:

Kab sekr
Polchefen *exp 800201 /ACF*
Chefen Pol I
Amb Bukarest,
nr 11 ✓
Amb Tel Aviv,
nr 9 ✓
Amb Moskva,
nr 24 ✓
Amb Washington,
nr 24 ✓

Amb. Aden
onumr.

EXPEDIERAT	
med	dag
sv. kurir	15 1980
utl. kurir	
luftpost	
vanl. post	

STRÄNGT FÖRTROLIG

Vittnesmål i Wallenberg-ärendet (statslöse Lazar Berger)

(8 bil)

Den 15 januari uppsöktes ambassaden i Bukarest av statslöse, tidigare rumänske medborgaren, Lazar Berger, bosatt i Israel. Berger hävdade att han under perioden 1943 till 1977 hållits internerad i skilda sovjetiska fängelser och läger. I Vladimir-fängelset hade Berger, påstod han, sett Raoul Wallenberg. Denne hade, enligt vad Berger sade sig veta, avlidit 1964 och låg begravd på fängelsekyrkogården i Gorkij.

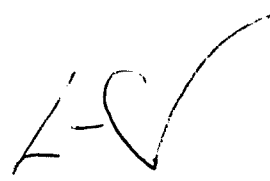
Eftersom Berger från Bukarest skulle resa till Athen, beslöts vid föredragning hos kabinettssekreteraren att undertecknad skulle fara till Athen för att vid ambassaden där tillsammans med Göran Jacobson från Bukarest-beskickningen förhöra Berger. Denne infann sig emellertid inte som avtalat i Athen den 23 januari.

Först efter min avresa från Athen till Madrid den 24 januari dök Berger upp på Athen-ambassaden, där Jacobson anställde förhör.

- Berger hade till ambassaden i Bukarest inlämnat skriftligt vittnesmål i Wallenberg-ärendet. Detta
- ./1 bifogas i svensk översättning samt i kopia av det
 - ./2 handskrivna ryskspråkiga originalet. Vidare närsluts
 - ./3 i svensk översättning samt i kopia av det rysk-
 - ./4 språkiga originalet intyg om frigivandet av Berger från sovjetiskt fångläger. Ävenledes bifogas skrive-
else från Berger till Rumäniens utrikesministerium
 - ./5 dels i rumänskspråkig version, dels i svenskspråkig
 - ./6 översättning.

- Jacobsons redogörelse för samtalet i Athen med Berger
- ./7 återfinns i närslutna kopia av chiffertelegam.

- Ambassaden i Tel Aviv har på departementets uppmaning varit i kontakt med israeliska vederbörande för att få fram en bedömning av Bergers trovärdighet. Som
- ./8 framgår av kopia av chiffertelegam finns i Israel starka tvivel på Bergers trovärdighet. Israeliska säkerhetstjänsten har lovat att återkomma med en mer definitiv bedömning. Redan nu bör dock uppmärksammas att Berger tidigare vid samtal med skilda personer i Israel sagt att han aldrig sett Wallenberg. Detta strider helt mot den utsago Berger lämnat i sitt skriftliga vittnesmål till Bukarest-ambassaden.

Lars-Åke Nilsson

BUKAREST

Hanläggare: Göran Jacobsson, 1. ambs.

Vittnesuppgifter om Wallenberg av Lazar Berger.
Snabböversättning från ryskan.

80-01-18

Sanningsenliga uppgifter från "Gulag" om den svenske medborgaren och diplomaten R. Wallenbergs liv och död i Sovjetunionen (i fortsättningen kallad "svensken"...).

Jag lever inte i evighet och därför har jag beslutat att inte ta med mig sanningen om "svensken" R. Wallenberg i graven.

Hösten 1960 och den 2 februari 1961 kunde jag inte få in i min skalle att jag efter att ha avtjänat $34\frac{1}{2}$ år skulle komma att uppleva min frigivning, just jag, en f.d. "förbrytare" och "politisk fiende till den sovjetiska verkligheten". Och nu befinner jag mig utomlands, tar pennen för att hjälpa hans släktingar och vänner så att de får reda på Wallenbergs tragiska öde, deras far och arbetskamrat.

Först lite om författaren.

Jag är född i Bessarabien den 9 september 1922, då området ingick i det rumänska kungariket. Från 1934 bodde jag tillsammans med mina föräldrar i Bukarest. Efter sovjetregeringens ultimatum till kungariket Rumäniens regering 1940-04-28 om att avträda Bessarabien och Norra Bukovina inom 24 timmar, så anade jag liksom tusentals andra judar fascismens frammarsch i Rumänien och emigrerade tillsammans med mina kära till "det befriade Bessarabiens" territorium... befriat av Röda Armén. 1943 dömdes jag för "militära och även civila förbrytelser". Jag var i fängelser och läger i Sovjetunionen, där det på den tiden rådde ett förfärande godtycke och laglöshet överallt, och varje gång jag hade möjlighet därtill försökte jag motarbeta detta. Därför förlängdes flera gånger mitt straff och jag fick leva under

fängelseförhållanden i stället för läservistelse.

1960 avtjänade jag en straffperiod i politiska fängelset nr 2 i distriktshuvudstaden Vladimir, där det fanns mycket intressanta människor. Men människor och händelser på den tiden gjorde på något sätt att förmågan att förvåna sig avtrubbades...

1960-05-01 sköt man i Sverdlovskräjongen ned den amerikanske "spion"-flygaren Powers. Efter 3 $\frac{1}{2}$ månad fördes han till fängelset och som en "stor fågel" sattes han i sjukblocket, nr 2, där man bland de sjuka på alla tre våningarna gömde "speciella" fiender till sovjetmakten. Naturligtvis skedde detta med hjälp av bödeln i kjol (hon hade dessutom en vit rock), kirurgen och chefen för sanitära avdelningen i fängelsesjukhuset, Elena Nikolajevna Butova (numera sjukvårdsöverste). KGB-folket från Moskva och Vladimirdistriktet dödade långsamt "utan brådska" alla misshagliga motståndare till SSSR (man dolde slutet)... Där i nr 2, det speciella sjukblocket, skapade man villkor som var helt och hållet "uthärdliga"... Där höll man tyska och sovjetiska generaler. Medhjälparna, bödlarna och mördarna kom från MVD och MGB. Efter att ha avslöjats hade deras chef, Lavrentij Berja skjutits. I block nr 2 hamnade också vi, när vi var sjuka, och vi var inte särskilt farliga men ändå fiender till sovjetmakten. "Lyckan" log mot mig, som hade tbc i lungorna och jag fick mer än de andra vara på den här "sjukavdelningen"...

Detta gjorde förmodligen att jag började visa ett överdrivet intresse för "spionerna", generalerna och de andra i block nr 2. En ovanlig händelse ledde till bekantskapen med "svensken" - R. Wallenberg - "diplomaten nummer 2"...

Saken var den, att man den 16 mars 1960, efter en förflyttning från Novgorod, installerade Vasilij Fjodorovitj Vorobej-Vorobjov i straffcellen nr 29, block 1, där jag vistades. Han var född 1909 någonstans i Polen. Han var "diplomat"... och hade dömts 1935 av en specialdomstol för att ha passerat gränsen till tre år. Sedermera dömdes han åter av samma domstol till fem år, också för gränspassage. 1944 var han på nytt i Sovjetunionen och dömdes för "Katyn-skogen". 1955 släpptes han

på grund av invaliditet ur "Bir-lag" i Birobidzjanskdistriktet, nr 5, som var ett specialläger, i enlighet med ett påbud om amnesti i september 1955. Inom några månader blev han på nytt arresterad och dömd till 20 år. 1976-06-06 släpptes han ur Z C 385/3-3, det centrala sjukhuset vid Barasjtjevostationen i ASSR Mordvinien. V.F. Vorobej-Vorobjov var, hur underligt det än låter, min bästa vän efter 1941, då vi ännu var fria (detta vet alla f.d. politiska fångar i Mordvinien och i andra läger).

Hans vältalighet och nyfikenhet är obeskrivlig. Sedan han fått reda på att man i andra sjukavdelningen samlat en intressant publik, "insjuknade" han omedelbart och överfördes från cell 29 till E.M. Butovas disposition. Eftersom det inte fanns någon ledig cell, placerades han i block 2 i den s.k. etappcellen nr 38.

Då jag fördes till badet för lungröntgen, började jag titta in i fönstret till honom, "diplomaten", för att han skulle "värma upp" mig och kasta lite mat till mig genom fönstret. På något sätt sa han till mig, att han på sjukavdelningens promenadgård lyckats bli bekant med en svensk diplomat, som var offer för en angivelse och tydligen anklagad för "spionage"... Men som Vorobej förstod det, var han helt oskyldig. Och inte nog med det, detta att han var oskyldig tjänade som förevändning för det hemliga bortrövandet och den okända anklagelsen som man tillgripit. Där fanns många obestridliga fakta. Vorobjov talade utmärkt på flera utländska språk. Det är omöjligt att återge V.F. Vorobjovs upprördhet och medkänsla med "svensken" som teg och väntade på att KGB-folket själva skulle inse sitt misstag.

I september eller början av oktober var jag på nytt i samma cell som Vorobjov, d.v.s. i block nr 1, det största fängelset. Där fanns 101 celler, alla för stats- och politiska förbrytare.

Till cell nr 76, där vi var vid denna tid, kom nästan dagligen "demokrater" in på besök för att tala med "diplomaten"-Vorobjov. Fängelsechefen (en f.d. KGB-man), överstelöjtnant Djodin och hans adjutant (en likadan person) samt chefen för operationsavdelningen för hela fängelset Mejer Krot, kom alltid i sällskap med E. Butova. I januari 1961, då den nya strafflagen kom, började ledningen med att alltid uppehålla sig länge hos Vorobjov.

Det är inte svårt att förstå att diplomaten Vorobjov genom att förvrida huvudet på dessa "höga" personer som lyssnade på honom, hade ett enda mål i sikte... nämligen att till synes av en slump få fram uppgifter om sin kollega - "svensken" - Wallenberg. Vorobjov erfor på något sätt att Wallenberg blivit oigenkännligt mager och börjat få sprutor för att stärka organismen (de innehöll vitaminer och annat). Vorobjov blev inte sig själv lik när han såg att de kommer att likvidera honom genom Elenusjkas (Butova) försorg. Tusentals fiender till "Sovjetunionen" ruttnar i jorden tack vare Elenusjka Butova alltsedan 1946 (hon har själv "behandlat" dem...

Den andra februari 1961 var en torsdag och eftersom man aldrig förde vår cell till badet en sådan dag blev vi mycket förvånade över att man tog oss och ytterligare två celler till badet, och därtill i samlad tropp. Det visade sig, att man beslutat att vi inte skulle badas utan desinficeras. Just som man lagt våra saker (filtar och underkläder) i desinfektionsrummet, inträffade en fruktansvärd explosion orsakad av en intern, som "glömt" en tänd cigarrett i fickan och en anseelig dos nitroglycerintabletter. Han hette Aleksej Muchin och älskade experiment... Och de var alltid lyckade (d.v.s. man kunde inte komma på honom).

Denna händelse gjorde att man omedelbart förde oss bort ifrån badet. Vi glömde bort lössen. Glada och halvnakna fördes vi till promenad i närhet^{-en} av sjukavdelningens promenadområden. Och då lade Vorobjov märke till Gogobridze och Gomasjvili samt efter dem "svensken" Raoul Wallenberg, som vacklade av svaghet bakom dessa Berja-generaler.

Det medföljande dagbefälet hoppade till. Men Vorobjov hann bekanta mig med denne gåtfulle man. Mycket mager, skrattretande i sina smala byxor, något krokryggig men med mänskliga, godmodiga ögon.

Med båda händerna tryckte jag "svenskens" hand och såg till Vorobjov: Säg till honom (Wallenberg) att han kan inte låta sig läkarbehandlas, om han vill leva. Vakterna skilde oss åt. Men Vorobjov skrek något på engelska till honom - Wallenberg. Det här var enda gången som jag fick tillfälle att trycka "svens-

kens" hand. En man som många interner sympatiserade med, försåvitt de inte hade hunnit bli förhårdade i sitt hjärta. Efter en dag, lördagen den 4 februari, fick jag beskedet att jag skulle skickas vidare till Mordvinien en vecka senare, 61-02-11.

61-02-24 hamnade jag i "Vladimirskaia" Z C - 385/10, stationen Udarnaja i Mordvinska ASSR, inhyst i en cell som var många gånger sämre än nr 2 i Vladimir. Efter någon tid, närmare bestämt 1963-08-15--16 blev jag dömd på nytt för "terroristhandlingar"... till 13 år, inalles 15 år i Vladimirfängelset nr 2 och specialfängelset 385/10. Det var som om, var jag än befann mig, så utgjorde jag ett hinder för partiets och regeringens åtgärder för att rehabilitera de dömda och provocerade fångarna till massrörelse mot det existerande systemet i Sovjetunionen. Sedan jag återkommit till Vladimir så utvecklades min lungsjukdom ytterligare. Jag blev omedelbart inlagd på "etapp-cellen nr 38 i block nr 2. Därifrån till nr 52, där en gång den amerikanske flygaren och "spionen" Powers suttit, men nu hade man bytt ut honom mot den brittiske medborgaren Wynne. Han hade dömts sommaren 1963 tillsammans med sovjetmedborgaren Pankovskij, som sköts omedelbart efter domen.

I cell nr 53 satt tillsammans med Powers och Wynne även letten Krumens (han behärskade engelska utmärkt). Som till en gammal bekant började Krumens lyssna till Wynne och meddelade mig att det stod illa till med Wallenberg (E.N. Butova klarade av sitt uppdrag snabbt). Man tog livet av människor under påståendet att de var sjuka. Några gånger till lyckades jag se honom på avstånd genom fönstret, då han gick till badet och på promenad. Man ser bra från sjukstugan, d.v.s. den som har ögon att se med. Men det var inte denna fina människa förunnat att överleva.

Från att ha varit "polis", d.v.s. block 1:s undersökningsledare, befordrades den förslagne och äventyrlige kaptenen Sjupljak till fängelsets KGB-chef för sina nitiska och framgångsrika påhitt. Under hösten 1964, knappt två månader senare, skickades R. Wallenberg vidare till alla tiders mest fruktansvärda fängelse i Ryssland och Sovjetunionen, det i Gorkij (tsarismens f.d. Nizjne-novgorodskaja Katorzjnaja, för politiska fångar och förvisade. En månad efter att Wallenberg skickats dit blev

kaptén Sjupljak major och mindre än en månad senare flög en annan "chochol" (ukrainare) iväg från Kreml, nämligen N.S. Chrusjtjev.

1966-06-19 var en vacker sommarsöndag. Men jag skickades vidare på nytt i en kvav Stolypinvagn till Vladimir-"avdelningen" nr 385/10. Jag blev urlastad för att vistas två dagar i Gorkijfängelset.

I detta fängelse hade jag varit flera gånger vid förflyttningar till Petjoram i ASSR Komi, till Bratsk ("Angarlag"), till Mongolsk, till Kolyma, till fängelserna i Sverdlovsk, och Tjeljabinsk, till Solikamsk, till Kizillag och till staden Perm. Vidare har jag varit i fängelser i Kalinindistriktet, i städerna Topopets, Leningrad, Velikie Luki, Odessa (?) och Moskva. Man kan inte räkna upp alla etapppunkter.

Dessa etapper kommer jag ihåg både just för att jag p.g.a. mitt "stålhårda" tålamod lyckades framkalla respekt och medömkan hos Mich, den ledande "sjmontjiken" som hade att svara för de ting som man tagit ifrån de deporterade. I allt detta virrvarr var det otroligt nog så, att han även efter ett års tid väl kom ihåg mitt efternamn, speciellt som namnet är judiskt. Mitt förhållande till honom var alltid då vi sågs såsom till en gammal vän, och han sa vad han inte skulle säga ens till sin mor. På min fråga om han hade ett gott minne, svarade han jakande.

- Var är han, har han släppts, och när, Wallenberg, "svensken"? Och Vasja (så kallas denne sjmonsjtjik som bor i staden Gorkij, mittenblock 1 och huvudingången) svarade: Några dagar efter ankomsten från Vladimir dog han i cell N-6, på andra våningen, i sjukblocket nr 5. Efter att ha funderat lite lade han till (mig litade de inte på precis som vanligt. Men jag vet vem som var i Morg.) De tog underkläderna (d.v.s. för begravning). Men varför ordnade de inte detta senare. Det förstår jag inte. Men kanske förde de bort honom nattetid i bil till Vladimir för att dölja slutet i vatten? Och han tillade, det var synd om den mannen, och vände sig bort. Som om det inte hade hänt, så avslöjas den hemlighetsfulla nattliga begravningen genom att

de försägar sig, som har att svara för Wallenbergs död, människan och diplomaten Wallenberg. Efter Moskva (Lubjanka), Irkutskij Aleksandrovskij Tsentral och Balasjevo, dödade man honom 1964. Det finns ännu bevis, men Wallenberg finns inte.

(underskrift Berger)

13/1-80

Истинные данные из "ГУЛАГА", о жизни
и смерти шведского пролетария -
дипломата, ("швед" ... - прозванного,)
Д. Валленберга, в СССР.

Я не доктор и только постыло решил, не
имеет с собой в Москву правду о "шведе", -
Д. Валленберга.

Не могло мне прийти в голову осенью 1960
и 2 февраля 1961, что стану 34 года
с половиной, именно я бывший "головник",
политический враг Советской страны -
"шведомания", доктор от Освобождения,
Октябрь за рубежом, возмущен за перо,
Людвиг полтора романа и близкий, знать
о трагической судьбе Валленберга. И отца,
товарища по работе.

Нечего об авторе,
Родился в Бессарабии при Румынии, -
Королевской власти 9/12-1922 г.
с 1934 проживал с родителями в гор. Бухарест.
После Уничтожения Сов. правительства Кор.
Румынии 28/12-40 г. оставил Бессарабию и
Северную Буковину в 24 года, а как тысячи
других евреев, предпринимая вторичное ро-
ждение в Румынии, эмигрировал в родину
на территории "Освобожденной Бессарабии".

Красной армией. В 1943 году был осужден за "военные и в том числе за "Уголовные преступления".

Находясь в тюрьмах и лагерях СССР, где в те времена царил ебранический произвол и беззакония, везде и всюду как мог препятствовал этому. За это неоднократно срок наказания мне продлевали, с назначением, البته лагерных, тюремных условий.

В 1960 году отбывая срок наказания при политической тюрьме № 2 города Владивостока (областной), где находились очень интересные люди, события того времени, приписали как-то привычку удивляться...

1 мая - 60, в районе Свердловска были летчики "Ил-10" - с/лт Голубев. Через 3 1/2 месяца его привезли в тюрьму, и как "крупную птицу" поместили в больничные Корпус - 2, где среди больных, на всех 3х этажах прятали "Особых" врагов Советской власти, и конечно с полновесно палата. в комнате, да и в Белой Халате, Хирурга и Начальника Сангаста-тюремной больницы все это Суровское тюремное, Еленой Николаевной Гутовой, ныне полковник Медицинской службы, Софроник КГБ из Москвы и Владивостокской области удивлялись "Не ешьте", постепенно, всех неуголовных, противников СССР. (примечание Коньков) На 2 - "Особый", Больничный Корпус, Условия

создали, вполне, терпеливые"... На втором содержавшемся генерале Меллером и Советские, Государственные, партии и другие из Министерства внутренних дел и МГБ СССР, после разоблачения и разоблачения их 2-го Корпуса - Лаврентия Берия. На 2-м Корпусе попадали и мы, не очень опасные, но все же враги Сов. власти, - как больные. Меня больного туберкулезом легких, "счастлив" Ульбасовым бодвием реки дружили, побы-вать на этой "болынишке"...

Но державали очень мало времени, во избе-жание Установление Контакта с "Опасными преступниками"...

Вот это побуждало и побуждало к тому, что я стал проявлять презер-вационное любопытство к "Ульбасов", генералам и другим из 2-го Корпуса.

Необычный случай привел к знакомству со "Ульбасовым" и Валленбергом, - дипломатом Ноллер - 2-й...

Дело было так: 16 Марта 1960 года, Этаном из лагря города Новгород, в штрафной камере №-29, 1-го Корпуса где я находился, во дворике Воробей - Воробьева. Василий Федоровича 1909 года рождения, Уроженца некоей деревни - "дипломат"... Одержанного за переход границы СССР - СССР Советских в 1935 году к тридцати годам. Следом одержан повторно тем же судом, также за переход границы

к 5 годам. В 1944г. Оказавшись снова в ссер
Осужден за „Катынский лес“. В 1955 году
Освобожден из „Бир-лаг“, Биробиджанской области
5-особый лагерь, по Указу от сентября 1955 г.

Через несколько месяцев снова арестован
и осужден к 20 годам. 6 июня 1976 года
Освобожден из п.х. 385/3-3 центр. больницы
п. станции Баранцево Мордовская АССР.

Воробий - Воробьев В.Ф., как это ни странно,
Мои личным друг по свободе с 1941 года.
(Об этом знают все бывшие полит. заключенные
Мордовии и других лагерей).

Его крамоуление, Любопытство
Меняет. Узнав о том, что на
2-большинном Собрании Удмуртская пуб-
лика, он из 29 камер сразу „забавел“ и
был переведен во владения Е.Н. Гутновой.
Его, за Менделеева свободной камере на
2 корпусе, перевели в так называемую
переселенческую камеру N-38.

Я стал навещаться при входе
в баню, на Рентген Летки, по его -
„дипломатия“ Окно, Лето он меня „подоз-
ревал“, сбрасывая покушать через окошко.

Как-то он мне сказал, что на прогност-
ном-больничном, еллу Удалов помяко-
мифа с одним Увердеки дипломатом,
журтвой Оговора, обвинено будто бы

в "Шпионаже"... Но как он Воробей поименно, совершенно Невинного. Говорил того: Факт Невинности, сданный таинственное порицание, неизвестности преследования обвинение, Многие Неопровержимые Факты. Воробей Отлично говорил на несколько иностранных языков.

Невозможно признать возмущение Воробьева В.Ф. и советский К "Шведа" который Шелест, знает когда КЭ-20-бюджет, сами поймут свою ошибку...

В сентябре - начале Октября, я снова Находясь в одной камере с Воробьевым на 1, самым большим коридором тюрьмы... 101 Камера, все Государственные, политические преступники.

В камере N-76 где Мы в это время Находились, говорили с "дипломатом" Воробьевым, Заходили "Одноклассники" почти ежедневно. Начальник тюрьмы (бывший работник КГБ), подполковник Дёдкин и его Начальник - такой же, Начальник оперативной части всей тюрьмы Маисо Крош, всегда в сопровождении Е. Трунов.

В январе 1961 года, с вхождением Нового Уголовного Кодекса, всегда Начальство с Воробьевым сидели дружелюбно.

Но Нетрудно понять, что "дипломат" Воробей, Захватывая эти "высокие"

- 20-го, случившейся, происшедшей един-
ственной цели... Выпущенный Мезмари, Мезмари
слов, о своей Кольере, - "Ильберга" - Вильенберге.
Известно как-то, что Вильенберг ездил на Куз-
нецкое Уезд, и ездил делами Уезд
для Укрепления организации, вильенбергские
и прочие, Вильенберг ездил сам не свой,
говорит; что его дисквалификация через
Единую; (Трудовой). Трудом "Врагов СССР"
знания в жизни, благодаря Елене Трудовой,
Наша с 1946 года, (она сама их "жизнь".....)

2-го февраля 1961 года, был Вильенберг, а поехали
в этот день на Кузнецкое в Баню. Никогда
не видели, Мы были очень удивлены, что
нас и еще двух Кольер повели в баню,
привели, в баню. Оказалось, что нас
не так много, как дезинфицировать
решили. Как только в баню в дезин-
фицированную Нашу баню сдвинули и баню,
произвели санитарный взрыв, по бане
иногда Очистительного Который "Забывал"
в своей Кармане Непозабытую трубку
и приличную дозу таблеток - Нитро-Глицерин.
Мухин Алексей, Любитель Экспериментов...
привел в баню Уездных. (доказать не могли).
Этот случай привел, что нас
сразу Уезд из Баню, о бане забвении,
о бане Баню, всех и подругих, повели
туда рядом с баней, прогулялись

звонящие, мунд-но Воробьев и Заломин
Городецкий, Романовский, и Сергей Иванович
он Слабостин за Индеей Гурьевский Звон
Ладья, "Улбига" Рязань - Вильгельм.

Бюджетники и державный Ротавирус-
ваши, Но Воробьев Искра меня позна-
комилась с Этим Зеленогорским Редовиком.
Очень худой, смелый в своих узких
брюках, Сидоровский, Но с Редови-
ками, перебрался Завалин.

Обеими руками я носил книгу "Uebung",
и ездил в Бердск; пережил色々
(Baden-Baden), Рудольф Герман
Меллер, если он не в Харт.

Нам предстоит много работы,
по Воровскому по анкетам, по
по Кузнецову - В. В. Воровскому.

Ban. experimentelle Methode 1903

В нас и нынешнее положение вещей
«Убегу», Компартия суживается
В нас же есть и хорошие, и Компартия

8
На Чеченском Загребском суде.

Перезъем, Суббота 4го февраля,

Мне сообщили, что я буду этапиро-
ван 11/II-61, в Мордовию.

24/II-61 года, я попал во Владимирскую
ж.д. - 385/10, станция Чирная Морд. АССР, водворен
в камеру, во Много раз Хулке №1 Владимира.

Перез некоторое время, тогда 15-16
августа 1965, снова Вернулся за "террористиче-
ские действия", к 13 годам - в общем
к 15 годам тюрьмы Владимир №2
и тюрьмы много - освобожден 385/10, будто-
бы я где бы ни находился, препятст-
вовал мероприятиям партии
и правительства, к Центральному
Организационному и правоохранительному Заключе-
ниям к Маеовым беспорядкам
против Советского Союза в СССР.

Вернулся во Владимирскую область Пер-
мь проинформировано. Я сразу был
водворен в "Этапной" 38 камеры, 2го
корпуса. Оттуда в 52, где я был
за стенкой сидел когда то летел
USA - "Итион" Пауэре, а сейчас там его
залетел гражданин Великобритании

Винн. Оверленд Летом 1963г. с графами как
СССР Беньковские, которого сразу после
Суда расстреляли.

В камере IV-53 как и с Пауэрсом,
так и с Винном сидел Латыш Кру-
шниц. (Отлично владеющий английским.)
Как старому знакомому, Вина
слушать не стал Крушниц, и сообщил
Вине, что дела алори у Валленберга.
(Е.Н. Бутова бегло сделала свое дело, Уилервилл,
Голландия.... Несколько раз мне еще
"удалось" его вывести на расстрелы.

Через окно, при выходе в баню и

за прогулке. (С боковыми порогов
просматривается), кто это Уилервилл.

Но не было дано вывести Этому
прекрасному, человеку.

Из "Миллионеров", следователя Корпуса,

IV-1, за ретивые и цепкие выдум-
ки, был переведен в шефа КГБ

Над тюрьмой, приходом и автостопом

Капитан Щупляк. Не прошло и двух
месяцев, к осени 1964 года боляного.

В Валенберга Этанцированы в
своей страшной тюрьме всех
время России и сов. власти,
города Торки. (Бывшая при
царизме Никитинская Каторжная
попыт, переделка). через Моем
наше Этанцированы Валенберга,

Капитан Щупляк Станислав Майоран,
а спустя Моем Моем, пожелал
с Кремля второй "Холод" - Н.С. Хрущев.

19 июня 1966 года, был прекрасный
летний день, - воскресенье.

А Моем в душем Столыпинском
вагоне Этанцированы снова
в "отделении" Владимирской.

385/10, выгрузили на два дня

в торговле города Торжице.

В этой торговле я неоднократно
находясь, при Этанировании
по Берег, - Коми АССР, Бранск,
"Амгарна", в Новгородско, на Колыме,
в Свердловской, Челябинской
торговлях, Саянско-Алтай, Кизил-
Лаз и гор. Терб. Калининской
обл., торговля - гор. Торопец, Ленинград
и Великие Луки, Озере и Москве,
всех Этанов мы перечислили.

Вот эти Этаны, я вспоминаю
к тому, что именно через них
я вызвал свои "Старые"

терпеливые, Уважение и не меньшее
какое-то со стороны, Старшего

"ШМОННИКА", Отвечающего за сохранение
отобранных вещей у Этанированных.

В этом водвороте, моя Фамилия,
Немаловерно удивительный срок, приехал
вред, келл Хорошего Заполненного, а
отмощение с моей стороны к келлу.
всегда явил вострел, как Хорошему,
Старому Знакомому, он говорил
то, что не скажет родной матери.
На мой вопрос ещо ли у него палат? —
Он ответил: Утвердительно.

Тогда он, Освободился, и Когда, Вальденберг,
"Илья".!! И Валь (так зовут этого Илья) ^{проживающего гор. Горки, Непротив 1-го Корпуса - главного входа,}
Отвечил: Умер через несколько дней
после прибытия из Владивостока.
2 В Келле IV-6, 2 этаже, 5 Больничных
Корпуса. Захоронившийся добавил: (Име
порядку то, не говорили как всегда. Но знаю, кто был в Морге.)
Тогда же взял. (то-есть для захоро-
нения), Но порядку Не сформировать поше,
Не пошел?!. Неужели Уведомить: карбо
Машинкой во Владивосток, Летоже Концы в
? воду?!. И добавил, Илья человек,
Отвернувшийся. Как бы то ни было,
таинственное захоронение, Могло, выдает
с головой тех, кто обязан ответить за
Смерть Вальденберга человека и дипломата.
После Москвы, - Иубани, Иркутского Александров-
ского Центра, и Бабаевского, Убили в 1964. Бетт еще
доказательство. А Вальденберга, Нет. ^{Илья}

SSSR
MVD
Kontor X 385/II

1978-06-19

Utgiven till medborgaren Lejzer Neselovitj/född 1922-09-09 i
Kisjinjo^{Berger}, SSR Moldavien, nationalitet: jude, civilstånd: ogift,
värnpliktsförhållanden: icke-värnpliktig.

Han dömdes 63-08-15--16 av ASSR MLO:s högsta domstol enligt
statut 14-I lagen av 1958-12-25 till 13 års frihetsberövande, och
i kraft av 414 kap. RSFSR:s lag, skall detta delvis förenas med
en dom 1960-02-10--11 av Perms distriktsdomstol och man har be-
slutat om sammanlagt 15 års frihetsberövande.

Genom ett beslut av RSFSR:s högsta domstol av 1963-09-30 har domen
av 1963-08-15--16 ändrats. Det har i stället blivit på grundval
av (?) 108 (?) II7 77-14 k. RSFSR till 13 års frihetsberövande
med tillägg av den icke avtjänade delen av domen av 1960-02-11.
Till avtjänande har bestämts 15 års frihetsberövande (....?).

Att han avtjänat straffet på förvisningsorten från 63-06-19 till
78-06-19 och där frigivits (intygas).

Inrättningsens chef

underskrift

Avd.-chef (byråchef) underskrift

Det överstrukna skall inte läsas

СССР

Министерство
внутренних делдел
учреждение № 385 /II
19 июня 1978г.

Выдана гражданину БЕРГЕРУ ЛЕИЗЕРУ ИСЕЯВИЧУ

дата рождения 9.09.1922 года
уроженцу г. Кременчуга Чорт. обл. УССР

национальность еврей, семейное положение холост

отношение к военной службе военнообязанный

осужденному 15-16.УМ.1963 года

Верховным судом МССР по ст. 14-1 закона от 25.11.58г.
к 13 год л/своб. в силу ст. 41 4к РСФСР присоединить частично
по приговору от 10-11/П.60г.

Пермского обл. суда и к отбытию определено 15 лет л/своб.

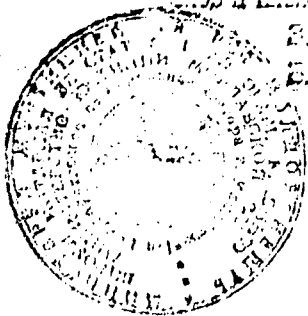
Определением Верховного суда РСФСР от 30.IX.63г. приговор
от 15.16-УМ.1963г. изменен, переквалифицирован на ст.
103ч. 17.77-1 4к РСФСР к 13 года л/своб. с присоединением
неоплаченного срока по приговору от 10-11/П.60г. и к
отбытию определено 15 лет л/своб. о применении приговора
ОСР.в том, что он отбывал наказание в местах лишения
свободы с 19. июня 1963г. по 19 июня 1978г. откуда освобожден
по отбытии наказания

Начальник учреждения подписать

Начальник отдела / части / подписать

Фотокарточка
печать

Зачеркнуто то не читается

15-16-УМ.1963 года л/своб. к 13 года л/своб. и к
государственный институт государственной нотариальной конторы Первоч
2. Инициалы
Министерства СССР, свидетельскую верность
этой копии, а также подлинности и точности ее содержания, при этом, зачеркнутых
стор и слов не было.3/2. 1408
210 404

Зарегистрировано в реестре 3/2. 1408
Взыскано гос. пошлины 20 коп
20 коп. по мотивам

Către
MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA
- DIRECTIA CONSULARA -

M E M O R I U
=====

Subsemnatul Bergher Leizer, născut la Chighinău la 9 septembrie 1922, fiul lui Nisel și al Tinei (Zina), de naționalitate evreu, având cetățenie română primită la București în septembrie 1938, la circumscripția de Poliție pe strada Nerva Traian și domiciliind pe strada Vasile Cîrlova nr.15.

Pe ziua de 12 iulie 1940 am plecat din București spre Galați ca urmare a ordonanței prin care orice evreu născut în Basarabia - Chighinău și Bucovina de Nord, poate să se întoarcă pe teritoriul eliberat de trupele armatei roșii, după ultimatumul din 28 iunie 1940.

La 12 iulie eu, sora mea cu soțul ei Bergher - Obertas Grig, prin punctul de trecere peste Dunăre Galați - Reni am sosit în Basarabia devenită între timp sovietică.

În timpul războiului 1943, 9 mai am fost arestat, la 23 septembrie 1943, în închisoarea orașului Djizak, regiunea Taghent, Tribunalul Militar al Căilor Ferate URSS, UZSSR m-a condamnat la 8 ani de lagăr. Pe baza Ordonanței Guvernului Sovietic din decembrie 1942, condamnarea a fost înlocuită cu trimiterea pe front, și a ispăși greșelile unei lupte cu sânge pentru patrie.

În ziua de 17 noiembrie 1943, în Batalionul special de pedeapsă nr.128 la cucerirea cetății Gherghel, pentru eroism și curaj deosebit, pedeapsa se lichidează, am fost trecut în armată activă a aceeași divizii nr.35, a regimentului 101, al frontului II Ucrainian.

La 5 decembrie 1943, acoperind prin focuri înfante-rie sovietică de atac, în satul Natelavca, am fost rănit în regiunea stomacului.

Aflindu-mă în spital în 16 decembrie 1943, oraşul Slaveansk am fost din nou condamnat de Tribunalul Militar la 10 ani, deţinut în lagăr pentru samavolnicie.

În lagăr în regiunea Magadan pe ziua de 22 august 1950, Tribunalul Militar în localitatea Usti-Oleniok mi s-a prelungit pedeapsa cu încă 10 ani.

În anul 1956 din nou mi s-a prelungit pedeapsa pentru vină de a fi exprimat dorinţa de a mă repatria în România sub cuvânt că am o dublă cetăţenie.

În anul 1957 aflindu-mă în închisoarea din oraşul Toropet regiunea Calinin în ziarul Izvestia, s-a publicat că între URSS şi R.P.R. s-a încheiat o convenţie, că orice cetăţean cu o dublă cetăţenie, română şi rusă care au venit pe teritoriul Basarabiei (după ultimatum) din România, poate să se întoarcă (repatria) în ţara Română, persoanele cu dublă cetăţenie care doresc să se întoarcă în România trebuie să se adreseze la Ambasada R.P.R. din Moscova şi anume tovarăşului Mihai Dalea ambasadorul R.P.R. în decursul de un an, de zile de la ratificarea acestei convenţii.

Imediat m-am adresat Ambasadorului Român din Moscova Mihai Dalea, conform convenţiei tipărite în ziarul Izvestie şi Pravda.

În anul 1958 aflindu-mă în lagărul Chizil - Lac (Niar) Coloana 12/4 regiunea Perm pe Ural am căpătat răspuns cu însoţirea Ambasadorului Mihai Dalea din Moscova, cu următorul conţinut "Să se comunice cetăţenilor Bergher - Kolodej şi Răileanu din Kizil Lac coloana 19 că după terminarea pedepsei în chestiunea de întoarcere în patrie, va fi rezolvată". Urmează semnătura tov. Mihai Dalea.

Mi s-a înmănat acest document (a cărui copie este şi în prezent în posesia mea) în departamentul C.G.B. a oraşului Perm. În loc să se rezolve problema aşa cum prevede convenţia, am fost iarăşi condamnat considerat trădător, sub cuvânt că am reluat legăturile cu puterile străine, contra Uniunii Sovietice şi am căpătat din nou 10 ani puşcărie.

În anul 1961 din închisoarea politică nr. 2 oraşul Vladimir, din nou eu mă adresez la Ambasadorul Mihai Dalea rugându-l să înţeleagă, că nu voi fi eliberat din închisoare, şi la orice apel voi căpăta din nou o condamnare.

În luna iulie 1962 dintr-un lagar special format din deținuți politici din toată Uniunea Sovietică, Republica Autonomă Mordovia, J.H. 385/10. Din nou mă adresez la tov. Mihai Dalea cu această problemă a repatrierii mele.

Peste 8 luni - după această adresare conform unei înscenări a unei proceduri falsificate, sînt condamnat din nou pentru "acțiuni teroriste" printr-un deținuț și în ziua de 15, 16 august 1963 Instanța supremă din Mordovia nu a reușit să hotărască condamnarea mea la moarte, ca dușman al Uniunii Sovietice, deoarece apărarea a dovedit că sînt absolut nevinovat.

Cu toate acestea mi s-a adăugat din nou 13 ani de condamnare, în total 15 și după 3 ani închisoare din Vlodimir, am fost din nou trimis în lagărul special din Mordovia.

În ziua de 19 iunie 1978 am fost eliberat după 34 de ani și 6 luni de detenție.

Am sosit la Chișinău unde am trei surori cu care am plecat din București în luna iulie 1940.

Părinții mei erau de mult decedați.

Cererea mea de a mă repatria în sfîrșit conform convenției din iulie 1957 a fost reținută de C.G.B. al orașului Chișinău M.S.S.R.

Eu am fost nevoit conform unei chemări oficiale, să ajung în România, pe calea ecologică prin Israel...

Și iată că în sfîrșit, sînt în patria mult visată cu cetățenia "LAISSEZ PASSER", adică absolut fără cetățenie.

Pe data de 7 decembrie 1979 am sosit la București.

La 10 decembrie a.c. m-am adresat la Comitetul Central al P.C.R. vrînd să-l văd pe tov. Mihai Dalea. Dînsul s-a scuza că a fost la ședință și în locul lui a trimis pe tov. Pătrînescu care m-a căutat în aceeași zi la hotel, ca să mă adresez Direcției consulare a Afacerilor Externe la tovarășul Director Nicolae Pirogca.

La Comitetul Central și la Direcția Consulară am fost primit călduros și mi s-a explicat că trebuie să mă prezint ca un oaspete foarte mult așteptat și cu totul neobișnuit.

Iată toată biografia mea.

Cer insistent să primesc în sfârșit, mult dorita
visată cetățenia română pentru a mă numi din nou fiu al Patriei
mele Române, așa cum m-am născut.

Am scris ani de-a rândul în toate apelurile adresate
tov. ambasador Mihai Dălea, fost ambasadorul României în
Țara Sovietică, că sînt gata să-mi dau întreaga mea viață ca să
aduc contribuția mea la înfăptuirea socialismului în patria
mea Română.

Sînt convins că mi se va aproba cererea atît de aștep-
tată și îndreptățită, și scump plătită...

Bergher Leizer

București, 14 ianuarie 1980

Bukarest 1980-01-17

SNABBÖVERSÄTTNING FRÅN RUMÄNSKA

Till

SR Rumäniens utrikesministerium
konsulära avdelningen

PM

Undertecknad, Bergher Leizer, är född 1922-09-09 och son till Nisel och Tina (Zina) av judisk nationalitet, med rumänskt medborgarskap som erhöles i Bukarest i september 1938 i polisdistriktet på Strada Nerve Traian. De bodde på Strada Vasile Cirlovaz 15.

1940-07-12 reste jag från Bukarest till Galati enligt en förordning som sade att varje jude som var född i Bessarabien - i Kisjinev eller i norra Bukovina, kunde återvända till det territorium som befriats av röda arméns trupper efter ultimatumet av den 28 juni 1940.

Den 12 juli kom jag med min syster och hennes man Bergher-Obertas Grig via Donaupassag^{en} Galati-Reni till Bessarabien som under tiden blivit sovjetiskt.

Under kriget blev jag arresterad 1943-05-09 och dömdes 1943-09-23 Djizake stadsfängelse, i Tasjkenträjongen, av Sovjetjärnvägarnas militärtribunal till åtta år i läger. På basis av en order från sovjetregeringen i december 1942 ersattes domen med att jag ~~hickades~~ till fronten för att jag med blod i kamp för fosterlandet skulle sona mina brott.

Då jag var i den speciella straffbataljonen nr 128, upphävdes 1943-11-17 straffet vid erövringen av samhället Gherghel, pga hjältemod och särskilt mod, och jag förflyttades till en aktiv arme (och i samma division nr 35, regemente nr 101 vid andra ukrainska fronten)

./..

1943-12-05 sårades jag i magen då vi var i byn Natalavka under eld från det sovjetiska attackinfanteriet.

Då jag låg på sjukhus i staden Slavjansk blev jag 1943-12-16 på nytt dömd av militärtribunalen till tio år pga självsvald.

I ett läger i Magadanräjongen förlängdes 1950-08-22 straffet med ytterligare tio år av militärtribunalen i samhället Usti-Umtjuk.

1956 förlängdes mitt straff åter för att jag uttryckt en önskan om att replatreras till Rumänien under hänvisning till att jag hade dubbelt medborgarskap.

1957, då jag var i fängelse i staden Toropets i Kalininräjongen stod det i tidningen Izvestija att man slutit en konvention mellan SSSR och RP Rumänien om att varje medborgare med dubbel medborgarskap: rumänskt och ryskt som (efter ultimatumet) kommit till Bessarabiens territorium kan återvända (repatrieras) till Rumänien. Personer med dubbelt medborgarskap som önskar återvända till Rumänien måste vända sig till RP Rumäniens ambassad i Moskva (kamrat Mihai Dalea var då RP Rumäniens ambassadör) inom ett år från dagen för ratificeringen av denna konvention.

Jag vände mig omedelbart till rumänske moskvaambassadören Mihai Dalea i enlighet med den konvention som publicerats i Izvestija och Pravda.

1958 då jag var i lägret Kizil-Lak (Niar), kolonn 12/4, Permräjongen i Ural fick jag svar från Moskva undertecknat av ambassadör Mihai Dalea. Det hade följande innehåll: "Vi får meddela fångarna Bergher-Kolodej och Railean från Kizil Lak, kolonn 19 att efter avtjänat straff kommer frågan om att återvända till Rumänien att avgöras". Sedan följer kamrat Mihai Dales underskrift.

Man gav mig detta dokument (som jag har en kopia av) på KGBs avdelning i staden Perm. I stället för att lösa problemet såsom konventionen föreskrivet blev jag åter dömd som förrädare under hänvisning till att jag återknutit förbindelserna med utländska makter mot Sovjetunionen och jag fick ytterligare tio års fängelse.

1961 vände jag mig på nytt till ambassadör Dalea från politiska fängelset nr 2 i staden Vladimir, och bad honom att han skulle förstå att jag inte kommer att släppas ur fängelset och att varje värdjan kommer att besvaras med ett nytt straff.

I juni 1962 var jag i ett specialläger för politiska fångar och från hela Sovjetunionen. Det fanns i Mordvinska autonoma republiken, och hette J H 385/10. På nytt vände jag mig till ambassadör Mihai Dale med detta mitt repatrieringsproblem.

Åtta månader efter denna hänvändelse blev jag som följd av att man iscensatt en fälsk procedur, åter dömd för "terroraktioner" gentemot fångarna. 15 och 16 augusti 1963 lyckades inte den högsta instansen i Mordvinska ASSR döma mig till döden som en fiende till Sovjetunionen eftersom försvaret påvisat att jag var absolut oskyldig.

På allt detta lade man till ytterligare 13 års straff, sammanlagt 15. Efter tre år i Vladimirfängelset skickades jag på nytt till ett specialläger i Mordvinien.

1978-06-19 släpptes jag efter 34 års fångenskap.

Jag kom till Kisjinev där jag har tre systrar som jag anlänt tillsammans med från Bukarest i juli 1940. Mina föräldrar var sedan länge döda.

Min begäran om repatriering i enlighet med konventionen från juli 1957 hamnade hos KGB i staden Kisjinev i Moldaviska SSR.

Jag blev tvungen att i enlighet med en officiell deklaration ta omvägen över Israel för att komma till Rumänien

Och här är jag till slut i mitt fosterland som jag drömt så mycket om och med medborgarskapet "laissez-passer", dvs utan något som helst medborgarskap.

1979-12-07 kom jag till Bukarest.

10 december 1979 vände jag mig till Centralkommittén för rumänska kommunistpartiet med önskar om att få se kamrat Mihai Dalea. Denne ursäskade sig med att han var på sammanträde och i stället skickade han kamrat Patrinescu som sökte mig samma dag på hotellet för att säga att jag skulle vända mig till utrikesministeriets konsulära avdelning, kamrat Nicolae Priosca.

På Centralkommittén och på konsulära avdelningen fick jag ett varmt mottagande och man förklarade för mig att jag måste känna mig som en mycket efterlängtd och ovanlig gäst.

Detta är min biografi.

Jag ber enträget att jag till slut får det innerligt önskade rumänska medborgarskap och att jag på nytt kan kalla mig son av mitt fosterland Rumänien, såsom var fallet då jag föddes.

Jag har under årens lopp skrivit och vädjat till kamrat ambassadören Mihai Dale, f d rumänsk ambassadör i Sovjetlandet och sagt mig att jag är beredd att ge mitt liv för att bidra till socialismens förverkligande i mitt fosterland Rumänien.

Jag är övertygad om att man kommer att godkänna min ansökan som är så efterlängtd och så rättvis, en begäran som jag så dyrt fått betala.

Bukarest 1980-01-14

Bergher Leizer

ACA

Kopia till:

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

+L-Å Nilsson

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Åtgärd: PM 1980-01-30

P

Z

Zut

SMENSK TEL AVIV

1980-01-24

CABINET STOCKHOLM

R 18

FOER KABINETTSSEKRETERAREN RE LAZAR (LEON) BERGER.

LIC D:2042 20.000x6 1979-08 10.000x6 P

1. WILKENS HAR IDAG TALAT MED VAAR NUMERA AATERKOMNE KONTAKT PAA UM ROERANDE SOVJETINVANDRARE. DENNE VARNADE I ALLMAENNA ORDALAG FOER BERGER, MEN SADE SIG VILJA KONTROLLERA DE DETALJER SOM FINNS PAA ANNAT HAALL (TROLIGEN SAEKERHETSTJAEENSTEN). HAN BAD DAERFOER FAA EN VECKA PAA SIG OCH HAR LOVAT AATERKOMMA.

2. FOER TILLFAELLET INTRESSANTARE AER DE UPPLYSNINGAR WILKENS VID SAMTAL I ANNAT AERENDE FAATT AV ABRAHAM SHIFRIN. DENNE KAENNER BERGER (VARS FOERNAMN ENLIGT SHIFRIN SKALL VARA LEON) Vael OCH HAR INTERVJUAT HONOM I TVAA HELA DAGAR STRAX EFTER HANS ANKOMST TILL ISRAEL I SOMRAS. BERGER HADE DAERVID SAGT SHIFRIN ATT HAN INTE KAENDE TILL NAAGOT OM WALLENBERG OCH ALDRIG SETT ELLER PAA ANNAT SAETT HAFT KONTAKT MED HONOM.

3. BBC-PRODUCENTEN JOHN BIERMAN HAR OCKSAA I HOESTAS INTERVJUAT BERGER FOER SIN WALLENBERG-FILM, NAERMAST FOER ATT VISA ATT EN MAENNISKA MED BIBEHAALLNA KROPPS- OCH SJAELSFOERMOEGENHETER KAN KLARA 34 AAR I SOVJETISK FAANGENSKAP. TILL BIERMAN HADE BERGER SAGT ATT HAN HOERT TALAS OM WALLENBERG, MEN ALDRIG HAFT KONTAKT MED HONOM.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

- 2 -

BIERMAN FICK F. OE. INTRYCKET ATT BERGER EJ VARIT POLITISK
 UTAN KRIMINELL FAANGE (HAN LAER HA ETT MORD PAA SITT SAMVETE).

OERN

gk

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Åtgärd: PM 1980-01-30

P

2

Cell

Athen

1980-01-25

Cabinet Stockholm

För kabsekr från Jacobsson re Wallenberg

BRÅDSKANDE

P R I M O. Berger dök upp just som jag skulle avresa. Tåget varit försenat Sofia, därför missat anslutningen Athen.

Jag ringde Lars Åke Nilsson. Han ansåg vissa kompletterande frågor räcka, behövde därför inte komma.

S E C U N D O. Enligt Berger: endast fem personer träffat Wallenberg i Vladimir: Vorobjov, Gogijasjvili, Gogoberidze, Krumens och Berger. Vorobjov fanns i Leningrad efter frigivningen. Han greps senare och har nu släppts till Polen. Kalinski är "en stor lögnare och skojare från början till slut", likaså Sjefrin, som aldrig varit i Vladimir. Krumens var "naturligtvis" provokatör. Han fick ju sitta med alla mera kända fångar, t ex Powers. Krumens träffade Wallenberg under långa tider, bl a i samma promenadgård i sex år.

Berger träffade Wallenberg 61 och 63. 61 såg han normal ut medan han 63 blivit svagare, var böjd och såg sjuk ut. Någon sade han kunde vara sjuk i magen.

En man i Gorkij, Vasja, registrerade fångarnas namn, tog hand om och förtecknade fångarnas tillhörigheter. Berger kände honom 1946-76 bl a under passage Gorkij. Vasja sagt man fört bort Wallenberg utan att gå genom Vasja, vilket tydligen aldrig hände annars. I stället hade man tagit fram svepning för Wallenberg. Enligt Vasja hade Wallenberg dött några dagar efter ankomsten till Gorkij, hösten 64.

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

T E R T I O. På eget initiativ lovade Berger försöka överlämna band och brev till vår ambassad Tel Aviv, bl a ett band där Kalinski medger att han ljög. Han ringer ambassaden innan han kommer.

Själv lever Berger på israelisk pension. Har ju inte haft tillfälle utöva något yrke.

Berger uppträder mycket samarbetsvilligt och har hittills gjort det han lovat göra, frånsett tågförseningen. Fortsatt kontakt med Berger kan vara intressant, oavsett tänkbara motiv för hans beredvillighet.

Lars Åke medför material.

Öhman

UTRIKESDEPARTEMENTET
 Utrikesministerns kansli
 Handläggare: kr Nilsson/ACF

1980-01-30

Dnr	Avd	Grupp	Mål
22	P	2	8m I

Bilagan finns på arkivet
 (PM Nilsson 1980-01-28)

U. n.

Ministern Berner

PARIS

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenberg-ärendet

(1 bil)

Broder,

./.

Ser Du någon möjlighet att med hjälp av franska myndigheter identifiera - och eventuellt kontakta - den på sidan 4 i bifogade uppteckning nämnda Miana Ferrié David ? Det förefaller mig högst troligt att namnet återgivits i förvanskad form. Inte desto mindre vore det intressant att erfara om franska vederbörande känner till någon kvinnlig fransk journalist, som på 1950-talet eller början av 60-talet suttit fängslad i Sovjetunionen.

Lars-Åke Nilsson

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurr☐ utl kurr☐ luftpost☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

Revelius från L-Å Nilsson re Wallenberg-ärendet.

I vittnesmål i Wallenberg-ärendet har framkommit uppgifter om att en schweizare Walther (osäkert om detta är för- eller efternamn) någon gång under 1970-talet suttit fängslad i det sovjetiska lägret Mordvinien 385/5. Walther skulle dömts för ekonomiska oegentligheter i samband med att han i Moskva fungerat som agent för schweiziska möbeltillverkare.

Det intressanta med Walther är att han uppges ha fungerat som sjukvårdsbiträde i lägret och som sådant även kommit i kontakt med isolerade politiska fångar. Vad som är relevant för oss, är självfallet om Walther i lägret hört talas om Raoul Wallenberg. Från andra vittnesmål vet vi att just i 385/5 Wallenbergs namn var känt bland fångarna i början av 1960-talet.

Tilläggas bör att enligt vår, förmodligen inte i alla avseenden tillförlitliga, källa Walther vid något tillfälle skulle ha mottagit besök i lägret från sitt lands Moskva-ambassad.

Tacksam om Du via schweiziska myndigheter kan få fram uppgifter om Walther. För den händelse denne nu återvänt till Schweiz bör han givetvis utfrågas om han hört talas om Raoul Wallenberg.

Cabinet

ex t: Leifland, Nilsson

Från L-Å Nilsson re Wallenberg-ärendet.

Genom vittnesmål i Wallenberg-ärendet har vi fått fram uppgifter om att två briter, Gerald Brooke och en person vid namn Wilson, under åtminstone delar av 1970-talet skulle ha hållits fängslade i lägret Mordvinien 385/5 i Sovjetunionen. Brooke dömdes möjligen för narkotikabrott. Det förekommer även uppgifter om att de båda briterarna mottagit besök i lägret från sitt lands Moskva-ambassad.

Det aktuella lägret 385/5 är intressant ur den synpunkten att det är känt att Raoul Wallenbergs namn var bekant bland fångarna där i början av 1960-talet.

Tacksam om ambassaden via brittiska myndigheter kan spåra de båda aktuella personerna, vilka numera torde ha återvänt till Storbritannien, samt om möjligt ^{kan} ta kontakt med dem för att finna ut om de i lägret hört talas om Wallenberg.

Avslutningsvis bör sägas att våra uppgifter om Brooke och Wilson bygger på källor vars tillförlitlighet det kan finnas anledning att ifrågasätta.

Cabinet

Ex t: Leifland, Nilsson

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Ärende

Wallenberg-ärendet

Datum

1980-01-30

Avd

D

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

Svensk Tel Aviv

Text

Wilkens från L-Å Nilsson re Wallenberg-ärendet.

PRIMO:

Med kurir erhåller Tel Aviv-ambassaden två numrerade delgivningar (5 och 9) av promemorior i Wallenberg-ärendet. Till promemorian 1980-01-30 finns bifogat utförligt material kring Bergers vittnesmål. Kanske Du med hjälp av dokumenten kan få fram ytterligare upplysningar från israeliska vederbörande för en bedömning av Bergers trovärdighet.

I promemorian 1980-01-28 talas, längst ned på sidan 3, om en i Israel bosatt person, Peter Sonntag. Det vore givetvis förnämligt, ifall Du så småningom kunde få kontakt med denne.

SECUNDO:

Min poliskontakt har varit bortrest någon tid. Han återkommer dock 1980-02-04, då jag söker honom för att få besked om Kalinskis brev.

Cabinet

ex t

Leifland

Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

L-Å Nilsson

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

QA

70-08-01

LD

P

2

6.5

SVENSK BONN 1980-01-31

CABINET STOCKHOLM

FOER L-AA NILSSON

RE WALLENBERG-AERENDET

YURI BELOV, SOM FOER NAERVARANDE BOR I FRANKFURT, HAR BETRAEFFANDE
WALTHER NAUMANN MEDDELAT FOELJANDE:

CIT. TILL 1970 VAR VI TILLSAMMANS I SOVJETISKA LAEGER FOER POLI-
TISKA FAANGAR I 'MORDOVISCHEN ASSR' (MORDOVLEN, HUVUDSTAD
SARANSK). SAAVITT MIG AER BEKANT SKULLE HAN BLI FRI 1972 OCH
AATERVAENDA TILL SITT HEM I HAMBURG. SLUTCIT.

TYVAERR HAR BELOV VARKEN ADRESS ELLER TELEFONNUMMER TILL NAUMANN.

VI AVVAKTAR FOER OEVRIGT RESULTATEN AV SUCHDIENSTS EFTERFORSKNINGAR.

WINGSTRAND

Kopia till:

Kabs

Bltr Kabs

Polch

Pol 2

L-Å Nilsson

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Rom

1980-02-08

Svensk Rom

1980-01-31 -

Cabinet Stockholm

För Lars-Åke Nilsson

Såvitt vi kunnat utröna har EG:s utrikesministrar möte i Bryssel 21-22 april. Veckan innan är det italienskt statsbesök i Madrid men det anses troligt i Farnesina att utrikesministern är tillbaka i Rom veckans sista dagar.

LEWENHAUPT

UTRIKESDEPARTEMENTET

GFR

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

+ L-Å Nilsson

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF

Åtgärd:

Wellington 1980-02-01 + hbr gen
konsul Dahlström, gh Los Angeles

Svensk Wellington

1980 01 31

Cabinet Stockholm

Re: Raoul Wallenberg

Primo. Träffade igår James Read - förut journalist, studerar nu historia Palmerston, aktiv i Amnesty och human-rights-sammanhang. Hans uppgifter härrör från cirkulärmeddelande från Avram Shifrin, chef forskningscenter Israel, enligt vilken en intervjuad tysk flykting säger sig ha träffat en person kallad Wallenberg i läger på Wrangelön. Flyktingen heter enligt Read C, Mashinsky och var fånge, ej politisk. Han förhörts ingående, särskilt som läger på Wrangelön ej tidigare känt. Inga detaljer, exempelvis om medfången svensk eller diplomat, framkom. Shifrin chef för Research Center, box 32: Ikhnron Yaakovy Kibbutz i norra Israel, telefon 063-99015.

Secunndo. Enligt Read har Shifrin i annat sammanhang citerat flyktingforskaren Mark Seidenberg som intervjuat emigrerande ryska judar. Ett vittne skulle vid förhör ha omnämnt Wallenberg som medfånge. Seidenbergs adress 332 North Kings Road, Los Angeles, P O Box 48601, Los Angeles, eventuellt telefon 651-5429.

Gerring

SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1980-01-30

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
1980-02-01 - ex a + b t:

Fru Nina Lagergren
F justitierådet Ingrid Gärde-
Widemar
amb Moskva onumr
amb Washington onumr

Kanslirådet L.-Å. Nilsson

Utrikesdepartementet

exp 800206/ACF

12

INKOM UD		
1980-01-31		
AVD.	GR.	MAL
P	2	En I

Shifrin om Wallenberg

Broder,

Avraham Shifrin har - dock inte på vår begäran, som han inledningsvis anger - satt ihop ytterligare ett "fact sheet" om Raoul Wallenberg, såsom han kommit i kontakt med ärendet. Jag förmodar att han gjort det för att från egen utgångspunkt sätta ytterligare tyngd bakom sina aktioner (senast presskonferensen i Tel Aviv, se hbr Wilkens-Nilsson 1979-12-05). Det innehåller såvitt jag kan finna inget som vi inte vet sedan tidigare.

Slutklämmen går ut på att svenska regeringen, FN och Wallenbergkommitteerna jorden runt bör kräva, inte enbart begära, att få tala i enrum med Jan Kaplan. Kraftig och samfällid aktion - det är Shifrins recept.

Håkan Wilkens

Många hälsningar!

Pellegrine
Håkan W.

ee

Facts concerning the fate of the Swedish
diplomat Raul Wallenberg kidnapped by the Soviets
from Budapest in 1945 (compiled at the request of
the Swedish embassy in Israel).

1. In April, 1963, when I was a political prisoner in camp no.07 (Dubrovlag, Mordovia, USSR), I personally had a chance to talk with some five or six criminals who had arrived in our camp shortly before that.

These criminals told me that during the previous three or four years they had been kept in a camp on Vrangeli island behind the Polar Circle, where they were used in the service unit (for bringing food products into the camp and the work outside the camp).

I was greatly surprised and did not believe that there really existed a camp on Vrangeli island none of us prisoners had ever heard of before. Still, I thoroughly questioned those criminals who insisted that on Vrangeli island there was a complex of three camps located one next to the other, and that the only prisoners kept in those camps were foreigners, "exclusively generals" as the criminals remembered it. According to their evidence, there were several thousand prisoners in those three camps: in the dwelling zone, in the working zone and in the big hospital zone. These three zones were strictly separated from each other and there were no contacts (except for separate cases) among the prisoners of different zones. The prisoners of the service unit were not allowed to communicate with the prisoners of the three camps, yet, when bringing food into the camps they had occasional contacts with the prisoners there and were sure therefore that there were only foreigners there.

During my ten years in the camps and the consequent four years in the exile, I never heard of the camps on Vrangeli island again. The only conclusion which can be made from this fact is that the very existence of those camps was kept top secret. The appearance of the above mentioned criminals from Vrangeli island camps in the regular camps can be explained by the resentment of the authorities at the inevitable contacts among the Soviet citizens from the service unit and the foreigners in the camps.

2. In 1972, already in Israel, I met a Mr. Efim Moshinsky who told me that until 1962 he had been kept in the camps on Vrangeli island. His evidence, both in general and in some details, matched the one given to me in 1963 by the criminals. (See appendix 1 - the testimony of Efim Moshinsky certified by the notary of the American embassy in Israel). As follows from Mr. Moshinsky's testimony, he knows for sure that until 1962 the Swedish diplomat Raul Wallenberg was kept in the dwelling zone of the camps on Vrangeli island because he (Moshinsky) even corresponded with Mr. Wallenberg sending messages to him to the closed barracks where he was kept and receiving answers.

Besides, Efim Moshinsky said that in the same camp he personally saw and talked with Mr. R. Trushnovich, a leader of the Russian anti-communist organization NTS who was kidnapped from Berlin by the Soviet KGB in 1953. In order to verify the evidence of Mr. Moshinsky, I asked the son of R. Trushnovich, Mr. Yaroslav Trushnovich presently residing in Frankfurt-on-Main, to send me a picture of his father. Upon receiving the picture I

offered it to Mr. Moshinsky along with about 15 other male pictures, without telling him there was a picture of R. Trushnovich among them. (See appendix 2 for a detailed description of the identification procedure.)

Besides, Mr. Moshinsky handed over to me a list of names and ranks of a number of foreign prisoners (all of them army officers of their countries) who were kept in the camps on Vrangeli island in 1962. Most of the people on the list were either German or Italian.

3. Being in Rome in 1972, I happened to mention in one of the interviews to the newsmen that there were camps for foreigners on Vrangeli island. (In those days I had to present all this information from my own name because Mr. Moshinsky's family was remaining in the USSR for which reason he did not want to publicize his name.) The news hit the head of one of the news agencies of Italy, Mr. Giuseppe Delangoro who got very interested in this matter and asked me for the list of foreign prisoners from the Vrangeli island camps made by E. Moshinsky. I transferred the list to Mr. Delangoro.

4. A few months later in the same year, Mr. Delangoro called me from Rome and asked for an appointment. Upon his arrival in Israel I put him in touch with Efim Moshinsky. During our conversation with Mr. Delangoro and Efim Moshinsky, Mr. Delangoro informed us that a) he had transmitted the list of prisoners from Vrangeli island to the Committee of Relatives of Officers Missing after World War II; the list was checked in the Committee and Mr. Delangoro was informed that all the people from the list were listed among the missing Italian officers;

b) in the same Committee Mr. Delangoro was told that about a year before (i.e. in 1971) a hunter in the South of Italy winged a goose on whose pad was attached a rubber tube with a piece of paper in it. The paper was badly damaged by water (who knows for how long it had been travelling with the goose back and forth...), therefore it was hardly possible to read the message. What was clearly seen on the paper was the word "SOS" in the very beginning and then separate words like "Italian officers" and "island behind the Polar Circle". According to Mr. Delangoro, the message is being carefully kept in the Committee of Relatives of Missing Officers.

5. In 1973, a TV-team from Sweden arrived in Israel to take an interview with me concerning the fact connected, in one way or another, with the search for Raul Wallenberg. The program they made was shown on Swedish TV. Following this show a letter came to the Swedish TV-centre from a former political prisoner of Soviet camps, a Hungarian by birth, who wrote that in 1967 he was for a while kept together with Raul Wallenberg in a camp East of Irkutsk, in Zabaikalie, and that that was a large secret camp for foreigners; the Hungarian wrote also that according to his knowledge, R. Wallenberg had been brought to that camp from Vrangeli island.

6. In 1976, I received information from Rumania concerning three former Rumanian army officers who arrived in Rumania from the USSR via China. According to my correspondent, the three officers had served 25-year terms in the camps of the USSR and were released in 1970 from a special camp for foreigners in Zabaikalie, further than Irkutsk. Upon their release from the camp, they were told by the Soviet authorities that Rumania no longer existed as an independent state but was rather a part of the USSR and that would not be permitted to go there. Then they escaped to China where they learned that Rumania did exist as a

sovereign country; from China they were permitted to leave for Rumania. Till now I have been trying to establish contacts with these Rumanians in order to find out with them whether Raoul Wallenberg was still in that camp near Irkutsk in 1970, because the information contained in the above mentioned letter of the Hungarian describing that camp matches exactly what the three Rumanian officers told about it.

7. In 1977, I was visited in Israel by Mr. Mark Seidenberg of the USA, who told me the following: he learned about the Vrangeli island and the concentration camps for foreigners located there from my Hearing on Soviet Forced-Labour Camps before the Committee on Internal Security of the US Senate in 1973; he got interested in the subject and started looking for and finally found a man who possessed all official legal documents proving that he owned some lands on Vrangeli island. As it turned out, Vrangeli island was discovered in the 18-th century by the Americans and legally belongs to the American State of Alaska. Mr. Seidenberg found out that the Soviets occupied the island after the October revolution of 1917; they arrived there in 1926, arrested the entire American colony there and raised the Soviet flag. Having gotten all this information, Mr. Seidenberg bought the lands on Vrangeli island from their previous owners.

From the American CIA Mr. Seidenberg got a map of Vrangeli island made from a satellite. The map had been sanitized: the marks indicating Soviet camps on the island had been removed. I showed this map to Efim Moshinsky who immediately and without any hesitation pointed to Buchta Rodzjersa as to the place of location of the camps on Vrangeli island. This is exactly the land presently belonging to Mr. Mark Seidenberg, the American citizen. In 1978, Congressman Robert Dornan (Rep.) contacted the CIA in order to see the original version of the map of Vrangeli island made from the American satellite and could see in Buchta Rodzjersa the camps and highways leading into the mountains which had been also mentioned in E. Moshinsky's evidence.

8. Additionally, Mr. Seidenberg found out that on the initiative of former Secretary of State H. Kissinger the rights on Vrangeli island had been simply ceded by the American government to the USSR, whereas such a deal could only be made by the Federal government of the USA with the knowledge and consent of the government of Alaska which is the legal owner of the island. On the basis of these facts Mr. Seidenberg is preparing a law suit against the Federal government.

9. In February 1978, the question of the illegal occupation of Vrangeli island by the Soviet Union was raised by Congressman Dornan in the House; in his speech, Mr. Dornan also spoke about the fates of political prisoners in the camps on the island and about the fate of Raoul Wallenberg in particular.

It is interesting to remind the reader that in 1945 the Soviets simply denied the very fact of Raoul Wallenberg's kidnapping by the KGB. Later, in 1958, former Soviet leader Nikita Khrushchev admitted the fact and informed the Swedish authorities of Raoul Wallenberg's death in a Moscow prison in 1947. Some time later Swedish media published information released by a Soviet psychiatrist to a Swedish psychiatrist at a scientific congress. The Soviet psychiatrist said that Wallenberg had been in his psychiatric hospital as a prisoner, and the date mentioned by the Soviet doctor was much later than the date offered by Khrushchev as the date of Wallenberg's alleged death... A while later the press informed the Swedish audience that the Soviet psychiatrist had died "of heart attack" in the USSR right after his information had been

published in Sweden.

10. At the disposal of the Swedish government, as far as we know, there is a number of testimonies by former German POW's who returned from the USSR in 1956 and who had met R. Wallenberg after 1947 in various Soviet camps and prisons. One of these witnesses named the Vladimir prison as the place of his meeting with R. Wallenberg in 1959.

In 1979, continuing the search for additional information about the fate of R. Wallenberg, we came across former prisoner of Soviet camps and prisons A. Kalinskii who gave detailed testimony concerning his meeting with R. Wallenberg during their transportation from Verkhneuralsk prison to the prison of Vladimir in 1958 and concerning their consequent meetings in the Vladimir prison where they were simultaneously kept in 1959. A. Kalinskii's evidence coincides with that of the above mentioned German POW down to the smallest details, such as the number of Wallenberg's cell. Furthermore, in support of his evidence A. Kalinskii has presented absolutely authentic postcards of the International Red Cross mailed by him to his sister in Israel from the Vladimir prison; in one of these postcards it is written quite clearly that alongside him is kept "Swede who saved Jews".

11. In 1978, in Israel arrived a new witness whose name can not be revealed at the moment because his family is still remaining in the USSR. The evidence given by this witness is kept in the Swedish embassy in Israel. It says that in 1977 the witness was present at a dinner-party at the place of a high-positioned KGB officer in Moscow, with whose son the witness was friendly. When everybody was drunk, the witness and his friend the son of the KGB officer started to discuss outloud the possibilities of an illegal escape from the USSR to which the KGB officer answered that if they only try to escape they will find themselves in the same place where a Swedish diplomat has been kept for over 30 years "by him". When the witness arrived in Israel and saw newspaper articles about R. Wallenberg's fate, he recalled the expression of the KGB officer and notified the Swedish embassy in Israel.

12. In early 1979, Dr. Anna Bilder residing in Israel was telephoned from Moscow by her father, Mr. Yan Kaplan. Shortly before that Mr. Kaplan had finished his three-year imprisonment and answering his daughter's question concerning his state of health he said that three years is a relatively small term and that he had seen, in the hospital of the Butyrskaya prison in Moscow, "a Swede who had already served over 30 years" and who felt quite well inspite of the long term. Following this conversation Mr. Kaplan tried to transfer to Israel a detailed letter describing his meeting with Raoul Wallenberg in 1975, but the letter was intercepted by the KGB and Yan Kaplan was immediately arrested again. A few months later his wife found a way to send a letter to her daughter wherein she is asking to save Yan Kaplan and says that his arrest is directly linked with his attempt to send a letter to the West describing his meeting with R. Wallenberg in 1975 in the hospital of the Butyrskaya prison.

Thus, the fact that the Soviet authorities have been lying about the death of Raoul Wallenberg has been proved. Now, the only way of pressure upon the USSR in order to obtain the release of Wallenberg can be an energetic campaign demanding that representatives of the Swedish government, the UN and international "Wallenberg rescue" committees be given an opportunity to talk with Yan Kaplan without Soviet representatives and get a direct evidence from him. If such a demand (not a request) is initiated simultaneously by various sources and is supported by the international press, it may eventually result in the release of both Yan Kaplan and Raoul Wallenberg.

Requests have no influence upon the Soviet Killers...
January, 1980.

Avraham Shifrin,
Executive Director.

Transl. from the original Russian by E. Poltinnikova-Shifrin.

SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1980-01-30

Utr min kansli/kr Nilsson/ACF
1930-02-01 - ex a + b t:

Fru Nina Lagergren
F justitierådet Ingrid
Gärde-Widemar
amb Washington onumr
amb Moskva onumr

exp 800206/ACF

Kanslirådet L.-Å. Nilsson

Utrikesdepartementet

13

INKOM UD		
1980-01-31		
AVD.	GR.	MAL
P	2	E. I

Publicitet om Wallenberg

Broder,

Jerusalem Post hade i sin senaste fredagsbilaga
(avsedd att läsas under sabbaten) en helsida om
./.
Raoul Wallenberg. Artikeln innehåller inga nyheter,
men utgör bevis för att intresset för Wallenbergs
öde håller i sig även i Israel.

Hälsningar!

Håkan Wilkens

Håkan W.

ee

IF A CLOSE relative of yours had been imprisoned 35 years ago by a cruel totalitarian power, would you still preserve the hope of his being restored to you, a broken old man, or would you rather believe that power's consistent protestations that he died a natural death 35 years ago?

The family of Raoul Wallenberg answers this painful question with a ringing: "We know he's still alive, and we are confident that his Russian jailers will release him this year."

This brave and confident sentiment was voiced in Jerusalem recently by Wallenberg's half-brother, Guy von Dardel, here to attend a ceremony at Yad Vashem, where Raoul's action in saving more than 25,000 Hungarian Jews near the end of World War II was honoured.

Not that this was the first time the Jewish people had expressed its gratitude to this remarkable Swede. In 1960, he was one of the first to be granted the title of Righteous Gentile. The ceremony on January 17 marked the 35th anniversary of his arrest.

Guy von Dardel is seven years younger than Wallenberg, who, if he is still alive, is now 67. He is a physics professor at Lund University, but spends half the year doing research in Switzerland.

rescue mission. The rabbi had heard about him from his partner, Lauer, who now lives in Basle.

Wallenberg was appointed first secretary to the Swedish Legation in Budapest. Even before his arrival there in June 1944 the Swedish Consulate had issued some protective passports to Jews. But Wallenberg threw diplomatic protocol to the winds in energetic and unprecedented efforts to save Jewish lives.

He bought 30 houses in Budapest where Jews could stay under Swedish protection. "It is hard to give an exact figure of the lives he saved," von Dardel said, "but his example inspired Swiss, Spanish and Vatican officials to cooperate."

With an energy and daring fuelled by an inner fire, Wallenberg battled the Germans for the lives of Jews. When the Germans marched tens of thousands of Jews 160 km. to the Austrian border ahead of the advancing Russians, Wallenberg snatched many victims away from them with his protective passports.

It was on January 13, 1945, that Wallenberg first contacted the Russians, who were then at the outskirts of Budapest, in an effort to secure food supplies for the Jews under his protection. On the 17th he was taken by a Russian officer to the headquarters of Marshal Malinovsky, at Debrecen. "I don't know whether I'm going as a prisoner or as a guest," he was quoted as having said at the time.

THE LAST time von Dardel saw Raoul was in June 1944 in Sweden, before he left on his mission.

"For a long time we heard nothing from Raoul," von Dardel recalled. "The Soviet ambassador in Sweden, Madame Alexandra Kolontay, told my mother, 'He's alive and well, he'll be back, but don't make too much noise about it.'"

"We only started to worry when other Swedish officials returned from Hungary in May 1945. True, my government was not always forceful enough during the first years of Raoul's disappearance, 1945 to 1947. Particularly on one occasion, when against their will we handed back to the Russians over 150 soldiers belonging to the Baltic nations, who had served in the German army. There was a scandal over that at the time. We could have pressed for an exchange with Raoul then."

Asked — perhaps in a slightly sceptical time, which he was quick to sense — whether he really wanted to see Raoul released now, after 35 years, von Dardel replied, "People exaggerate the risks of life in Russian prison camps. One can adjust after a few years. After all, Raoul is not in a death camp. He always had robust health. And we are a long-lived family. When our mother died last year she was 88."

Von Dardel explained how his

Family's faith

Raoul Wallenberg's half-brother explains to ERNIE MEYER why he thinks the rescuer of 25,000 Hungarian Jews is still alive.

own father, Fredrik von Dardel, had always completely identified with the struggle to free his stepson.

"He was the brain behind all our efforts over the years. Both my mother and father died believing Raoul to be still alive. One may say that the struggle for Raoul gave meaning to their lives; it kept them active.

As if in answer to an unasked question he added: "Even the most miserable life is worth living. I've met other released Russian prisoners. They're active and happy — even after 10 and 15 years in the camps."

AS A RESULT of the von Dardel family's efforts, especially last year, much has been heard about reports that Wallenberg is still alive. Almost like a ride on a roller-coaster, these reports produce peaks of hope after the troughs of hopelessness and despair caused by the passage of the years.

In 1947, the Soviets came out with a new version of Wallenberg's fate. He was not in Russia, they knew nothing about him; he must have gone back to the German side after his first encounter with Soviet troops in January 1945.

Over the following years, large numbers of German, Austrian and Italian war prisoners returned from Russian captivity, von Dardel continued. Around 1950 several reported having shared a cell with Raoul. They said he had told them he was being held as a spy. Some gave exact details of his personality and family background.

On the basis of all this evidence, the Swedish government made renewed representations to the Russians. But it was not until 1957 that the then Russian deputy foreign minister, Andrei Gromyko, officially admitted "Yes, he was in our jails, but he died of a heart attack in Lubyanka prison on July 17, 1947."

The family holds that this statement was given the lie in 1961, when well-known Swedish professor of medicine, Nanna Svartz, was told by a trusted Russian colleague, Prof. Alexander Myasnikov, whom she met at a conference in Moscow, that Wallenberg was in a psychiatric prison near Moscow. The two doctors conversed in German, which both knew well.

When Prof. Svartz was allowed to return to Moscow in 1964, it was for a confrontation with Myasnikov, who denied ever having referred to Wallenberg. Perhaps his Swedish colleague had misunderstood.

"We know that Myasnikov had been given a dressing down for his indiscretion by Khrushchev in person," von Dardel said.

According to some reports, Myasnikov died shortly after this second meeting.

AND SO the roller-coaster con-

tinued its maddening ups and downs.

The names of many of Soviet Russia's infamous places of incarceration kept being mentioned. Butyrka, Lubyanka, Vladimir, Wrangel Island in the desolate far north, "the island of the dead."

Released prisoners reported having been in a cell adjoining Wallenberg's or having known others who had actually shared his cell.

"Some of these prisoners are still alive and free today. We hope to contact them," von Dardel said with a touch of naiveté. "There is one Russian general, Kuprianov, but I'd rather not say any more..." he trailed off.

Two recent peaks of hope concern Avraham Kalinski, who now lives in Haifa. In two postcards mailed from a Russian prison to his sister here, he mentioned that in 1959 he had met a Swedish man who had saved Jews in Rumania. "The mixup between Hungary and Rumania is an understandable mistake," von Dardel said. "We've seen these postcards, written in Polish, and we have no doubt they are genuine."

The latest testimony comes from one Jan Kaplan, who claims to have met a Swede with 30 years' prison experience in the hospital of the Butyrka jail. He reported this after his release in a telephone conversation with his daughter in Tel Aviv. Kaplan has since been rearrested.

Last year, as a result of the Kalinsky and Kaplan reports, Stockholm made two very strong representations to the Kremlin.

"Both were answered with a firm *nyet* and referred back to the official 1947 story of death by heart failure," said von Dardel. "The official channels are now blocked. But we've set ourselves the goal of having Raoul back within a year. We are prepared for a worldwide scandal; after all, the Russians have the Olympic Games this year."

ASKED HOW he envisaged the Soviets releasing Raoul now, after holding him for 35 years; Prof. von Dardel said: "We have to find ways of saving the Soviets' face, to keep things quiet."

Committees working on behalf of Raoul Wallenberg have been active in Sweden, the U.S., England, France, Israel and Switzerland for some time. "There is going to be one in Germany, too," von Dardel said.

When von Dardel's sister, Mrs. Lagergren, whose husband is a judge on the International Court at The Hague and chief of protocol at the Swedish royal court, was here last June, she asked Prime Minister Begin to press President Carter to intercede with Soviet Premier Brezhnev on

their brother's behalf at their forthcoming meeting in Vienna.

It was possibly as a result of this request that Mrs. Annette Lantos, of San Francisco, who was here for the recent ceremony at Yad Vashem, had something to report on the case.

She told *The Jerusalem Post* that last September, on an impulse, she sent her name in to a radio programme, on which President Carter was to answer listeners' questions. She was one of the 24 out of 20,000 listeners whose name came out of the hat.

"Naturally, my question was what had transpired between Carter and Brezhnev regarding Wallenberg at the Vienna meeting?" Annette Lantos said excitedly. President Carter replied that he had taken up the case with Brezhnev and that Secretary of State Cyrus Vance had also discussed it with Gromyko. The then U.S. ambassador in Moscow, Malcolm Toon, had also been instructed to pursue the matter.

Mrs. Lantos' criticism that the Swedish attitude to the Wallenberg case has been rather half-hearted reflects the opinions expressed by Carl-Fredrik Palmstierna, for many years private secretary to King Gustav Adolph VI, in a monography he wrote in 1976. He found the king himself, top ministers, and Dag Hammarskjöld, the Swedish secretary-general of the UN, curiously indifferent to the fate of the country's only political prisoner. "He quoted both his royal master and Prime Minister Unden as saying that 'there was no question of declaring war on the Russians for the sake of Wallenberg.'"

A DISPASSIONATE analysis of the Soviet attitude to the Wallenberg affair was offered to the *Jerusalem Post* by Livia Rothkirchen, the editor of *Yad Vashem's* Holocaust studies, herself an Auschwitz survivor, who holds a doctorate in modern history from Prague University.

"The Russians don't know the concept of unselfish humanitarian effort, that is why in their eyes Wallenberg had to be a spy," she said. I can even understand their attitude. Wallenberg had published a grandiose economic Nansen plan for the rebuilding of Hungary after the war with money supplied by the U.S. War Refugees Board. He was naive enough to believe that the Hungarian government and the Russians would gladly accept this."

But, she said duly, the Russians were not interested in capitalist methods for Hungary.

About the persistent reports of released prisoners about Wallenberg, Dr. Rothkirchen had this to say: "The mystique of Wallenberg won't allow rumours that he is still alive to die. Ex-prisoners who are aware of this mystique and legend want to contribute to it by their testimony. They have no ulterior motives in doing so."

Dr. Rothkirchen does not believe that the Russians can ever admit that Raoul Wallenberg is still alive. But they might one day tell the truth about when and where he died.

WALLENBERG'S mission started when, in 1944, the American War Refugees Board and the World Jewish Congress decided on action to stop the deportation of Hungarian Jews. In the spring of that year, Adolf Eichmann had come to Hungary and deported most of the country's 700,000 Jews.

At the suggestion of Swedish Chief Rabbi Ehrenpreis, Raoul Wallenberg was selected for the